

PREIĻU GALVENĀ BIBLIOTĒKA

DARBA PĀRSKATS PAR 2019.GADU

SATURS

SATURS	2
SAĪSINĀJUMI	5
PĀRSKATA PERIODA KOPSAVILKUMS	6
1. VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS RAKSTUROJUMS	8
1.1. Īss situācijas apraksts	8
1.2. Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā	9
1.3. Pārskata periodā paveiktais no bibliotēkas stratēģijā (attīstības plānā) definētajiem virzieniem un uzdevumiem	9
1.4. Bibliotēkas akreditācija	10
2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS	11
3. BIBLIOTĒKAS MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS	13
3.1. Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi	13
3.2. Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām	13
3.3. Jaunu ēku būvniecība	13
3.4. Iekārtas, aprīkojums	13
3.5. Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā	15
4. PERSONĀLS	16
4.1. Personāla raksturojums	16
4.2. Apbalvojumi un pateicības	16
4.3. Finansējums personāla attīstībai	16
4.4. Problēmas un to risinājumi personāla jomā	16
5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA	17
5.1. Galvenie rādītāji	17
5.2. Pakalpojumu attīstība, jauninājumi — kopaina, piemēri, vērtējums	19
5.3. E-grāmatu bibliotēka	21
5.4. Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņošana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti	22
5.5. Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums	23
5.6. Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām	23
5.7. Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām	24
5.8. Uzziņu un informācijas darbs	26
5.9. Bibliotēkas izglītojošā darbība	28
5.10. Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem	30
5.11. Elektroniskais katalogs kā pakalpojums	30
5.12. Digitalizācija	31
5.13. Iekšzemes un starptautiskais SBA	32
5.14. Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā	32
6. KRĀJUMS	33
6.1. Krājuma komplektēšanas politika un organizācija	33
6.2. Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums	33
6.3. Rekatalogizācija	34
6.4. Krājuma pārbaude (inventarizācija)	34
6.5. Krājuma rādītāji	34
6.6. Datubāzes	35
6.7. Krājuma un datubāzu popularizēšana	36
6.8. Darbs ar parādniekiem	38
6.9. Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības	38

7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM	39
7.1. Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji	39
7.2. Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija	40
7.3. Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte	41
7.4. Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām	42
7.5. Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes	46
7.6. Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums	47
7.7. Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā	48
7.8. Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi	49
8. NOVADPĒTNIECĪBAS DARBS	50
8.1. Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes	50
8.2. Novadpētniecības krājums	50
8.3. Novadpētniecības darba popularizēšana	53
8.4. Sadarbība novadpētniecības jomā	55
8.6. Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi	56
8.7. Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības	57
9. PROJEKTI	58
9.1. Projektu apraksts	59
9.2. Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem	59
10. PUBLICITĀTE	60
10.1. Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem	60
10.2. Bibliotēkas informācija tīmeklī	61
10.3. Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi	61
10.4. Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi	61
11. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS	62
11.1. Darbs ar pašvaldību un kopdarbība ar pašvaldības institūcijām	62
11.2. Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes	62
11.3. Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība	63
11.4. Bibliotēku aizstāvības, bibliotēku interešu pārstāvniecības darbs	63
12. METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS DARBS	64
12.1. Situācijas apraksts, kopaina pārskata periodā	64
12.2. Reģiona galvenās bibliotēkas veiktie metodiskie pasākumi un konsultācijas, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi	65
12.3. Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām	70
12.4. Sadarbība ar citām iestādēm	70
12.5. Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības	71
PIELIKUMI	72
Bibliotēkas organizatoriskā struktūras shēma	73
Bibliotēkas apmeklētāju statistikas grafiskais attēlojums	74
Preiļu Galvenās bibliotēkas darbinieku apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi	77
Bibliotēkas tēla veidošanas, informācijas resursu popularizēšanas pasākumu foto	88
Cikla “Veselības stiprināšanas pasākumi enerģiska dzīvesveida uzturēšanai”	99
Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference	100
ESIP/EDIC informācijas punkta izstādes 2019.gadā	103
Tematiskās izstādes Preiļu GB Bērnu literatūras nodaļā 2019. gadā	104

Ceļojošās izstādes Preiļu GB Bērnu literatūras nodaļā 2019. gadā.....	104
Radošo darbu izstādes Preiļu GB Bērnu literatūras nodaļā 2019. gadā	105
Kolekciju izstādes Preiļu GB Bērnu literatūras nodaļā 2019. gadā.....	105

SAĪSINĀJUMI

- ANO — Apvienoto Nāciju Organizācija
BIS ALISE — bibliotēku informācijas sistēma ALISE
BJVŽ — Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija
BLN — Bērnu literatūras nodaļa
EDIC — *Europe Direct* informācijas centrs
ES — Eiropas Savienība
ESIP — Eiropas Savienības informācijas punkts
ESF — Eiropas Sociālais fonds
IKT — informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
JEPVĢ — Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzija
KISC — Kultūras informācijas sistēmu centrs
LNB — Latvijas Nacionālā bibliotēka
LBB — Latvijas Bibliotekāru biedrība
Preiļu GB — Preiļu Galvenā bibliotēka
RTRIT — Valsts SIA “Rīgas tūrisma un radošās industrijas tehnikums”
SBA — starpbibliotēku abonements
UNESCO LNK — Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas Latvijas Nacionālā komisija
VID — Valsts ieņēmumu dienests
VKKF — Valsts kultūrkapitāla fonds

PĀRSKATA PERIODA KOPSAVILKUMS

Preiļu GB darba prioritātes

- Ģimenes digitālo aktivitāšu centra izveide un aktīva darbība, īstenojot uz ģimeni orientētas bibliotēkas koncepciju realitātē;
- Oriģinālliteratūras un lasītprasmes popularizējošu pasākumu rīkošana pilsētas, novada un reģiona mērogā;
- Konsultatīvas un metodiskas palīdzības sniegšana Aglonas, Preiļu, Riebiņu un Vārkavas novada bibliotēkām;
- Konsekvents darbs krājuma sakārtošanā;
- Nemateriālās kultūras vērtību popularizēšana Preiļos rīkotā IV Latgales stāstnieku festivāla UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēkas” ietvaros.
- Dažādu mērķgrupu piesaiste aktīvai darbībai PGB.

Jauni pakalpojumi

- Interreg V-A Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam projekta Nr. LLI-089 „Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide, dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē“ (*Network-DigiHubs*) īstenošanas rezultātā bibliotēkā izveidots ģimenes digitālo aktivitāšu centrs, kurā ne tikai ģimenēm, bet gan visiem interesentiem ir iespēja izglītoties un saturīgi pavadīt brīvo laiku modernās, ar jaunām tehnoloģijām aprīkotās telpās. Ģimenes digitālo aktivitāšu centrs ietver sevī:
 - jaunus datorus un *LEGO Mindstorms* konstruktorus robotikas nodarbībām;
 - virtuālās realitātes aprīkojumu virtuālai ekskursijai maršrutā Preiļi–Daugavpils–Utena–Zarasi;
 - kustību atpazīšanas iekārtu kinētiskai viktorīnai par Latgali un Aukštaitiju;
 - 3D pildspalvas nelielu trīsdimensiju objektu veidošanai;
 - interaktīvu ceļojumu ar velosipēdu “Ko atklāj velobrauciens pa Austrumlietuvu un Dienvidlatviju?”;
 - stūrīti bērnu aktīvai darbībai;
 - mūsdienīgu mācību un profesionālās pilnveides telpu ar visu nepieciešamo IT aprīkojumu (interaktīvo ekrānu, projektoru un nolaižamu ekrānu, A3 krāsaino printeri, 12 jauniem portatīvajiem datoriem).
- Labiekārtots pusaudžu un jauniešu atpūtas stūrītis BLN.
- Pirmsskolas bērnu vecuma zona pielāgota ģimenes atpūtai.

Nozīmīgi/jauni projekti

- 2019. gada 30. aprīlī noslēdzās Interreg V-A Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam projekts Nr. LLI-089 „Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide, dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē“ (*Network-DigiHubs*).
- VKKF atbalstīts projekts „IV Latgales stāstnieku festivāls „Omotu stuosti””.
- VKKF atbalstīts projekts „Pastāsti man visu to, kas ir Tavā sirsniņā!” — tikšanās ar bērnu autoriem.

- VKKF atbalstīts projekts „Sarunu cikls: Rakstītājs – lasītājs – bibliotēka” — tikšanās autoriem pieaugušajiem.
- Ar Rēzeknes novada pašvaldības projekta “”Europe Direct” informācijas centrs Austrumlatgalē 2018–2020” atbalstu izdota literāro darbu brošūra “PREIĻI UN ES. 15 gadi Eiropas Savienībā” un sarīkoti 6 izglītojošie tematiskie pasākumi iedzīvotājiem un bibliotēku darbiniekiem.
- Brīvprātīgo darbs BLN vasaras periodā.

Darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā

- Aktīvi tiek izmantota papildu finansējuma piesaistes iespēja caur dažādiem projektiem.
- Veidojas aizvien ciešāka sadarbība ar citu reģionu un valstu bibliotēkām caur kopīgiem projektiem un pieredzes apmaiņas braucieniem.
- Darbinieku profesionālo kompetenču pilnveide (divas darbinieces ar augstāko izglītību pedagoģijā ieguva bibliotekāres kvalifikāciju).
- UNESCO LNK „Stāstu bibliotēkas” tīkla aktivitāšu (pasākumu, Latgales stāstnieku festivāla) dokumentēšana, nodrošinot kultūrvēsturiskās informācijas pieejamību sabiedrībai.
- Jaunu pakalpojumu ieviešana bērnu un pusaudžu iesaistīšanai lasīšanas procesā (Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība, projekts „Mūsu mazā bibliotēka”).
- Bērniem, ģimenēm un jauniešiem domāto telpu modernizācija un pilnveide.
- Aktīva informācijas resursu un pakalpojumu reklamēšana un publicitātes nodrošināšana.

Problēmas, to risinājumi

- Pārskata periodā lielākais izaicinājums bija vairāku darbinieku ilgstoša prombūtne veselības traucējumu dēļ. Problēma tika risināta ar darbinieku aizstāšanu uz noteiktu laiku, taču tas izjauca ierasto darba ikdienu, jāapmāca jauni darbinieki, jāpārstrukturē bibliotēkas iekšējais darbs. Daudzi darbi paliek neizdarīti, jo kolektīvā trūkst kapacitātes. Taču jāatzīmē arī tas, ka uz laiku pieņemtās trīs jaunās darbinieces ienesa arī pozitīvas vēsmas kolektīva kopējā gaisotnē, ātri apguva lasītāju apkalpošanas pamatdarbības, iesaistījās bibliotēkas tēla popularizēšanā.
- Nepietiekamas pašvaldības finansiālās iespējas bibliotēkas telpu dizaina modernizācijai.
- Ļoti kūtri tiek izmantoti BLN abonētie preses izdevumi bērniem un jauniešiem, tāpēc turpmāk tiks meklēti netradicionāli šīs problēmas risinājumi.
- Kopumā bērniem zūd interese par grāmatu, daļēji tas ir saistīts ar vājām lasītprasēm, ko konstatējam dažādos bibliotēkas pasākumos (viktorīnās, konkursos). Lielisks risinājums — iesaistīt Skaļās lasīšanas sacensībā skolu līmenī visu vecumposmu bērnus (šobrīd startē 5. un 6. klases), tas vismaz daļēji motivēs pusaudžus pilnveidot lasītprasmi.

1. VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS RAKSTUROJUMS

1.1. Īss situācijas apraksts

Pārskata perioda prioritātes:

- novadpētniecības digitālo kolekciju veidošana un pilnveidošana;
- esošo pakalpojumu pilnveidošana un jaunu bibliotēkas pakalpojumu piedāvāšana iedzīvotājiem;
- dalība vietējos un starpvalstu projektos;
- lasīšanas veicināšanas pasākumu organizēšana;
- kultūras un izklaides pasākumu organizēšana;
- bibliotekāro darbinieku profesionālās pilnveidošanas veicināšana;
- bibliotēkas materiāli tehniskā stāvokļa uzlabošana.

Bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums

Preiļu GB ir Preiļu novada domes kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kura veic kultūras mantojuma — iespieddarbu, elektronisko izdevumu, rokrakstu un citu dokumentu uzkrāšanu, sistematizēšanu, katalogizēšanu, bibliografēšanu un saglabāšanu, kā arī nodrošina tajā esošās informācijas publisku pieejamību un tās izmantošanu.

Preiļu GB mērķis — ģimenes orientēta brīvpieejama, demokrātiska bibliotēka, kas:

- nodrošina brīvu plašas informācijas pieejamību,
- sekmē mūžizglītības iespējas un kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšanu un popularizēšanu,
- iesaistās daudzveidīgās lasīšanas programmās,
- piedāvā plašu kultūras pasākumu klāstu, kļūstot par vietējās sabiedrības nozīmīgu izglītības, kultūras un atpūtas centru.

Preiļu GB ir novada un reģiona lielākā bibliotēka, atrodas Preiļu pilsētas centrā. Pēc Pilsnības un migrācijas lietu pārvaldes (PLMP) datiem uz 2020. gada 1. janvāri Preiļu reģionā ir deklarēti **19 823** iedzīvotāji, no tiem **9654** Preiļu novadā (no tiem Preiļu pilsētā **6618**), **3376** Aglonas novadā, **4902** Riebiņu novadā un **1891** Vārkavas novadā. Pārskata periodā iedzīvotāju skaits Preiļu reģionā samazinājies par 496 personām.

Bibliotēka ir Preiļu novada domes izveidota iestāde, kas veic arī reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas Aglonas novada, Preiļu novada, Riebiņu novada un Vārkavas novada pašvaldību 24 bibliotēkām, kura, pamatojoties uz Preiļu novada domes un Aglonas novada domes, Riebiņu novada domes un Vārkavas novada domes savstarpējo vienošanos, koordinē novadu pašvaldību publisko bibliotēku darbu, sniedz metodisko un konsultatīvo palīdzību. Reģiona bibliotēkas funkciju veikšana tiek finansēta no Aglonas novada domes, Preiļu novada domes, Riebiņu novada domes un Vārkavas novada domes līdzekļiem.

Bibliotēka metodisko un konsultatīvo palīdzību sniedz arī Preiļu reģiona 14 izglītības iestāžu bibliotēku vadītājiem un darbiniekiem.

Informācija par padotībā esošajām iestādēm

Bibliotēkas struktūra tiek noteikta, lai nodrošinātu vienotu bibliotēku informācijas tīklu novada administratīvās teritorijas robežās un pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem novada

teritoriālās vienībās, pamatojoties uz bibliotēku vienoto fondu, bibliogrāfisko aparātu un vienotu iespaiddarbu un citu dokumentu apstrādi. Bibliotēkas struktūrvienībā ietilpst sešas Preiļu novada publiskās bibliotēkas:

- Aizkalnes pagasta bibliotēka,
- Līču pagasta bibliotēka,
- Pelēču pagasta bibliotēka,
- Pelēču pagasta Ārdavas bibliotēka,
- Saunas pagasta bibliotēka,
- Saunas pagasta Smelteru bibliotēka.

Preiļu GB struktūrā iekļautās bibliotēkas ir patstāvīgas struktūrvienības, kas darbojas saskaņā ar bibliotēkas vadītāja apstiprinātu Nolikumu, to darbu nodrošina un vada struktūrvienības vadītājs. Skatīt pielikumu Nr.1. ([Bibliotēkas organizatoriskā struktūras shēma](#)).

1.2. Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā

Pārskata periodā nav veiktas izmaiņas bibliotēkas darbībā.

1.3. Pārskata periodā paveiktais no bibliotēkas stratēģijā (attīstības plānā) definētajiem virzieniem un uzdevumiem

Novadpētniecības darbs:

- tika strādāts pie novadpētniecības materiālu apkopošanas, turpināts darbs pie novadpētniecības dokumentu vākšanas, sistematizēšanas, kā arī elektroniskās datubāzes un novadnieku enciklopēdijas papildināšanas;
- 2019. gadā tika sagatavotas divas un daļēji publiskota viena tematiskā kolekcija, kurā atspoguļota informācija par Latgales novada nedēļas laikrakstu "Zemturis".

Informācijpratība un mūžizglītība:

- tika strādāts pie tā, lai sabiedrībā veicinātu interesi par grāmatām. Tika organizēti lasītveicināšanas un informācijpratības uzlabošanas pasākumi gan bērniem un jauniešiem, gan pieaugušajiem.

Informācijas resursus popularizējošie pasākumi (izstādes, tikšanās, lekcijas, tematiskie pasākumi u.tml.):

- pārskata periodā tika piedāvāti dažādi izglītojoši un tematiski pasākumi dažādām interesēm un gaumēm, kā arī piedāvātas kvalitatīvas un saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas dažāda vecuma cilvēkiem. Īpaša uzmanība tika pievērsta visai ģimenei paredzētām aktivitātēm, labiekārtots ģimenes digitālo aktivitāšu centrs.

Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas:

- Arī 2019. gadā tika pilnveidots klientu apkalpošanas serviss, ieviešot un attīstot jaunus pakalpojumus, izmantojot jaunākās paaudzes tehnoloģiju sasniegumus. Ģimenes digitālo aktivitāšu centram projekta ietvaros tika iegādāts viens televizors, seši *LEGO Mindstorms* konstruktori, interaktīvā tāfele, projektors un nolaižamais ekrāns, A3 krāsainā multifunkcionālā iekārta, A3 laminēšanas iekārta. Lietotājiem bibliotēkā ir pieejami 47 datori.
- Iegādāts viens dators darbiniekam.

Personāls. Metodiskais un konsultatīvais darbs:

- darbiniekiem tika nodrošināta iespēja apmeklēt kvalifikācijas paaugstināšanas kursus un seminārus;
- Preiļu GB organizēja kvalifikācijas paaugstināšanas seminārus saviem darbiniekiem un pagastu bibliotekāriem, Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konferenci.

1.4. Bibliotēkas akreditācija

Bibliotēkas akreditācija pārskata periodā nav notikusi.

2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Preiļu GB ir Preiļu novada domes pašvaldības iestāde, tāpēc bibliotēkas pamatbudžetu veido domes piešķirtais finansējums.

Tabula "Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums"

	2017	2018	2019
KOPĀ (EUR):	237 358	288 672	296 097
Pašvaldības finansējums	229 196	237 590	249 578
Citi ieņēmumi:	8162	51 082	46 519
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	1228	1132	1381
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	0	0	50
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	400	2035	1960
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>	6534	47 915	43 128

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2017	2018	2019
Izdevumi kopā (EUR)	237 358	288 672	296 097
<i>t.sk. darbinieku atalgojums (bruto)</i>	142 754	136 287	134 660
<i>t.sk. krājuma komplektēšana</i>	11 188	11 724	15 138
<i>t.sk. pārējie izdevumi</i>	83 355	140 661	146 299

Finansiālais nodrošinājums 2019. gadā atbilda bibliotēkas pamatuzdevumu un pamatfunkciju nodrošināšanai un veikšanai.

Reģiona bibliotēkas funkciju veikšana tika finansēta no Aglonas, Riebiņu un Vārkavas novada domes līdzekļiem, kopā sastādot 4360 EUR. Šis finansējums ļauj nodrošināt pamatpakalpojumu veikšanu novadu bibliotēkās.

Pārskata periodā pašvaldības piešķirtais finansējums ir lielāks. Piešķirtais finansējums paaugstināts lielākoties, reaģējot uz kopējām izmaiņām valstī (nodokļu politika, energoresursi u.tml.), kā arī balstoties uz nepieciešamību līdzfinansēt telpu labiekārtošanu pārrobežu projekta realizācijas vajadzībām. Pārskata periodā atalgojums palika nemainīgs. Lai gan skaitļi uzrāda nelielu algas kritumu, tas nav objektīvais rādītājs, jo pārskata periodā vairāki darbinieki ilgstoši slimoja. Bibliotēkas attīstību un izmaiņas bibliotēkas pakalpojumu piedāvājumā pārskata periodā ietekmēja galvenokārt Interreg V-A Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam projekta Nr. LLI-089 „Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide, dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē“ (Network-DigiHubs) realizācija 2019. gadā (piesaistīti EUR 43 128,00) un daļība EDIC Austrumlatgalē projektā, kur saņemts liels atbalsts pasākumu organizēšanai (EUR 1500,00 pasākumu organizēšanai un EUR 1125,00 literāro darbu brošūras "PREIĻI UN ES. 15 gadi Eiropas Savienībā" izdošanai). EDIC Austrumlatgalē projektā iegūtie līdzekļi neparādās ieņēmumu un izdevumu sadaļā, jo visus rēķinus projekta realizācijas gaitā apmaksāja Rēzeknes novada pašvaldība, kas ir projekta vadošais partneris.

Lai nodrošinātu kvalitatīvāku, interesantāku pakalpojumu piedāvājumu bibliotēkā, tiek piesaistīti papildus līdzekļi, piedaloties gan vietējos, gan pārrobežu projektos. Par projektu finansējumu skatīt: [9. PROJEKTI](#).

3. BIBLIOTĒKAS MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

3.1. Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Bibliotēka atrodas pašvaldībai piederošā 2006. gadā renovētā ēkā (ēka būvēta 1979. gadā). Bibliotēkas kopējā platība — 1999 m², no kuriem bibliotēkas lietotāju apkalpošanai ir atvēlēti 1374 m², kuros izvietotas 90 lasītāju darba vietas. Bibliotēkas 1. stāvā izvietotā krātuve aizņem 40 m², bet pārējās tehniskās telpas — 585 m². Telpu tehniskais stāvoklis labs. Iestādē darbojas lifts, līdz ar to bibliotēkas pakalpojumi pieejami ikvienam, t.sk. cilvēkiem ar kustību traucējumiem, māmiņām ar bērniem ratiņos.

Pārskata periodā rekonstrukcijas darbi un lielāki remontdarbi bibliotēkā netika veikti, bet divās telpās (2. stāva klusajā lasītavā un nozaru literatūras nodaļas abonementā) tika veikts kosmētiskais remonts — pārkrāsotas sienas un nomainīta izstāžu piekaru sistēma.

3.2. Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām

2019. gadā bibliotēkā telpu paplašināšana vai bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām netika veikta, jo pēc 2006. gadā veiktajiem apjomīgajiem renovācijas darbiem, tas nav nepieciešams.

3.3. Jaunu ēku būvniecība

2019. gadā jaunu ēku būvniecība netika veikta, jo pēc 2006. gadā veiktajiem apjomīgajiem renovācijas darbiem tas nav nepieciešams.

3.4. Iekārtas, aprīkojums

Tabula "Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums"

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/neapmierinošs)	Piezīmes
Datori	16	47	Darbiniekiem — labs; Apmeklētājiem — apmierinošs.	Darbiniekiem datori nomainīti laika periodā no 2014. līdz 2019. gadam. Apmeklētājiem 2019. gadā ir nomainīti daži datori. 2019. gadā būtiski samazināts 2006.–2008. gada projekta datoru skaits.

				2018. gada beigās pārrobežu projekta ietvaros tika iegādāti 15 portatīvie datori (nomainīti stacionārās mācību klases datori).
Multifunkcionālās iekārtas		6	labs	3 melnbaltās multifunkcionālās iekārtas (2006. gada, bet strādā ļoti labi) un trīs krāsainās multifunkcionālās iekārtas (2013., 2017. un 2019.gads)
Printeri	2	-	1 labs 1 teicams	2014. gads 2018. gads
Skeneri	1	1	apmierinošs	
Citas iekārtas:				
Specializētā datortehnika cilvēkiem ar redzes traucējumiem	-	1	apmierinošs	
E-grāmatu lasītāji	-	2	labs	2015. gads
Planšetdatori	-	4	apmierinošs	2015. gads
Interaktīvā tāfele		2	1 apmierinošs 1 teicams	2019. gadā nopirkta jauna interaktīvā tāfele. Darbojas arī otra interaktīvā tāfele, kurai 2018. gadā nopirkts jauns projektors.
Grāmatu drošības sistēma		1	apmierinošs	Ļoti pa laikam nojūk drošības vārtu skaitīšanas sistēma, kas kavē iegūt uzticamus datus par apmeklētāju kustību bibliotēkā.
Kases aparāts	1	-	teicams	Iegādāts 2016. gadā
Laminēšanas iekārta A4		1	labs	
Laminēšanas iekārta A3		1	teicams	Iegādāts 2019. gadā
Brošēšanas iekārta		1	labs	

Bibliotēkā ir vidēji laba tehnoloģiskā bāze. Kopš 2007. gada bibliotēkā darbojas reģionālais mācību centrs, kurš aprīkots ar stacionāro un mobilo datorklasi. Abas no tām aprīkotas ar 12 lietotājiem paredzētiem datoriem, vienu datoru pasniedzējam, vienu servera datoru un vienu multifunkcionālo iekārtu. Stacionārajai klasei pārrobežu projekta ietvaros 2018. gadā tika iegādāti jauni portatīvie datori, bet 2019. gadā interaktīvā tāfele, projektors un nolaižamais ekrāns, A3 krāsainā multifunkcionālā iekārta.

Interreg V-A Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam projekta Nr. LLI-089 „Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide, dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē“ (*Network-DigiHubs*) ietvaros tika iegādāts arī viens televizors, seši *LEGO Mindstorms* konstruktori, 3D pildspalvas. Par Preiļu GB budžeta līdzekļiem iegādāta A3 laminēšanas iekārta. No Preiļu novada IT centra budžeta

līdzekļiem iegādāts viens dators darbiniekam un nomainīti seši 2006.–2008. gada datori lietotājiem uz jaunākiem (2014. gads).

Pārskata periodā Preiļu GB tika modernizēta atpūtas zona jauniešiem, kas tika aprīkota ar jaunu dīvānu, četriem sēžammaisiem, paklāju un žurnālgaldiņu.

Nākotnes ieceres:

- turpināt informācijas un komunikācijas tehnoloģiju modernizāciju;
- Preiļu GB tīmekļa vietnes modernizācija;
- Preiļu GB regulāra apkārtnes labiekārtošana, pilnveidošana un uzturēšana.

3.5. Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Pašvaldības ierobežotais finansējums datortehnikas u. c. tehnisko iekārtu atjaunošanai, bibliotēkas telpu/zonu pilnveidošanai ir nepietiekošs. Lai risinātu šo problēmu, bibliotēka iesaistās projektos, lai iegūtu papildus finansējumu materiāltechniskā nodrošinājuma uzlabošanai.

4. PERSONĀLS

4.1. Personāla raksturojums

Preiļu GB strādā 20 darbinieki, no tiem 15 bibliotekārie darbinieki un pieci tehniskie darbinieki. No kopējā bibliotekāro darbinieku skaita astoņiem darbiniekiem ir profesionālā izglītība (trīs ar maģistra grādu, viens ar bakalaura grādu un četri ar vidējo speciālo izglītību). Pārējiem septiņiem bibliotekārajiem darbiniekiem izglītība ir citās jomās (divi ar pedagoga maģistra grādu, trīs ar pedagoga bakalaura grādu, viens ar profesionālo vidējo izglītību un viens ar koledžas izglītību). Pārskata periodā vadītājas vietniece pabeidza mācības Latvijas Universitātē un ieguva maģistra grādu bibliotēkzinātnē un informācijā. Divas darbinieces pārskata periodā nokārtoja kvalifikācijas eksāmenu un ieguva bibliotekāra kvalifikāciju.

4.2. Apbalvojumi un pateicības

Pateicības:

- Preiļu novada domes pateicība Preiļu GB kolektīvam par dalību Preiļu pilsētas svētku gājienā “Preiļi pasaku zīmē” un aktivitātēm pilsētas svētku programmas kuplināšanā.
- Preiļu novada domes pateicība Preiļu GB kolektīvam par dalību “Svētku karodziņu akcijā” un atbalstu Preiļu pilsētas svētku noformēšanā.
- Krāslavas novada Centrālās bibliotēkas atzinība Preiļu GB Bērnu literatūras nodaļai par veiksmīgu sadarbību ar Krāslavas novada Centrālās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļu.

4.3. Finansējums personāla attīstībai

Sastādot ikgadējo budžetu, katram darbiniekam tiek ieplānoti līdzekļi profesionālajai pilnveidei, savu kompetenču paaugstināšanai. Pārskata periodā no pašvaldības budžeta šim mērķim tika izlietoti 2132 EUR, no tiem 484 EUR komandējuma izdevumi (dienas nauda un ceļa izdevumi), transporta nodrošinājums pieredzes braucieniem — 350 EUR, autoratlīdzība lektoriem un semināru, kursu, apmācību dalības maksa — 1298 EUR.

Arī 2019. gadā uz bibliotēku tika aicināti lektori, tā nodrošinot iespēju lielākam bibliotekāru skaitam pilnveidoties. Skatīt 3. pielikumu [“Preiļu Galvenās bibliotēkas darbinieku apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”](#).

4.4. Problēmas un to risinājumi personāla jomā

Pārskata periodā lielākais izaicinājums bija vairāku darbinieku ilgstoša prombūtne veselības traucējumu dēļ. Problēma tika risināta ar darbinieku aizstāšanu uz noteiktu laiku, taču tas izjauc ierasto darba ikdienu, jāapmāca jauni darbinieki, jāpārstrukturē bibliotēkas iekšējais darbs. Daudzi darbi paliek neizdarīti, jo kolektīvā trūkst kapacitātes. Taču jāatzīmē arī tas, ka uz laiku pieņemtās trīs jaunās darbinieces ienesa arī pozitīvas vēsmas kolektīva kopējā gaisotnē, ātri apguva lasītāju apkalpošanas pamatdarbības, iesaistījās bibliotēkas tēla popularizēšanā.

Iespējamā tuvāko divu trīs gadu problēma — četru profesionālu, kompetentu darbinieku tuvošanās pensijas sliekšnim. Grūtības sagādās jaunu darbinieku piesaiste ar atbilstošu izglītību. Risinājums — konkurētspējīgs atalgojums jaunajiem speciālistiem.

5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

5.1. Galvenie rādītāji

Viens no Preiļu GB galvenajiem uzdevumiem ir kvalitatīvu pakalpojumu sniegšana ikvienai bibliotēkas lietotāju grupai.

Preiļu GB pakalpojumu pieejamība lietotājiem tiek nodrošināta sešas dienas nedēļā. Bibliotēka pirmdienās strādā no plkst. 9:00 līdz 19:00, pārējās darba dienās no plkst. 9:00 līdz 18:00 un sestdienās no plkst. 10:00 līdz 15:00.

Bibliotēkas pakalpojumu pieejamību attālinātiem lietotājiem nodrošina bibliotēkas tīmekļa vietne <http://www.preilubiblioteka.lv/>. Tajā lietotāji var izmantot kopkatalogu, datubāzes un iepazīties ar bibliotēkā pieejamajiem pakalpojumiem. Aktuālā informācija par bibliotēkas piedāvātajiem pasākumiem, izstādēm, konkursiem u. c. aktivitātēm tiek publicēta arī sociālajos tīklos *Draugiem* (<http://www.draugiem.lv/preilubiblioteka/>), *tviterī* (<https://twitter.com/PreiluGB>) un *Facebook* (<https://www.facebook.com/preilubiblioteka>).

2019. gadā Preiļu GB elektroniskajā lasītāju datubāzē BIS ALISE reģistrēti 2763 bibliotēkas lietotāji. Salīdzinot ar 2018. gadu, reģistrēto lietotāju skaits ir samazinājies par 82 lietotājiem. Tie ir bibliotēkā oficiāli reģistrētie lietotāji, taču ir arī tādi bibliotēkas apmeklētāji, kuri izmanto bibliotēkas pakalpojumus, bet netiek reģistrēti kā bibliotēkas lietotāji. Piemēram, tūristi, kas pilsētā iegriežas tikai uz dažām stundām (un bibliotēkā apskata savu e-pastu), maksas pakalpojumu izmantotāji (visbiežāk — dokumentu kopēšana). Tādi apmeklētāji, kuri elektroniskajā lasītāju datubāzē BIS ALISE atzīmēti kā „nepazīstamie”, pārskata periodā bija 2994. Bibliotēkā reģistrēto lietotāju skaits ir samazinājies, taču jāatzīmē, ka arī iedzīvotāju skaits novadā un reģionā turpina samazināties. Kopējais deklarēto iedzīvotāju skaits Preiļu novadā ir samazinājies par 202 personām (Preiļu pilsētā — par 104), bet reģionālās bibliotēkas aptvertajā teritorijā deklarēto iedzīvotāju skaits pārskata periodā ir samazinājies par 491 personām.

2019. gadā bibliotēkas fiziskais apmeklējums ir 48 488, no tiem 31 738 pieaugušie, 16 750 bērni un jaunieši līdz vecumā 18 gadiem. Kopējais apmeklējums ir samazinājies — salīdzinājumā ar 2018. gadu tas ir mazāks par 2314. Bibliotēkas fizisko apmeklējumu pārskata periodā sastāda bibliotēkas apmeklējums (kas tiek uzskaitīts automatizēti, izmantojot elektronisko drošības vārtu apmeklētāju skaitītāju) un ārpus bibliotēkas organizēto pasākumu apmeklētāju skaits (2019. gadā — 1190). Vidējais bibliotēkas fiziskais apmeklējums (Bērnu literatūras nodaļa un pieaugušo nodaļa kopā) ir 167 cilvēki dienā.

Preiļu GB kā pakalpojumu sniedzējs, aktīvi izmanto virtuālo vidi, reklamējot un informējot iedzīvotājus par bibliotēkas pakalpojumiem, pasākumiem, izstādēm un par citu aktuālu informāciju.

Kopumā 2019. gadā bibliotēkas tīmekļa vietnes apmeklējums bija 14 228 reizes. Sociālo tīklu apmeklējums 2019. gadā bija 128 415 reizes. Analizējot darbu virtuālajā telpā, jāatzīmē, ka sociālajos tīklos ievietotās informācijas apjoms un kvalitāte ar katru gadu palielinās. Sekotāju skaits Preiļu GB sociālajām vietnēm, salīdzinot ar 2018. gadu, ir palielinājies par 223 personām (*draugiem.lv* lapai 2018. gadā bija 936 sekotāji, bet 2019. gada nogalē 950 sekotāji; *Facebook* vietnē bibliotēkas lapai 2018. gadā bija 643 sekotāji, 2019. gada nogalē 900 sekotāji; *Twitter* 2018. gadā bija 392 sekotāji, bet 2019. gadā 339 sekotāji, savukārt *Instagram* kontam 2018. gadā bija 17 sekotāji, bet 2019. gadā 22 sekotāji). Tas nozīmē, ka interese par šo pakalpojumu aug un par šo pakalpojumu cilvēki interesējas.

Joprojām aktīvi pārskata periodā tika izmantoti datori. 2019. gadā pie datoriem tika reģistrēti 4939 datorlietotāji pieaugušo apkalpošanas nodaļā un 719 datorlietotāji BLN. Tas nozīmē, ka vidēji dienā bibliotēkas datorus izmantoja 20 apmeklētāji.

Jāatzīst, ka oficiālais iedzīvotāju skaits liecina tikai par deklarēto iedzīvotāju skaitu. Daudzi pilsētas un novada iedzīvotāji ir deklarējušies Preiļos vai novadā, bet patiesībā ir izbraukuši no novada, no valsts. Ar katru gadu aizvien labāki kļūst interneta sniedzēju pakalpojumi laukos. Daudziem iedzīvotājiem mājās ir gan dators, gan arī internets, gan viedtālruni ar daudzām iespējām. Neskatoties uz to, bibliotēku datorlietotāju skaits 2019. gadā ir palicis nemainīgs. Bieži vien bibliotēkā apmeklētāji, it sevišķi bērni un jaunieši, izmanto tikai bibliotēkā vai pie bibliotēkas pieejamos *Wi-Fi* pakalpojumus, lietojot savus viedos telefonus. Visus *Wi-Fi* pakalpojuma izmantotājus, protams, nevar identificēt, taču, 2019.gadā darbinieki ir atzīmējuši *Wi-Fi* apmeklējumu tiem 646 bibliotēkas apmeklētājiem, kuri ir informējuši par to bibliotēkas darbiniekus.

2. pielikumā ([Bibliotēkas apmeklētāju statistikas grafiskais attēlojums](#)) grafiski attēlots Preiļu GB apmeklējums pa nodaļām, lasītāju sastāvs pēc nodarbošanās.

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2017	2018	2019	% salīdz. ar iep. gadu
Lietotāju skaits	2912	2845	2763	-2,88 %
<i>t. sk. bērni</i>	984	1246	964	-22,63 %
Fiziskais apmeklējums	54 127	50 802	48 488	-4,55 %
<i>t. sk. bērni</i>	18 569	17 704	16 750	-5,39%
Virtuālais apmeklējums (bez sociālajiem tīkliem)	19 061	16 326	14 228	-12,85 %
Izsniegums kopā	75 727	73 473	71 303	-2,95 %
<i>t. sk. grāmatas</i>	43 494	38 971	38 239	-1,88 %
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	32 189	33 378	31 841	-4,61 %
<i>t. sk. bērni</i>	14 993	14 725	10 909	-25,92 %
Lietotāji % no iedzīvotāju skaita apkalpes zonā	43	42	42	Nav mainījies
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	1082	1073	Nav datu uz atskaītes sagatavošanas brīdi	
Iedzīvotāju skaits (Preiļu pilsēta)	6817	6722	6618	-1,55 %

Literatūras izsniegums 2019. gadā ir **71 303** eksemplāri. Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, izsniegums ir samazinājies gan grāmatām, gan periodiskajiem izdevumiem.

2019. gadā uz vietas lasīšanai lasītavā izsniegti 27 840 seriālizdevumu eksemplāri, kas ir par 1660 eksemplāriem mazāk nekā 2018. gadā. Detalizētāku periodikas izsnieguma analīzi skatīt nodaļā 5.2.

Lasītāju apkalpošanai tiek izmantotas elektroniskās lietoju kartes. Elektroniskā bibliotēkas lietotāja karte (e-karte) joprojām tiek izgatavota uz vietas bibliotēkā pēc pašu Preiļu Galvenā bibliotēka | 2019.GADA DARBA PĀRSKATS

izstrādāta šablona. E-karte ļauj ātri un precīzi atrast lasītāju bibliotēkas lietotāju datu bāzē, bet ieviestā čeku izdruka saņem precīzu informāciju par lasītājam izsniegtajiem dokumentiem. Bibliotekāro procesu automatizācija ir ļāvusi uzlabot bibliotēkas pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un operativitāti.

5.2. Pakalpojumu attīstība, jauninājumi — kopaina, piemēri, vērtējums

Daiļliteratūras abonements

Pārskata periodā bija 20 525 daiļliteratūras izsniegumi, no tiem 3573 latviešu oriģinālliteratūras izsniegumi.

VKKF atbalstītā projekta “Sarunu cikls: Rakstītājs – lasītājs – bibliotēka” laikā notika tikšanās ar četriem latviešu oriģinālliteratūras autoriem: Zani Zustu, Oskaru Orlovu (Raibīs), Ivetu Rēdlihu un Ievu Trimalnieci. Ar Zani Zustu un viņas Ucipuci pūcīti tikās mazie lasītāji, savukārt pieaugušo auditorijai pēc grāmatas “Tarakāni manā galvā” radās humora pilns izteiciens: “Katram jūtam savs braukšanas stils, viss atkarīgs no tarakāna pie stūres.” Oskars Orlovs (Raibīs) Preiļu GB pagalmā lasīja savu latgalisko dzeju, dalījās domās par mūsdienu dzejas tapšanu un dzejas ceļu līdz grāmatai, par rakstīšanas stiliem un izpausmes veidu. Patīkami, ka uz tikšanos ar Oskaru bija sanākuši tik daudz pusaudži, vairāk tieši puīši, ne meitenes. Ar Oskara Orlova dzejas lasījumi tika atklāta Kārļa Stupāna grafīti stilā apgleznotā bibliotēkas siena. Pēc Ivetas Rēdlihas ciemošanās gan Preiļu GB, gan Pelēču bibliotēkā lasītāji sastājās rindā uz grāmatām, sarunas bija tik atklāsmju un intrigas pilnas, ka ar nepacietību tiek gaidīta rakstnieces trešā grāmata. Dzejniece Ieva Trimalniece, viesojoties gan Preiļu GB, gan Labklājības pārvaldes pansionātā “Preiļi”, savu tekstu lasījumos atgādināja par vispārcilvēciskām un mūžīgajām vērtībām.

2019. gada lasītāko grāmatu TOP 10 saraksta augšgalā ir Dainas Šadres romāns “Sens attēls”. Tam seko Karīnas Račko “Saplēstās mežģīnes” un “Debesis pelnos”, Tabeas Bahas “Kamēliju sala”, Meganas Mirandas “Perfektā svešiniece”, Lūsindas Railijas “Itāļu meitene”, Daces Judīnas “Amnēzija” un “Lāsts”, Hermaņa Paukša “Pele slazdā”, Paula Hokinsa romāns “Ūdenī”.

Nozaru literatūras abonements

Nozaru literatūra joprojām ir ļoti vērtīga un bibliotēkā nepieciešama, tā veicina izglītību kopumā un it īpaši — mūžizglītību. Analizējot krājuma izsniegumu, jāsecina, ka pārskata periodā visvairāk bija pieprasīti seriālizdevumi (31 841 izsniegumi), tiem seko daiļliteratūra (20 525 izsniegumi) un nozaru literatūra (12 853 izsniegumi).

Analizējot literatūras izsniegumu pa valodām, atklājas, ka 77 % lietotāju lasa latviešu valodā, 22 % lasa krievu valodā un 1 % svešvalodās.

Visvairāk pieprasīta ir sociālo zinātņu literatūra (4470 izsniegumi), medicīna (1787 izsniegumi), tehnika (1404 izsniegumi), māksla (808 izsniegumi). Jāatzīmē, ka pieprasīti ir arī izdevumi latgaliešu valodā — 2019. gadā 81 izsniegums.

2019. gadā Preiļu GB nozaru literatūras krājums veiksmīgi tika papildināts ar jauniem iespieddarbiem. Lielāka uzmanība pievērsta nozaru literatūrai krievu un citās svešvalodās. Papildināts daiļliteratūras krājums svešvalodās.

Gada nogalē no vairākiem lasītājiem saņemtas optimistiskas un priecīgas atsauksmes par plašo jauno grāmatu klāstu nozaru literatūrā.

Lasītavas

Preiļu GB ir izveidotas divas lasītavas ar mērķi kvalitatīvāk un efektīvāk piedāvāt, nodrošināt iestādē pieejamos pakalpojumus bibliotēkas apmeklētājiem.

Bibliotēkā pieejamās lasītavas:

- pieaugušo periodikas lasītava;
- klusā lasītava.

Pieaugušo periodikas lasītava

Pārskata gadā Preiļu GB pieaugušo literatūras nodaļā bija pieejami 77 nosaukumu periodiskie izdevumi. Abonēti bija 13 nosaukumu laikraksti (11 latviešu valodā, divi krievu valodā) un 53 nosaukumu žurnāli (46 latviešu valodā, septiņi krievu valodā). 11 nosaukumu periodiskie izdevumi tika saņemti kā dāvinājumi.

Preiļu GB prese tiek abonēta Latvijas pasts e-abonēšanas vietnē www.abone.pasts.lv, izmantojot akcijas cenas. Daži laikraksti un žurnāli tiek pasūtīti tieši caur to redakcijām, jo redakciju piedāvātā cena ir izdevīgāka. Pasūtījuma saraksts tiek veidots, vadoties pēc lasītāju vēlmēm, analizējot izsniegumu, preses izdevumu saturisko piedāvājumu, meklējot informāciju par jauniem periodiskajiem izdevumiem. 2019. gadam tika abonēti divi jauni izdevumi: dzīvesstila žurnāls sievietēm “Pērle” un praktisku padomu žurnāls mājai un ģimenei “Домовой”.

Pārskata gadā iznākušie periodiskie izdevumi lasītājiem tiek piedāvāti brīvpieejā. Vecāki izdevumi bija pieejami krātuvē un lasītājiem tika izsniegti pēc pieprasījuma. Laikraksti tika izsniegti tikai lasīšanai uz vietas bibliotēkā, bet žurnāli arī uz mājām.

2019. gadā lasīšanai uz mājām izsniegti 3678 žurnāli, kas ir par 175 izdevumiem vairāk nekā 2018. gadā. Žurnāli lasīšanai uz mājām tika izsniegti izmantojot gan pakalpojumu “Žurnālu izsniegšana lasīšanai uz mājām”, gan pakalpojumu “Nakts abonements” vai “Svētku un izejamo dienu abonements”, kas ļauj uz mājām izsniegt arī pēdējos trīs žurnālu numurus. Analizējot BIS ALISE cirkulācijas datus, atklājās, ka vislielākais izsniegumu skaits joprojām ir žurnālam “Ieva”, tam seko žurnāli “Kas Jauns”, “Privātā Dzīve”, “Praktiskais Latvietis”, “Ievas Stāsti”, “Ievas Veselība”, “Ievas Māja”, “Patiesā Dzīve”, “Veselība”, “Ko Ārsti Tev Nestāsta”. Krievu valodā lasošie visbiežāk izvēlējušies žurnālu “Люблю”, “Burda”, “Азбука Здоровья”. 2019. gadā lasītāji priekšroku devuši ar veselības tēmu saistītiem žurnāliem. Diemžēl profesionālais žurnāls “Latvijas Architektūra” gada laikā uz mājām nebija izsniegts nevienu reizi. Tādi labi un kvalitatīvi izdevumi kā “Domuzīme”, “Rīgas Laiks” lasīšanai uz mājām izsniegti tikai pāris reizes.

Uz vietas lasīšanai periodikas lasītavā izsniegti 27 840 seriālizdevumu eksemplāri. Analizējot uzskaites rezultātus, var secināt, ka periodisko izdevumu izsniegumā ir vērojams samazinājums. Salīdzinot ar gadu iepriekš, 2019. gadā par 1015 eksemplāriem samazinājies latviešu valodā iznākošo laikrakstu un žurnālu izsniegums, bet krievu valodā izsniegto periodisko izdevumu eksemplāru skaits samazinājies par 645 eksemplāriem. Periodisko

izdevumu izsnieguma samazinājums skaidrojams ar to, ka pēdējā laikā cilvēki arvien mazāk lasa, īpaši jaunieši. Samazinās iedzīvotāju skaits, sabiedrība noveco — tas nozīmē, ka seniori uz lasītavu sliktās redzes vai citu veselības problēmu dēļ, nāk arvien retāk vai nenāk nemaz. Iespējams, ka preses izsnieguma rādītājus ietekmēja arī tas, ka pārskata gadā Preiļu GB apmeklētājiem bija atvērta 290 darba dienas, kas, salīdzinot ar 2018. gadu, ir par piecām darba dienām mazāk.

Analizējot periodikas krājuma izsnieguma datus lasītavā, redzams, ka no avīzēm vislasītākā 2019. gadā ir bijusi “Neatkarīgā Rīta Avīze”, tai seko “Latvijas Avīze”, “Diena” un “Vietējā Latgales Avīze”. No krievu valodā abonētajiem laikrakstiem arī 2019. gadā visbiežāk lasīts laikraksts “Вести Сегодня”. Pārskata gadā tika pārtraukta laikraksta “Izglītība un Kultūra” izdošana papīra formātā. Laikraksts, sākot ar augustu, tika piegādāts elektroniskā veidā. Elektroniskajā versijā saņemtie numuri tika izdrukāti un lasītājiem piedāvāti ierastajā papīra formātā, jo periodikas lasītavas apmeklētāji nav raduši laikrakstus lasīt datora ekrānā.

Par 2019. gada vislasītāko žurnālu uz vietas ir kļuvis žurnāls “Privātā Dzīve”. Lasītāko žurnālu TOP 10 ir iekļuvuši žurnāli “Kas Jauns”, “Ievas Stāsti”, “Ieva”, “Praktiskais Latvietis”, “Zintnieks”, “Patiesā Dzīve”, “Ievas Māja”, “Dārza Pasaule”, “100 Labi Padomi”, “Agro Tops”. No krievu valodā piedāvātajiem žurnāliem visvairāk lasīti bija žurnāli “Burda”, “Люблю” un “Приусадебное Хозяйство”. Arī 2019. gadā lasītavas apmeklētāji priekšroku devuši žurnāliem, kas atspoguļo populāru cilvēku dzīvi. Tāpat pieprasīti ir bijuši žurnāli, kuros atrodami noderīgi padomi un iedvesmojoša pieredze mājas un dārza darbiem. Krievu valodā lasošie šogad visvairāk interesējušies par jaunākajām modes tendencēm.

Ar bibliotēkā abonēto periodisko izdevumu sarakstu lasītāji var iepazīties mūsu bibliotēkas interneta vietnē www.preilubiblioteka.lv. Lasītavā ir izvietota informācija par periodisko izdevumu (žurnālu) izsniegšanu lietošanai mājās izmantojot pakalpojumus “Nakts abonements” vai “Svētku un izejamo dienu abonements”, kā arī par krātuvē pieejamajiem periodiskajiem izdevumiem. Lasītāji var saņemt uzziņas par periodikas krājuma saturu, krājuma izmantošanu uz vietas bibliotēkā un izsniegšanu uz mājām.

Preiļu GB lasītājiem ir pieejama *Lursoft* laikrakstu bibliotēka *news.lv*.

Klusā lasītava

Vajadzība pēc klusās lasītavas ir izskanējusi no bibliotēkas lietotājiem. Šim mērķim ir atvēlēta telpa, kura pakāpeniski tiek labiekārtota.

5.3. E-grāmatu bibliotēka

No pārskata gada sākuma Preiļu GB lietotājiem ir pieejams jauns pakalpojums — e-grāmatu bibliotēka *3td.lv*. E-grāmatu bibliotēka ir radīta ar mērķi pašvaldību publisko bibliotēku reģistrētajiem lasītājiem piedāvāt iespēju bez maksas lasīt e-grāmatas latviešu valodā savā datorā, planšetdatorā vai viedtālrunī ar interneta pieslēgumu. Pakalpojumu finansiāli nodrošina “Kultūras informācijas sistēmu centrs”, bet platformas izstrādātājs un uzturētājs ir SIA “Tieto Latvia”. E-grāmatu bibliotēkā ir vairāk nekā 300 latviešu un ārzemju autoru grāmatas, kuras izdevuši apgādi “Zvaigzne ABC” un “Mansards” un izdevniecība Prometejs.

Bibliotekāri individuāli uzrunā dažāda vecuma lasītājus, informējot, ka ikvienam ir iespēja bez maksas lasīt latviešu un tulkotos ārzemju autoru darbus e-grāmatas formātā tiešsaistē mobilajā ierīcē vai datorā. Tāpat lasītāji tika informēti par to, kā reģistrēties vietnē

www.3td.lv, kā autorizēties un kādi ir e-grāmatu bibliotēkas lietošanas noteikumi. Tā kā pakalpojums pieejams tikai tiem bibliotēkas lietotājiem, kuriem piešķirti bibliotēkas

kopkataloga autorizācijas dati, tika piedāvāts izveidot lietotāja kontu vai to atjaunot. Informācija par jauno pakalpojumu tika publicēta bibliotēkas interneta vietnē, kā arī tika izgatavotas informatīvās izdales lapiņas līdzņemšanai.

2019. gadā “3TD e-grāmatu bibliotēkā” tika reģistrēti 88 Preiļu reģiona bibliotēku lietotāji, un izsniegums bija 213 e-grāmatas. Jāatzīst, ka Preiļu GB lietotāji joprojām priekšroku dod grāmatām papīra formātā.

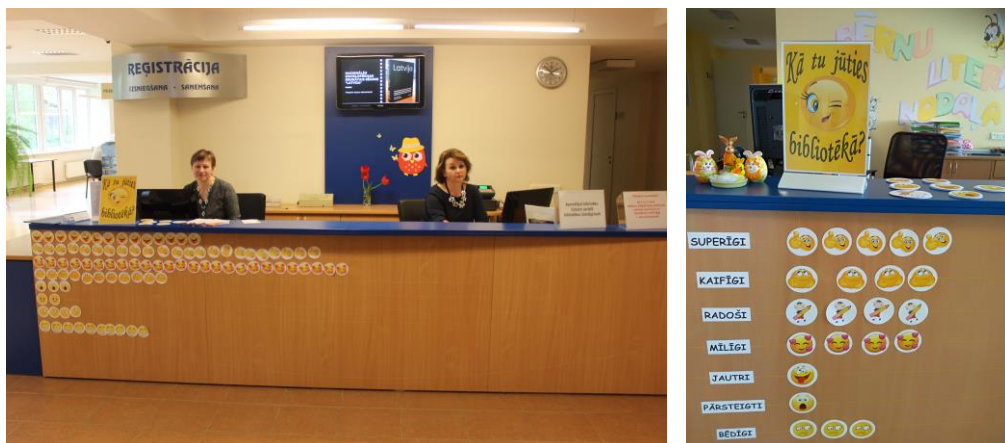
Preiļu GB interneta vietnes apmeklētāji tika lūgti piedalīties aptaujā un atbildēt uz jautājumu “Vai Jūs izmantojat e-grāmatu bibliotēku?”. Kopā tika saņemtas 102 atbildes, no kurām 31 % aptaujas dalībnieku atzina, ka: “Jā, izmantoju”, 42 %: “Nē, nav interese”, bet 26 % atbildēja: “Nē, jo nezinu par šo iespēju”.

5.4. Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti

Lai popularizētu pakalpojumu — bezmaksas grāmatu piegādi mājās Preiļu pilsētas iedzīvotājiem ar kustību traucējumiem — bibliotēkas tīmekļa vietnes *preilubiblioteka.lv* apmeklētājiem tika uzdots jautājums “Vai Jūs esat informēts/-a par bibliotēkas bezmaksas pakalpojumu – lasītāju (ar kustību traucējumiem) apkalpošanu mājās?”. Uz jautājumu atbildēja 103 respondenti, no kuriem 40 % atbildēja ka ir informēti par šādu iespēju, savukārt 60 % nav informēti.

Preiļu GB piedalījās karjeras un izglītības programmā “Ēnu diena”. Divas pamatskolas skolnieces uzzināja, kāds ir grāmatu ceļš līdz lasītājiem, kā noris lietotāju apkalpošana un darbs ar elektroniskajiem katalogiem, kā arī iepazinās ar citiem bibliotēkārā darba aspektiem. Dienas noslēgumā ēnotāji secināja, ka priekšstats par bibliotēku ir “diezgan pamainījies uz labo pusi. Es nezināju, ka bibliotēkā ir tik daudz izstāžu”, no jauna uzzināja, ka “bibliotēkai ir krātuve un ļoti daudz avīžu” un nākotnē vēlētos strādāt bibliotēkā, jo “te ir diezgan klusi un mierīgi”.

Bibliotēku nedēļas ietvaros 2019. gada 23.–27. aprīlī lietotāji tika aicināti piedalīties ekspresaptaujā “Emociju barometrs” un 128 lietotāji atbildēja uz jautājumu “Kā Tu jūties bibliotēkā?”.

36 lietotāji 1. stāva abonementā vasarā atbildēja uz aicinājumu: “Dalieties ar lasīšanas prieku, iedvesmējiet citus ar savu iecienīto romānu, detektīvu vai jebkuru citu savu mīļāko grāmatu!”. Starp mīļākajām grāmatām tika minēts M. Mičelas romāns “Vējiem līdzi”, A. Muntē “Stāsts par Sanmikelu”, A. Lindgrēnes “Pepija Garzeķe”, L. Nemieras “Kaķa lāsts”, J. Gordera “Sofijas pasaule”, G. Repšes “Ugunszīme”, R. Dž. Vellera bestsellers “Medisonas apgabala tilti” u.c. Dažas atbildes: “Labākās grāmatas, ko esmu izlasījusi ir “Debesis pelnos”, “Saplēstās mežģīnes”, tās ir grāmatas, kuras iedvesmo mani lasīt vēl un vēl”, “Ik vakaru nevaru aizmigt, ja neesmu izlasījusi vismaz dažas lappuses”, “Šobrīd patīk detektīvi, jo atslogo smadzenes”.

Pārskata periodā Preiļu GB norisinājās Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference “Bibliotēka — vieta, kur gribas atgriezties”. Konferencē piedalījās vairāk nekā 80 bibliotēku darbinieki no Preiļu, Riebiņu, Aglonas, Dagdas, Balvu, Līvānu, Rēzeknes, Ludzas, Ciblas Zilupes, Krāslavas, Daugavpils, Vārkavas, Ilūkstes novadiem. Konferenci organizēja Preiļu GB, Preiļu novada dome, EDIC Austrumlatgalē kontaktpunkts Preiļos un atbalstīja LBB un VKKF. Lai bibliotēka kā konferences organizētājs labāk varētu analizēt savu darbu, uzklaut konferences dalībnieku domas un ieteikumus, dalībnieki tika lūgti elektroniski aizpildīt konferences novērtējuma anketu. Atsaucās 67 dalībnieki. Konferences aktualitāti 48 % respondentu vērtē kā izcilu, 51 % kā labu, 1 % kā apmierinošu; organizācijas kvalitāti 61 % vērtē kā izcilu, 39 % kā labu; 100 % uzskata, ka konferences saturiskā daļa atbilda gaidītajam; 96 % vērtē, ka konferencē iegūtā informācija ir noderīga, 4 % daļēji noderīga.

5.5. Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums

Ārējo apkalpošanas punktu nav.

5.6. Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

Visi trīs bibliotēkas stāvi ir ērti pieejami personām ar īpašām vajadzībām: darbojas lifts un ir pieejama tualete cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Pārskata periodā bibliotēkas aktivitātes ir apmeklējuši Labklājības pārvaldes pansionāta “Preiļi” klienti, kuri ar asistentu palīdzību pārvietojas ratīnkreslos.

Cilvēkiem ar redzes traucējumiem ir iespēja izmantot specializēto datortehniku un telēlupu. Šis pakalpojums ir pieprasīts salīdzinoši reti.

2019. gadā turpinājās grāmatu piegāde uz mājām cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Par pakalpojuma pieejamību Preiļu novada iedzīvotāji divreiz gadā tiek informēti novada

izdevumā "Preiļu Novada Vēstis" un bibliotēkas interneta vietnē. Pārskata periodā šo pakalpojumu regulāri izmantoja četri iedzīvotāji.

5.7. Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām

Visi Preiļu GB rīkoti pasākumi un izstādes ir pieejami ikvienam interesentam un pārskata periodā šo iespēju izmantoja gan seniori, gan ģimenes ar bērniem, gan bezdarbnieki u.c. Pārskata periodā bibliotēkas piedāvāto pakalpojumu klāsts un darbs ar atsevišķām mērķgrupām nav būtiski mainījies.

Preiļu GB darbinieki atbalsta un piedāvā dažādas darba formas lietotājiem ar ierobežotām iespējām. Tiek piedāvātas telpas un aprīkojums vārdzirdīgo Preiļu nodaļas biedriem semināru rīkošanai.

Kā iepriekš minēts, bibliotēkas darbinieki piegādā arī grāmatas uz mājām tiem Preiļu pilsētas iedzīvotājiem, kuri paši nevar atnākt uz bibliotēku. Pārskata periodā šo pakalpojumu izmantoja četri cilvēki.

Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja ceļojošās izstādes "Garīgā veselība" ietvaros iedzīvotājiem bija iespēja apmeklēt bezmaksas ārsta psihiatra lekciju "Psihoemocionālā veselība, kas jāņem vērā senioriem". Lekcijas mērķis bija veicināt zināšanas par to, kā depresīvi garastāvokļa traucējumi ietekmē cilvēka kopējo veselību, darba un dzīves kvalitāti, izpratni par to, kā atpazīt, kad garastāvokļa traucējumi kļūst par veselības traucējumu, kad un kādēļ jāvēršas pēc medicīniskas palīdzības. Tika arī sniegti praktiski ieteikumi, ko darīt, lai izvairītos no depresijas. Lekciju vadīja veselības centra "Vivendi" praktizējoša psihiatre Dr. Marina Veģere. Lekciju noklausīties tika aicināti visi interesenti, īpaši seniori un novada Labklājības pārvaldes sociālie darbinieki.

Jau otro gadu pēc kārtas Preiļu GB iesaistījās Muzeju nakts pasākumā. 2019. gada Muzeju nakts akcijas tēma bija "Tālavas taurētājs" un atslēgvārds "varonība", tādēļ bibliotēka pasākumos aicināja iepazīt mūsu dienu varoņus novadā. Bibliotēkas 2. stāvā notika Zemessardzes 35. kājnieku bataljonam veltītās izstādes "Mūsu zemes sargi" atklāšana un sarunas ar zemessargiem pie atmiņu ugunsкура un tējas tases. Izstādē bija apskatāmas gan vēsturiskās, gan mūsdienas fotogrāfijas no ZS 35. kājnieku bataljona fotoarhīva, kā arī karavīru ekipējuma priekšmeti. Pasākumā klātesošos uzrunāja ZS 35. kājnieku bataljona komandieris, atmiņās par piedzīvotajiem notikumiem dalījās ierindas zemessargs Gunārs Vilcāns. Pasākuma apmeklētāji ar aizrautību vēroja neparasto izstādes iekārtojumu, klausījās karavīru dziesmas. Pasākums izvērtās saviļņojošs un emocionāls.

Ik gadu bibliotēka plāno pasākumus un aktivitātes saviem apmeklētājiem. Taču gadās, ka pasākumu plāns negaidīti papildinās ar jauniem notikumiem. Tā pārskata gadā no filmas "Dvēseļu putenis" veidotājiem tika saņemts piedāvājums bibliotēkas telpās Preiļu iedzīvotājiem parādīt vēsturiskajai kara drāmai "Dvēseļu putenis" īpaši veltīto Preiļu fotogrāfes Sanitas Ievas Sparānes fotogrāfiju izstādi "Lai top dvēseļu putenis "Preiļos"". Protams, ka no šāda ekskluzīva piedāvājuma bibliotēka nevarēja atteikties. Ieviešot nelielas korekcijas jau izstrādātājā izstāžu plānā, bibliotēkas apmeklētājiem no 7. novembra līdz 7. decembrim bija iespēja aplūkot gan romantiskus un izjusti skaistus, gan skarbus fotokadrus no filmēšanas procesa vairāku gadu garumā. 12. novembrī, īsi pēc filmas pirmizrādes Rīgā, Preiļu GB notika tikšanās ar fotogrāfiju izstādes autori. Kopā ar pārējiem komandas cilvēkiem, fotogrāfei bija paveicies nokļūt pirmizrādē: "Filma smaga, bez asarām reti kurš skatītājs iztiek, bet ir vērts to redzēt." Līdzīgās domās bija pasākuma dalībnieki, kuriem arī bija izdevies piedzīvot filmas pirmizrādi.

Kā neparastu un apjomīgu var minēt Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolas audzēkņu darbu izstādi, kas pārskata gada decembrī “piepildīja” visu bibliotēkas otro stāvu. Skatītāju vērtējumam piedāvājam gan mākslu izglītības programmas audzēkņu gleznotās ainavas un klusās dabas, gan fotogrāfijas, tekstilizstrādājumus un gada tumšajos brīžos tik aktuālos gaismas ķermeņus, veidotus gan porcelānā, gan metālā.

2019. gadā notika divi UNESCO LNK tīkla “Stāstu bibliotēkas” pasākumi. Pasākums “To nevar un nedrīkst aizmirst” tapa, pieminot 1941. gada 14. jūnija un 1949. gada 25. marta izsūtīšanas. Lielai daļai cilvēku tās asociējas ar ešeloniem, ar lopu vagoniem. Atceroties šo mūsu vēstures posmu, uz pasākumu tika aicināti cilvēki, kurus tieši ir skāris šis baisais notikums — Tekla Bekeša, Veronika Kivleniece, Dzintra Kacare, Helēna Šoldre. Pasākumā piedalījās arī Preiļu politiski represēto biedrības “Likteņa ceļš” vadītāja Natālija Rubīne. Šis periods tā laika Latvijas iedzīvotāju un viņu pēcteču apziņā ir ieguvis apzīmējumu Baigais gads. Pasākums noritēja omulīgā gaisotnē pie tējas tasītes. Interesanti bija skatīt dokumentālās filmas “Rozes zem sniega” fragmentus, kuru tapšanā piedalījās arī pasākuma dalībnieces. Helēna Šoldre bija sagādājusi cienastā karašas, kas izsūtīto bērniem tajos laikos bija lielākais gardums. Pasākumu apmeklēja 30 cilvēki.

Otrs šī cikla pasākums bija “Ar smaidu par kolhozu laikiem”. Preiļu rajonā vidēji bija 24 kolhozi. Kolhozu skaits bija mainīgs, to ietekmēja, 1950. gada jūnija lēmums par sīko kolhozu apvienošanu. Ņemot vērā, ka kolhozu laiki daļai mūsu sabiedrības ir bijis nozīmīgs dzīves posms, radās doma izveidot par to pasākumu un izstādi, kurā bija aplūkojama to laiku atribūtika. Pasākums tika veidots ar humora pieskaņu. Lūgtie viesi dalījās savos dzīves kuriozos, kas notika kolhozu laikos. Pasākuma goda viesi bija gan kolhozu priekšnieki, gan galvenie agronomi, zootehniķi, meliorācijas darbinieki, kultūras darbinieki. Pasākumu atdzīvināja bibliotēkas darbinieku veidotais teatrālais uzvedums par kolhozu laikiem. Pasākuma viesi tika cienāti ar to laiku raksturīgo cienastu — cūku pupām, zirņiem, speķa maizītēm. Gan izstāde, gan pasākums radīja lielu interesi bibliotēkas apmeklētājos. Pasākumu apmeklēja 105 cilvēki.

Latvijas Banka sadarbībā ar partneriem no 2019. gada 25. marta līdz 7. aprīlim rīkoja ikgadējo sabiedrības aptauju “Latvijas gada monēta”, visas nedēļas garumā Preiļu GB tika piesaistīti bibliotēkas apmeklētāji pārbaudīt savas zināšanas erudīcijas spēlē “Izzini Latvijas monētās iekaltās kultūrzīmes!” Ikviens varēja iesaistīties erudīcijas spēlē, izzināt Latvijas monētas un sacensties par balvu.

Preiļu GB bija iesaistījusies akcijā “Dienas bez rindām 2019”, kas norisinās no 30. septembra līdz 4. oktobrim, un aicināja uz konsultācijām par e-pakalpojumu izmantošanu. Bibliotēkā pieejamas konsultācijas par: Preiļu reģiona bibliotēku kopkatalogu; e-grāmatu bibliotēku *3td.lv*; e-parakstu (bibliotēkā ir pieejams eID karšu lasītājs un nepieciešamā programmatūra dokumentu eParakstīšanai); e-adresi; valsts un pašvaldības iestāžu pakalpojumiem portālā *latvija.lv*. Bibliotekāri ir īpaši apmācīti digitālie aģenti, kas pastāsta un parāda, kā darboties e-vidē, saņemt e-pakalpojumus un atbild uz jautājumiem, kādi e-pakalpojumi pieejami, kas nepieciešams, lai lietotu e-pakalpojumus, kur tos atrast, kā pieteikt, kā saņemt atbildi utt. Akcijas laikā ikvienam bija iespēja piedalīties e-pakalpojumu viktorīnā, kas pieejama portālā *mana.latvija.lv*, kļūt par erudītāko e-pakalpojumu pārzinātāju un laimēt balvas.

5.8. Uzziņu un informācijas darbs

Uzziņu informācijas darbs balstās uz dažādu datubāzu, interneta resursu un iespiesto informācijas avotu izmantošanu. Preiļu GB lietotājiem pieejami bezmaksas interneta pakalpojumi, kā arī *WiFi*. 1. stāva abonementā lietotāji var izmantot brīvpieejas datoru darbam ar kopkatalogu BIS ALISE. Darbā ar datoru bibliotēkas lietotājiem tiek sniegtas individuālas konsultācijas. Bieži bibliotekāres palīdz dokumentus rediģēt un noformēt. Pārskata periodā bibliotēkā lietotājiem sniegtas 7618 uzziņas un konsultācijas, kopēti, izdrukāti, skenēti 4625 dokumenti un nosūtīts 141 elektronisks dokuments.

Analizējot 2019. gadā sniegtās konsultācijas, var secināt, ka visvairāk lietotāji interesējušies par grāmatu lietošanas termiņa pagarināšanu, rezervēšanu, par izdevumu pieejamību. Bibliotekāriem nākas palīdzēt rast risinājumus visdažādākajām dzīves situācijām, kas saistītas ar pakalpojumiem interneta vidē: e-dokumentu atvēršana un parakstīšana ar e-parakstu, informācijas meklēšana par senioru sporta spēlēm un vācu valodas apmācību, CV rakstīšana un noformēšana, audiofailu lejupielāde un failu ierakstīšana CD diskā, Android sistēmas atjaunošana planšetdatorā, fotogrāfiju izdruka, dzīvesvietas deklarēšana, aviobiļešu izdruka, *Facebook* aplikācijas ielādēšana viedtālrunī, raidījuma “Degpunktā” kontaktinformācija un kā nosūtīt jautājumu “Latvijas radio 1” raidījumam, kā reģistrēties čeku loterijai u.tml. jautājumi.

Iedzīvotājiem ir vajadzīga palīdzība darbam ar internetbanku — kodu kalkulatora, *Smart-ID* lietošana, bankas konta izrakstu sagatavošana. Tādēļ Digitālās nedēļas ietvaros tika rīkots informatīvs mācību seminārs iedzīvotājiem par šobrīd aktuālajiem jautājumiem, kas saistīti ar digitālām prasmēm (bezkontakta *MC Debit* kartes, *Digipass* (i-bankas kalkulators), *Smart ID*, video konsultācijas). Lietotāji bieži veic medicīnisko izmeklējumu rezultātu, lidmašīnas biļešu, maksājumu uzdevumu, veidlapu, dažādu pārskatu, e-pasta pielikumu izdruku, informācijas nosūtīšana uz iestāžu un privātpersonu e-pastu. Palielinājusies elektronisko pakalpojumu veikšana portālos: *tet.lv*, *elektrum.lv*, *eds.vid.gov.lv*, *datamed.lv*, *latvija.lv*, *latvenergo.lv*, *lmt.lv* un citos. Palīdzība nepieciešama arī darbā ar *MS Word* dokumentiem.

Iedzīvotāji saskārās ar pakalpojumu sniedzējiem, kuri vairs neizsūta rēķinus papīra formātā vai par šādu pakalpojumu klientiem jāērēķinās ar papildus izmaksām. Gados vecāki cilvēki nevar pieņemt šo situāciju, jo nepārvalda e-vidi. Bibliotekāriem nākas būt starpniekam starp pakalpojuma ņēmēju un sniedzēju. Šādās situācijās aktuāls kļūst jautājums par privāto datu aizsardzību. Bieži vien bibliotekāriem jāveic izskaidrošanas darbs par to, ka konsultācijas neietver darbu ar konfidenciālu informāciju, piemēram, VID dokumentu aizpildīšanu u.c.

Nozaru abonementā uzziņas kļūst konkrētākas, fokusētākas uz konkrētu jautājumu, problēmu un lietotāji šo informāciju vēlas daudz, padziļinātu, no dažādiem aspektiem apskatītu. Visvairāk laika, izpildot uzziņas, aizņem studentu pieprasījumu tēmas un zinātniski pētnieciskie darbi, taču priecē arī lasītāju pašizglītošanās visdažādākajās jomās — lasītāji seko līdzi jaunākajai literatūrai viņu interesējošajā tēmā un reizēm iesaka bibliotekāriem, ka bibliotēkas plauktā vēl nav kādas vērtīgas grāmatas.

Interesantākās plašu uzziņu tēmas, kuru veikšanai reizēm bija nepieciešams vairāku stundu un pat dienu darbs:

- aizslietņu vēsture (sieviešu istabas sastāvdaļa);
- ksenofobija Eiropā;
- arhitektūra, simetrija, dizains...;
- administratīvā aizturēšana un tās piemērošanas kārtība Valsts policijā;

- grafiskā dizaina nozīme sociālajā reklāmā;
- subkultūras Eiropā — panki, skinhedi, hipiji — un radikālisms;
- migrēna grūtniecības un pēcdzemdību periodā;
- dzīvnieku psiholoģiskā ietekme uz cilvēku;
- ziemas tritikāle (graudaugi);
- Baltijas jūras šelfa platums;
- vēja enerģijas izmantošana Latvijā.

Tabulā apkopotas uzskaitītās uzziņas nozaru literatūras abonementā un ESIP 2019. gadā — kopā 455 mutiskās uzziņas un 100 digitālas, rakstiskas uzziņas.

Tabula “Uzziņas nozaru literatūras abonementā 2019. gadā”

Uzziņu veids	Mutiskās uzziņas	Digitālās, rakstiskās uzziņas
Tematiskās	113 + 79 (ESIP)	38 + 9 (ESIP)
Precizējošās	58 + 51 (ESIP)	29 + 6 (ESIP)
Faktogrāfiskās	108 + 46 (ESIP)	7 + 11 (ESIP)
KOPĀ	279 + 176 = 455	74 + 26 = 100

Eiropas Savienības informācijas punkta (ESIP) un *Europe Direct* informācijas punkta (EDIC) darbība

Preiļu GB piedalās Rēzeknes novada pašvaldības projektā “Europe Direct” informācijas centrs Austrumlatgalē 2018–2020”, rīkojot aktivitātes, apmācības un konferences. Visi projekta pasākumi ir plaši apmeklēti, tajos iedzīvotāji labprāt līdzdarbojas, piedalās konkursos. Vērā ņemama pilsētas iedzīvotāju motivācija dalībai pasākumos ir iespēja iegūt kādu balvu un uzzināt jaunāko par ES.

2019. gada 9. maijā ārā pie bibliotēkas notika Eiropas pēcpusdiena “Latvijai 15 gadi Eiropas Savienībā”. Radošās un izzinošās aktivitātēs iesaistījās ne tikai bibliotēkas apmeklētāji, bet arī garāmgājēji un Preiļu novada Labklājības pārvaldes pansionāta “Preiļi” klienti.

Ciklā “Iepazīsim ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus” martā notika pirmais pasākums “Kā padarīt kvalitatīvāku un garāku savu dzīvi?”, lektore Velta Popa. Digitālajā nedēļā notika ANO ilgtspējīgas attīstības pirmajam mērķim “Laba veselība” veltīts pasākums ar Veltas Popas lekciju “Veselības koncepcija un dzīves ilgums”. 15. augustā notika cikla “Veselības stiprināšanas pasākumi enerģiska dzīvesveida uzturēšanai” otrais pasākums “Mūžizglītība. Tikšanās ar Dailes teātra aktrisi, grāmatu “Zaļās iedvesmas grāmata” un “Veselība pilienu pa pilienu” autori Akvelīnu Līvmani”.

Septembrī ar EDIC projekta atbalstu Preiļu GB notika Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference “Bibliotēka — vieta, kur gribas atgriezties”. Preiļu Galvenās bibliotēkas vadītāja Ilona Skorodihina klātesošos informēja par EDIC Austrumlatgalē kontaktpunkta Preiļos aktuālajiem darba virzieniem. Projektu “Europe Direct” informācijas centra Austrumlatgalē 2018-2020” realizē Rēzeknes novada pašvaldība sadarbībā ar Rēzeknes Centrālo bibliotēku un Preiļu Galveno bibliotēku. EDIC Austrumlatgalē kontaktpunkts Preiļos ne tikai informē par ES, rīko izbraukumus, konkursus un seminārus par ES tematiku, bet

pārskata gadā pievērsies arī izdevējdarbībai, rīkojot literāro darbu konkursu un labākos darbus izdodot krājumā “PREIĻI UN ES. 15 gadi Eiropas Savienībā”.

ESIP informācijas punktā bija šādas tematiskās izstādes (foto pielikumā [ESIP/EDIC informācijas punkta izstādes 2019.gadā](#)):

- “Rumānijas prezidentūra ES”;
- “Somijas prezidentūras ES”;
- “15 gadi Latvijai Eiropas Savienībā”;
- “ANO Konvencijai par bērna tiesībām 30 gadi”;
- Cikla “Iepazīsim ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus” trešā izstāde “Kvalitatīva izglītība”;
- “Ilgdzīvošanas pamati”;
- “Eiropas vēlēšanas 25. maijā”;
- “Bibliotēkas atbalsts ANO ilgtspējas attīstības mērķu īstenošanā”.

ESIP punktā veikto uzziņu skaits 2019. gadā — 176 mutiskās uzziņas un 26 digitālas, rakstiskas uzziņas.

Ar Rēzeknes novada pašvaldības projekta “Europe Direct” informācijas centrs Austrumlatgalē 2018.–2020.” atbalstu Dzejas dienās, Preiļu GB tika atklāts literāro darbu krājums “PREIĻI UN ES. 15 gadi Eiropas Savienībā”.

Lai rosinātu interesi un izpratni par ES nozīmi mūsu dzīvē un Preiļu kultūrvides un infrastruktūras attīstībā un aicinātu caur literāriem darbiem paust personisko attieksmi pret Preiļu novadā notiekošajiem procesiem, Preiļu GB bija izsludinājusi literāro darbu konkursu “PREIĻI UN ES. 15 gadi Eiropas Savienībā”.

15 autori konkursam iesniedza 28 darbus, bet saskaņā ar žūrijas vērtējumu grāmatā tika iekļauti 12 autoru 22 darbi. Krājumā lasāma Lauras Kampānes, Lidijas Ulivanovas, Valērija Jefremova, Anitas Určas, Annas Dzidras Bernānes, Rasmus Zariņas, Janas Skrivļas-Čeveres, Nikolaja Kovaļova, Lauras Grigules, Anitas Betleres, Otīlijas Kromānes un Andras Gaigalas dzeja un esejas. Literāros darbus ilustrēja Preiļu mūzikas un mākslas skolas audzēkne Zane Rizga. Konkursa speciālbalvu par dabas, kultūrvides un sociālo izmaiņu akcentēšanu Preiļos pēdējo 15 gadu laikā saņēma Andra Gaigala. Atvēršanas pasākumā autori iepazīstināja ar sevi un lasīja savus darbus. Par muzikālo noskaņu rūpējās Alberts Vucāns, savas kompozīcijas izpildīja Aleksandrs Kalinovs.

Krājumā apkopotie autori darbos atklāj savu īpatno redzējumu par Preiļiem un dzimto pusi, bet krājums veido kopainu un atklāj mūsu šābrīža sajūtas un redzējumu par Preiļiem. Galvenie dzejas motīvi ir mīlestība pret Preiļiem un dzimto pusi, gaišas bērnības atmiņas un piederība tagadnes mirkļiem, Preiļu parks, kas rosina sapņot un iztēloties senatnes ainas, kā Preiļu pils izskatījās toreiz, un arī kā mūsdienas izskatītos tālaika acīm. Autori vārsnās pievērsās Preiļu straujajai šābrīža attīstībai. Mēs esam Eiropas daļa, taču, lai cik tālu mēs būtu aizceļojuši pasaulē, visi ceļi mūs tik un tā ved atpakaļ uz Preiļiem.

Grāmata nav komerciāls produkts un ikvienam interesantam ir pieejama Preiļu GB.

5.9. Bibliotēkas izglītojošā darbība

Mācību un profesionālās sadarbības centrs

Interreg V-A Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam projektā Nr. LLI-089 „Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide, dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē“ (*Network-DigiHubs*), kas noslēdzās

2019. gada 30. aprīlī, notika mācību un profesionālās sadarbības centra telpas reorganizācija un tika izveidots ģimenes digitālo aktivitāšu centrs, taču aizvien mācību telpā notiek apmācības gan reģiona bibliotekāriem, gan novada iedzīvotājiem. Uz vietas izmantojami 13 portatīvie datori ar interneta piekļuvi. Ļoti bieži telpa tiek integrēta dažādiem pasākumiem, jo mēbeles ir viegli pārvietojamās un datori ievietojami iebūvētos skapjos. Pieejams stacionārs projektoru un nolaižams ekrāns. Gandrīz katrs pasākums nav iedomājams bez interaktīvās tāfeles, kuru arvien aktīvāk izmanto bibliotekāri, veidojot dažādas interaktīvās aktivitātes. Tās tiek piedāvātas kā izzinošas, interaktīvas viktorīnas par novadpētniecību, novadu, tematiskās vai izklaides aktivitātes bibliotēkas ekskursiju laikā gan skolēniem, gan tūristiem un citiem interesentiem.

Interaktīvās tāfeles (*SMART Board*) aktivitātes īpaši iecienījuši 1.–4. klašu skolēni, kuri brīvajos brīžos steidz izmantot piedāvātās aktivitātes un viktorīnas, izspēlējot tās vairākas reizes un tādējādi mudinot bibliotekārus atkal veidot jaunas. Interaktīvās spēles liek skolēniem domāt, trenē atmiņu un dedukciju, salīdzināšanu, papildina vārdu krājumu. Ļoti iecienīta aktivitāte ir “Spēļu šovs”, kurā jāatbild uz jautājumiem ar atbilžu variantiem un pareizi/nepareizi veida jautājumiem, kas ir gan kā izklaide, gan sacensības gars savā starpā un vienlaikus pozitīvs pasākums. Ir izstrādātas dažāda veida aktivitātes un viktorīnas, kurās ir izmantoti novadpētniecības krājuma materiāli, viktorīna par ES u. c.

“Digitālās nedēļas” laikā iespēju apgūt informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sniegtās iespējas izmantoja 98 apmeklētāji. Nedēļas ietvaros svinīgi atklāts “Ģimenes digitālo aktivitāšu centrs”, kuru apmeklēja Preiļu, Daugavpils, Zarasu un Utenas pārstāvji. Iedzīvotājiem bija iespēja piedalīties “AS SEB bankas” informatīvā seminārā, bet bibliotekāri paplašināja zināšanas par *Gmail* lietošanu.

2019. gadā ģimenes digitālo aktivitāšu centrā 1147 interesents apmeklēja iesācēju datorkursus un klausījās lekcijas, seminārus, konferences.

20. septembrī Preiļu GB norisinājās Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference “Bibliotēka — vieta, kur gribas atgriezties”. Preiļu GB vadītāja Ilona Skorodihina klātesošos informēja par EDIC Austrumlatgalē kontaktpunkta Preiļos aktuālajiem darba virzieniem. Projektu “Europe Direct” informācijas centra Austrumlatgalē 2018–2020” realizē Rēzeknes novada pašvaldība sadarbībā ar Rēzeknes Centrālo bibliotēku un Preiļu GB. EDIC Austrumlatgalē kontaktpunkts Preiļos ne tikai informē par ES, rīko izbraukumus, konkursus un seminārus par ES tematiku, bet pievērsies arī izdevējdarbībai, rīkojot literāro darbu konkursu un labākos darbus izdodot krājumā “PREIĻI UN ES. 15 gadi Eiropas Savienībā”.

LBB valdes priekšsēdētāja Māra Jēkabsone ziņoja par gaidāmajām izmaiņām Latvijas bibliotekāru ētikas kodeksā un LBB valdes darba grupas izstrādātajiem kodeksa labojumu priekšlikumiem. Pašreizējais ētikas kodekss ir spēkā kopš 2001. gada.

Tālivaldis Langenfelds ar lekciju “Vizuālā informācija — harmoniska bibliotēkas interjera sastāvdaļa” mudināja bibliotekārus pievērst uzmanību bibliotēkas interjeram un vizuālajām norādēm un ievērot labas gaumes principus. Lekcijā minētie piemēri ļāva palūkoties no malas uz savām darba vietām un padomāt par uzlabojumiem.

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas studiju un zinātņu prorektore Angelika Juško-Štekele lekcijā “Ģimenes un gadskārtu tradīcijas Latgalē” norādīja, ka mūsdienās tautas tradīciju pārmantojamību dažkārt vairs nenodrošina ģimenes, bet gan skolotāji un bibliotekāri.

Ar Latgales Centrālās bibliotēkas sabiedrisko attiecību veidošanas pieredzi un kampaņām sociālajos tīklos dalījās Jana Konoņecka lekcijā “Bibliotēkas popularizēšana sociālajos tīklos: krājums, pakalpojumi, tēla veidošana”, ar piemēriem apliecinot, cik

interesanti un piesaistoši bibliotēka savu krājumu var popularizēt sociālajos tīklos. Konferences dalībnieki noslēguma anketā minēja, ka bibliotēku mārketingu ir viena no tēmām, ko vajadzētu izvērst arī nākamajā konferencē.

Fizioterapeite Karīna Rubina informēja par kustību lomu bibliotēkara labsajūtas veidošanā un demonstrēja praktiskus vingrinājumus, ko iespējams veikt, atrodoties darba vietā.

Biedrības ZINIS valdes priekšsēdētāja Vita Brakovska ar lekciju “Praktiskais radošums manai darba labizjūtai — pamats arī manai profesionālajai izaugsmei” mudināja bibliotekārus atklāt savu unikalitāti un raudzīties uz lietām plašāk, nekā tas ikdienā ierasts.

Konferences noslēgumā bibliotekāri piedalījās radošuma meistarklasēs: Preiļu GB vecākās bibliotekāres Solvitas Ertas vadībā gatavoja dāvanas pašu rokām, V. Brakovska mācīja atklāt sevī radošumu, J. Konopecka dalījās pieredzē, kā veidot mūsdienīgas afišas un posterus.

Konferences dalībnieki noslēguma anketās minēja, ka nākamgad gribētu dzirdēt par jaunumiem IT jomā, par bibliotēku praktisko pieredzi projektu realizēšanā, par izmaiņām normatīvajos aktos, kas attiecas uz bibliotēku darbu, par nelasītāju un jauniešu ieinteresēšanu lasīt un kļūt par bibliotēkas lietotājiem, psihologa lekciju par gaisotni kolektīvā, konfliktu risināšanu, stresa pārvaldīšanu.

Konferencē piedalījās vairāk nekā 80 bibliotēku darbinieki no Preiļu, Riebiņu, Aglonas, Dagdas, Balvu, Līvānu, Rēzeknes, Ludzas, Ciblas Zilupes, Krāslavas, Daugavpils, Vārkavas, Ilūkstes novadiem. Konferenci organizēja Preiļu GB, Preiļu novada dome, EDIC Austrumlatgalē kontaktpunkts Preiļos un atbalstīja LBB un VKKF. Fotoatskatu par konferenci skatīt pielikumā Nr. 4. ([Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference](#))

5.10. Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem

Viena no Preiļu GB prioritātēm ir aktuālās informācijas pieejamība iedzīvotājiem. Bibliotēkas foajē ir izvietoti vairāki stendi, kur tiek izvietota dažādu iestāžu aktuālā informācija un pasākumu afišas. Ikvienam bibliotēkas lietotājam ir pieejami datori un internets, kurus var izmantot arī informācijas meklēšanai par pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju aktualitātēm.

Periodikas lasītavā pieejams arī pašvaldības izdots informatīvais izdevums “Preiļu Novada Vēstis” ar pielikumu “Saimnieka Vārds” un laikraksts “Vietējā Latgales Avīze”, kur iedzīvotājiem ir pieejama informācija par aktualitātēm novadā.

Aktīvi tiek papildināts arī novadpētniecības krājums ar publikācijām par novada institūcijām, organizācijām un to darbību.

Bibliotēkā pieejama arī tūrisma informācija, kas lieti noder tad, kad ir slēgts Tūrisma informācijas centrs, kurš atrodas vienā ēkā ar bibliotēku.

Darbojas ESIP, kur iedzīvotāji var uzzināt vairāk par ES.

5.11. Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

Reģiona elektroniskais kopkatalogs BIS ALISE tiek veidots kopš 1999. gada, un atspoguļo četru novadu (Aglonas, Preiļu, Riebiņu un Vārkavas) 24 pašvaldību publisko bibliotēku un septiņu mācību iestāžu krājumus. Sistēmbibliotekārs seko BIS ALISE darbībai Preiļu GB, pievieno jaunus lietotājus, piešķirot viņiem atbilstošas tiesības. Krājuma komplektēšanas galvenais speciālists un BIS ALISE administratore regulāri veic metodisko, praktisko un konsultatīvo darbu ar skolu un pašvaldību bibliotēkām.

Preiļu reģiona bibliotēku kopkatalogs pieejams arī bibliotēkas interneta vietnē sadaļā “Elektroniskie katalogi”. Kopkatalogā tiešsaistē lietotājiem ir iespēja atrast vajadzīgās grāmatas un izmantot novadpētniecības datu bāzi.

Preiļu GB, piedāvājot izdales materiālu, mudina autorizētos bibliotēkas lietotājus izmantot Preiļu reģiona bibliotēku kopkataloga mobilo versiju viedtālrunī, jo ar viedtālruna palīdzību lietotājam ir vēl vieglāk un ērtāk pārskatīt informāciju par bibliotēkā esošajiem izdevumiem un savu bibliotēkas lietotāja kontu. Autorizētam lietotājam pieejami savi cirkulācijas dati (bibliotēkas konts) ar veicamām darbībām: izsniegto izdevumu saraksts, pasūtījumi, rezervējumi, rindas, pagarinājumi, atgādinājumi, rezervētās ierīces, kā arī ir iespēja pieprasīt izdevuma pagarinājumu, pasūtīt izdevumu, iestāties rindā uz izdevumu.

Reģiona bibliotēku kopkatalogs elektroniski (*WebPac*) tika apmeklēts 122 637 reizes, no tām 368 autorizēti skatījumi. Autorizēts lietotājs savā profilā var pasūtīt grāmatas un pagarināt to lietošanas termiņu. Tas tika darīts 88 reizes, bija 105 pagarināšanas pieprasījumi.

Pārskata periodā aktīvi tika izmantots SBA modulis. No citām Latvijas bibliotēkām tika saņemts 241 dokuments, bet nosūtīti 760 dokumenti.

Tabula “BIS ALISE izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Biblio- tēku skaits	Cik biblio- tēkas strādā ar BIS ALISE	Strādā ar moduļiem			Autori- zēti lietotāji (2019)	Pasūtīts (WEB) eksem- plāru (2019)
			Cirkulā- cija	SBA	Komplek- tēšana		
Preiļu GB	1	1	Jā	Jā	Jā	71	

Tabula “Autorizētie lietotāji”

Autorizētie lietotāji (2018)	Autorizētie lietotāji (2019)	% salīdzinot ar iepriekšējo gadu
36	71	+ 51 %

5.12. Digitalizācija

Pārskata periodā veiksmīgi turpinājās sadarbība ar LNB. Digitālo objektu pārvaldības sistēmā (DOM) tiek pievienoti visi pieejamie informatīvā izdevuma “Preiļu Novada Vēstis” un tā pielikuma “Saimnieka Vārds” numuri sākot ar 2007. gadu. Digitālos objektus ikviens interesents var apskatīt digitālās bibliotēkas portālā *lnbd.lv*.

DOM ir digitālo objektu pārvaldības sistēma, kura ļauj jebkurai Latvijas kultūras atmiņas institūcijai (bibliotēkai, muzejam, arhīvam) pievienot savus digitālos objektus Digitālajai bibliotēkai, ko pēc tam jebkurš interesents varētu apskatīt Digitālās bibliotēkas portālā.

5.13. Iekšzemes un starptautiskais SBA

Lai apmierinātu lasītāju pieprasījumu pēc grāmatām, kas nav krājumā vai uz kurām izveidojusies gara rinda, tika izmantoti starpbibliotēku abonementa (SBA) pakalpojumus. Šī pakalpojuma nodrošināšanai arī 2019. gadā aktīvi tika izmantots BIS ALISE SBA modulis, kas kopkataloga ietvaros ļāva veikt apmaiņu ar izdevumu eksemplāriem, nodrošinot darbību pārskatāmību un statistiku.

SBA kārtā aktīva grāmatu apmaiņa notika starp Preiļu GB un reģiona publiskajām bibliotēkām. Ja pieprasītais izdevums nebija pieejams reģiona bibliotēkās, tika izmantots LNB un citu lielāko valsts nozīmes bibliotēku krājums. Pārskata gadā SBA kārtā no citām bibliotēkām saņemti 241 izdevums, uz citām bibliotēkām nosūtīti 760 izdevumi. Salīdzinoši ar iepriekšējo pārskata periodu uz citām bibliotēkām nosūtīto eksemplāru skaits ir palielinājies par 40 eksemplāriem. Pārskata periodā visaktīvāk SBA pakalpojumu izmantoja Riebiņu novada Stabulnieku, Galēnu un Kotļerovas bibliotēkas, Vārkavas novada Rožkalnu un Upmalas bibliotēkas, Preiļu novada Līču bibliotēka un Riebiņu novada centrālā bibliotēka.

Tabula “SBA rādītāji”

SBA	2017	2018	2019	+/-
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	114	232	241	+ 9
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	372	720	760	+ 40

5.14. Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

Ir saņemtas vairāku bibliotēkas lasītāju mutiskas sūdzības par to, ka bibliotēka tikšanās pasākumus ar autoriem rīko dienas vidū un iedzīvotāji, kuri strādā, nevar nokļūt uz pasākumiem. Šim aspektam problēmas risinājums pagaidām nav rasts, jo autoratlīdzības, kuras sedz VKKF ir pārāk zemas, lai autors varētu atļauties braukt uz Preiļiem ar nakšņošanu.

Sniedzot palīdzību rēķinu, konta izrakstu drukāšanā un citu dokumentu veidošanā, nākas saskarties ar klienta sensitīvajiem datiem (personas kodiem, bankas konta pieejas kodiem u.c.), kaut gan to nevajadzētu darīt. Ir sarežģīti atteikt palīdzību zinot, ka pilsētā nav ne banku filiāļu, ne vienotā klientu apkalpošanas centra.

6. KRĀJUMS

6.1. Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

Preiļu GB 2019. gadā krājuma komplektēšanu veica atbilstoši 2015. gadā izstrādātajam dokumentam "Preiļu Galvenās bibliotēkas krājuma komplektēšanas politika 2015.–2019". Krājuma komplektēšanā tika ņemta vērā krājuma izmantošana iepriekšējā darbības periodā. Veidojot un organizējot krājumu, Preiļu GB mēģina ņemt vērā visu lasītāju kategoriju intereses. 2017. gadā Akreditācijas komisija ieteica krājuma komplektēšanas koncepciju papildināt ar reālās situācijas analīzi, pamatojot ar statistikas datiem, ko plānots izdarīt, izstrādājot Preiļu GB krājuma komplektēšanas politiku 2020.–2024.gadam.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas politikas prioritātes pārskata periodā

Krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes 2019. gadā:

- latviešu oriģinālliteratūras komplektēšana;
- kvalitatīvas nozaru literatūras komplektēšana;
- autoru–novadnieku izdevumi, kas saistīti ar novada kultūru un vēsturi;
- oriģinālliteratūras un tulkotās literatūras komplektēšana bērniem un jauniešiem, kā arī bērnu literatūra dažādās zinātņu nozarēs;
- strādāt pie Preiļu GB krājuma kvalitātes uzlabošanas;
- elektroniskā kopkataloga kvalitātes uzlabošana.

Ņemot vērā bibliotēkas lietotāju sastāvu, daļa krājuma tiek komplektēta krievu valodā.

Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa un BLN krājumu komplektē atsevišķi, savstarpēji sadarbojoties, lai lietderīgi tērētu iedalītos līdzekļus, maksimāli aptvertu visu vecumu un sociālo grupu pārstāvju vajadzības, intereses un pieprasījumus.

2019. gadā Preiļu GB nozaru literatūras krājums veiksmīgi tika papildināts ar jauniem iespieddarbiem. Lielāka uzmanība pievērsta nozaru literatūrai krievu un citās svešvalodās. Papildināts daiļliteratūras krājums svešvalodās. Gada nogalē no vairākiem lasītājiem saņemtas pozitīvas atsauksmes par plašo jauno grāmatu klāstu nozaru literatūrā.

6.2. Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Krājuma komplektēšanā (bez periodikas) no pašvaldības budžeta līdzekļiem tika izlietoti 11 998 EUR, par kuriem iegādāti 1395 eksemplāri, kas sastāda 78 % no kopējā jaunieguvumu klāsta.

Tabula "Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"

	2017	2018	2019
Finansējums krājuma komplektēšanai	11 188	11 884	15 138
<i>t.sk. pašvaldības finansējums</i>	11 188	11 884	14 922
Grāmatām	8496	9404	11 998
<i>t.sk. bērnu grāmatām</i>	2517	2737	3072
Periodiskajiem izdevumiem	2692	2480	2924
Finansējums krājumam uz 1 iedz. apkalpes zonā (pašvaldības finansējums)	1,64	1,77	2,26

Iespieddarbu krājuma papildināšanai tika piesaistīts arī **papildus finansējums**. Bērnu literatūras nodaļa katru gadu piedalās lasīšanas veicināšanas programmā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2019”. 2019. gadā iegūti deviņi eksemplāri par 82 EUR.

Dāvinājums saņemti 373 eksemplāri par 1380 EUR, kas ir 20 % no jaunieguvumu skaita. Dāvinātāji ir gan mūsu bibliotēkas lietotāji, gan paši autori (Nikolajs Kovaļovs, Daiga Mazvērsīte, Iveta Dimzule, Inese Paklone, Ansis Šenne, Ieva Trimalniece, Andris Zeļenkovs), gan juridiskas personas (Latgales Kultūras centra izdevniecība, J. Jaunsudrabiņa muzejs “Riekstiņi”, Latvijas Republikas Patentu valde, Latvijas Politiski represēto apvienība, LNB), gan bibliotēkas viesi. Dāvinātās grāmatas, kas netiek ņemtas uzskaitē, tiek piedāvātas citām reģiona bibliotēkām vai ievietotas grāmatu apmaiņas plauktā “Maināmie”.

No LNB atvestie dāvinājumi tiek sadalīti visām reģiona bibliotēkām. Atsevišķus dāvinājumus nododam arī skolu bibliotēkām.

6.3. Rekatalogizācija

Rekatalogizācija Preiļu GB pabeigta 2012. gadā.

6.4. Krājuma pārbaude (inventarizācija)

Pārskata periodā krājuma pārbaude (inventarizācija) nav veikta.

6.5. Krājuma rādītāji

Katru gadu notiek skaitliskās svārstības krājuma kustībā. Regulāri tiek strādāts ar krājumu, papildinot ar jaunieguvumiem un atlasot novecojušos, nolietotos iespieddarbus, kā arī liekās dubletes. Pastiprināti tiek izvērtēti iespieddarbi, kas ir maz izmantoti. Pārskata periodā 284 iespieddarbi tika nodoti Preiļu reģiona publiskajām un skolu bibliotēkām.

2019. gadā saņemti 1794 dažādi iespieddarbi (izņemot seriālizdevumus), no tiem latviešu valodā — 1133 eksemplāri, citās valodās — 661 eksemplārs; daiļliteratūra — 830 jaunieguvumu eksemplāri, bērnu literatūra — 373, nozares — 591 jaunieguvumu eksemplārs. Informācija par jaunieguvumiem tiek atspoguļota bibliotēkas sociālajos tīklos.

Gada laikā no bibliotēkas nodaļu fondiem izvērtēti un pārceļti: no abonementa uz krātuvi — 143 eksemplāri; no krātuves uz abonementu — 144 eksemplāri; no jaunajām grāmatām uz abonementu — 801 eksemplārs; no bērnu nodaļas abonementa uz krātuvi — 180 eksemplāri. Kopumā pārceļti 1357 eksemplāri.

2019. gadā norakstīšanai atlasīti un izvērtēti 5494 iespieddarbi (no tiem 1335 seriālizdevumu eksemplāri), 3233 eksemplāri nozaru literatūra un 926 eksemplāri daiļliteratūra. Pie norakstīšanas joprojām daudz darba. Krājumā vēl ir daudz gadiem maz izmantoto izdevumu (jo sevišķi krievu valodā).

Tabula “Krājuma rādītāji”

	2017	2018	2019
Jaunieguvumi	2745	2581	2913
Grāmatas	1521	1434	1702
<i>t.sk. latviešu daiļliteratūra</i>	161	143	180
<i>t.sk. bērniem</i>	310	300	373
Izslēgtie dokumenti	4979	4598	5494

Krājuma kopskaits	66 536	64 519	61 938
Grāmatu krājuma apgrozība	1,14	1,14	1,15
Periodisko izdevumu apgrozība	5,55	5,55	5,50

Krājumam ir tendence samazināties, tas nozīmē, ka tiek domāts par krājuma kvalitāti. Krājuma attīstībā vairāk tiek domāts par kvalitāti, nevis kvantitāti.

2020. gada galvenie uzdevumi:

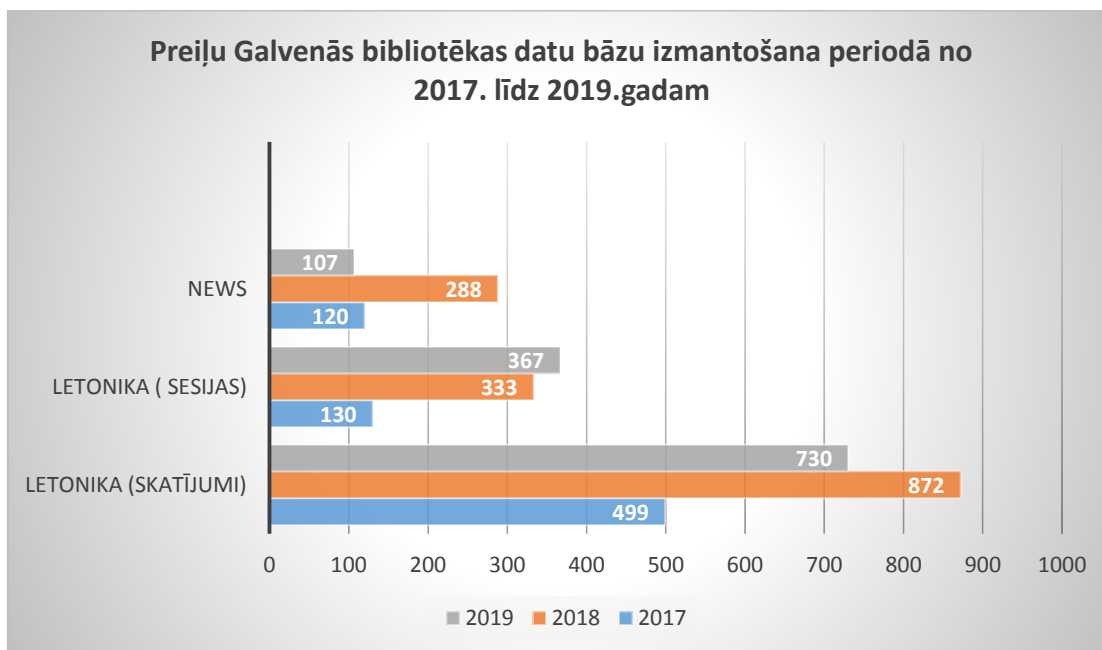
- agrāko gadu aprakstu rediģēšana
- autoritatīvo datu rediģēšana
- dublešu, nolietoto un maz izmantoto iespieddarbu norakstīšana.

6.6. Datubāzes

KISC projekta „Elektroniskās publikācijas Latvijas bibliotēkām” ietvaros Preiļu GB joprojām tiek nodrošināta bezmaksas pieeja resursiem *letonika.lv* un *Lursoft* laikrakstu bibliotēkai. *Letonika.lv* reģistrētajiem bibliotēkas lietotājiem ir pieejama attālināti (ārpus bibliotēkas telpām). Preiļu GB lietotājiem ir piešķirtas 93 pieejas paroles, ar kurām gada garumā tika veikti 730 skatījumi un 367 sesijas. Vispieprasītākie *letonika.lv* resursi 2019. gadā: angļu–latviešu vārdnīca, latviešu–angļu vārdnīca, Latvijas enciklopēdiskā vārdnīca, sinonīmu vārdnīca, latviešu–krievu vārdnīca, bibliotēku un skolu mape, terminu un svešvārdu skaidrojošā vārdnīca, Latvijas vēstures enciklopēdija, “Mūsdienu Latvija attēlos” kolekcija, “Putnu balsis”. Pieprasītākie slēgtie literatūras darbi: A. Sakses “Pasakas par ziediem”, J. Jaunsudrabiņa “Baltā grāmata”, K. Elsberga “Bēdas uz nebēdu”, A. Upīša “Sūnu ciema zēni”, K. Elsberga “Velci, tēti”, K. Skalbes “Ziemas Pasakas”, I. Ziedoņa “Epifānijas”, A. Čaka “Mana Paradīze”, V. Belševicas “Bille”, A. Grīna “Dvēseļu putenis”.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Dabubāze	2017	2018	2019
<i>letonika.lv</i>	641	2136	730
<i>news.lv</i>	120	288	107

Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums

Kopumā rādītāji ir samērā labi, un tas liecina par šo resursu lietderību un atbilstību lietotāju informacionālajām vajadzībām.

Lai veicinātu datu bāzu izmantošanu lietotāju vidū, informācija par pieejamajām datubāzēm tiek izvietota tīmekļa vietnē, kā arī dažādos sociālos tīklos kā *Facebook*, *draugiem.lv*, *Instagram*. Sociālie tīkli ir uzskatāmi par vērtīgu un efektīvu instrumentu, kas ļauj popularizēt bibliotēkas datubāzes un krājumu ļoti plašai auditorijai, informējot par krājumu jaunieguvumiem un iesakot saistošu un vērtīgu literatūru, stāstot par bibliotēkas elektronisko datubāzu piedāvātajām iespējām, kā arī iepazīstinot lietotājus ar datubāzu saturu uzrunājošā un atraktīvā veidā.

Bibliotekāru darbs nav iedomājams bez LNB Nacionālās bibliogrāfijas analītiskas datubāzes, kurā tiek meklēti gan tematisko uzziņu informācijas avoti, gan materiāli izstādēm un novadpētnieciska satura literatūra. Tiek popularizēta LNB analītiskas datubāzes izmantošana un tajā pievienotā saite uz *Lursoft* laikrakstu bibliotēkas pilntekstiem. Arī bibliotekāri izmanto šo datubāzi tematisko mapju papildināšanai un citu resursu veidošanai.

6.7. Krājuma un datubāzu popularizēšana

Pārskata periodā abonementā bija šādas krājuma popularizēšanas izstādes:

- “Kad aiz loga tumšie ziemas vakari” (turpinājās no 2018. g.);
- Rakstniecei Aīdai Niedrai — 120;
- “Pavasara svētki — Lieldienas”;
- Cikla “Grāmatu izdevniecības Latvijā” ceturrtā izstāde — izdevniecība “Latvijas Mediji”;
- Rakstnieki un dzejnieki jūnija jubilāri: Anna Rancāne, Jānis Peters, Andrejs Dripe;
- “Tikai viens vārds” — grāmatas, kurām nosaukumā ir tikai viens vārds;
- “Septembris — dzejas mēnesis”;
- “Caur sievietes skatupunktu” — rakstniecei Norai Ikstenai — 50;

- “Iepazīsti Ziemeļvalstu literatūru!” — zviedru autoru darbi;
- Cikla “Grāmatu izdevniecības Latvijā” piektā izstāde — izdevniecība “Kontinents”.

Nozaru literatūras abonementa izstāžu standā izvietotās krājuma izstādes tematiski sasaucās ar mākslas, radošo, ceļojošo darbu izstādēm, un lieliski papildināja vienu otru:

- “Klusuma, piedošanas un brīnumu laiks” (turpinājās no 2018. g.);
- “Moskvinas vecticībnieki”;
- “Latvijas daba un kultūras mantojums”, “Ainavu dārgumi”;
- “Depresijai — nē!”;
- “Mūsu zemes sargi”;
- “Svinam vasaru!”;
- “Vārdnīcu labirintā”;
- “Pa strēlnieku pēdām”.

Pārējās izstādes nozaru abonementā:

- “4. februāris — Pasaules pretvēža diena”;
- “Pavasara svētki Lieldienas”;
- “Novērtējam ķirbi!”;
- “Gavēņa laika ēdienkarte”.

Citas bibliotēkas krājuma popularizēšanas aktivitātes:

- VKKF atbalstītie pasākumi: “Sarunu cikls: Rakstītājs–lasītājs–bibliotēka”:
 - Tikšanās ar rakstnieci Zani Zustu;
 - Tikšanās ar dzejnieci Ievu Trimalnieci;
 - Tikšanās ar dzejnieku Oskaru Orlovu (Raibīs);
 - Tikšanās ar rakstnieci Ivetu Redlihu;
- tikšanās ar citiem autoriem (Vitolds Mašnovskis, Nikolajs Kovaļovs, Akvelīna Līvmane u.c.);
- tematiskie pasākumi;
- lasītveicināšanas pasākumi;
- jaunāko grāmatu slīdrāde bibliotēkas tīmekļa vietnē;
- publikācijas par bibliotēkā pieejamo presi, aktualitātēm un pasākumiem (piem., Grāmatu svētki) vietējos medijos.

Jaunieguvumi tiek fotografēti un kā galerijas ievietoti sociālajos tīklos.

Datubāzu popularizēšanas aktivitātes:

- preses relīzes par bibliotēkas pakalpojumiem dažādu valsts iestāžu, pašvaldības, skolu, bibliotēkas mājaslapā, e-pastos, vietējos laikrakstos, bibliotēkas sociālajos tīklos;
- informācija skolotājiem, bibliotekāriem semināros, sanāsmēs;
- elektronisko resursu informatīvajās stundās pieaugušajiem un skolēniem;
- informatīvās lapiņas līdzņemšanai (gan pasākumos, gan semināros, gan bibliotēkā uz vietas, gan informatīvajās teltīs);
- plakāti par e-resursiem gan elektroniskā, gan drukātā formātā;
- individuālas sarunas ar bibliotēkas apmeklētājiem.

6.8. Darbs ar parādniekiem

Lai neveidotos jauni parādnieku saraksti, katru dienu lasītājiem, kuriem ir beidzies grāmatu lietošanas termiņš, tiek nosūtīta īsziņa ar atgādinājumu. Pārskata periodā izsūtītas 6557 atgādinājuma īsziņas.

2019. gadā pastiprināti tika veikts darbs ar ilgstošiem parādniekiem. Parādnieki tika reizi trīs mēnešos apzināti ar lūgumu atgriezt grāmatas vai nozaudēšanās gadījumā segt grāmatas vērtību. Lai sadarbība ar parādniekiem būtu veiksmīgāka, netika iekasēta soda nauda. Daļu grāmatu no parādniekiem ir izdevies atgriezt.

Notika arī detalizēta ilgstošo parādnieku (kuri nereaģē uz brīdinājuma vēstulēm vai nedzīvo norādītajā adresē) nenodoto grāmatu izvērtēšana. Pamatotai grāmatu norakstīšanai parādnieku saraksts tika nodots komplektēšanas nodaļas vadītājam.

6.9. Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

Krājumu pakāpeniski nepieciešama atjaunot, kritiski izvērtējot tā nepieciešamību, vecos, nepieprasītos izdevumus norakstīt un aizstāt ar jauniem izdevumiem, kuri atbilst visām lietotāju kategorijām.

Dažkārt uz izdevumiem veidojas lasītāju rindas, taču šī problēma tiek risināta, izmantojot SBA pakalpojumus.

Bieži netiek pārizdotas joprojām ļoti pieprasītas grāmatas, tādēļ tiek labotas vecās, bet ne visas var glābt. Risinājums: ja lietotājs dāvina bibliotēkai tieši tādu pašu izdevumu, tad tas tiek aizvietots.

Laikietilpīgs ir darbs ar maz izmantoto krājuma daļu, te jāmin nozaru literatūra krievu valodā.

2019. gadā nozaru literatūras krājums ir labi attīrīts no nolietotām, novecojušām grāmatām, taču joprojām daudzās nozarēs pietrūkst vērtīgas literatūras, tāpēc tās būtu jāpapildina ar jauniem iespieddarbiem:

- datortehnoloģijas,
- tiesību zinātnes,
- dabas zinātnes — zemes dziļu izpēte,
- cilvēka ekoloģija,
- medicīna,
- reklāma, sabiedriskās attiecības,
- veterinārija,
- lauksaimniecība — graudkopība, lauksaimniecības tehnika,
- apkure, ventilācija, siltināšana,
- ģeogrāfija.

7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

7.1. Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

2019. gads Preiļu GB BLN darbā bija lielu pārmaiņu gads — pēc lasītavas krājuma apvienošanas ar abonementa krājumu, atbrīvotajās telpās tika izveidots ģimenes digitālo aktivitāšu centrs (*DigiHubs*), realizējot Interreg V-A Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam projektu Nr. LLI-089 „Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide, dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē“ (*Network-DigiHubs*). Ģimenes digitālo aktivitāšu izveide vērtējama pozitīvi gan no jaunu lietotāju piesaistes puses, gan no BLN piedāvājumu klāsta paplašināšanās.

Pilnveidojot bibliotekāro apkalpošanas darbu un īstenojot uz ģimeni orientētas bibliotēkas koncepciju, ģimenes digitālo centrs ir iespēja veidot pirmās iemaņas robotikā, doties interaktīvā velobraucienā, apskatīt Dienvidlatvijas un Austrumlietuvas populārākos tūrisma objektus, piedalīties kinētiskā viktorīnā, atsvaidzinot zināšanas par dažādām tēmām, kā arī 3D brillēs skatīt virtuālās realitātes video, iepazīstot Preiļu, Daugavpils, Utenas un Zarasu kultūrvēstures objektus un izklaides infrastruktūru. Šī iespēja ļauj pieaugušajiem un bērniem kopā mācīties, mazinot plaisu starp dažādu paaudžu lietotāju tehnoloģiju pratības līmeņiem.

Otrs faktors, kas ietekmēja BLN darbību, bija iespieddarbu izsniegšanas un saņemšanas optimizācija ar mērķi kaut nedaudz atslogot darbinieces kvalitatīvākai pasākumu sagatavošanai. Konkrētais mērķis tika sasniegts — pasākumi patiešām kļuva saistošāki, jo to sagatavošanai bija vairāk laika, taču, izvērtējot visus plusus un mīnus, kā arī bērnu un vecāku viedokļus, atklājās, ka tiek zaudēti daudz svarīgāki faktori — saikne ar lasītājiem, komunikācijas iespēja ar bērniem, līdz ar to arī viņu atziņas par izlasīto, kas bibliotekāram ir ļoti svarīgi gan bērnu iesaistīšanā lasīšanas procesā, gan dzīvē kontakta nodibināšanai, tāpēc 2020. gadā atkal grāmatas tiek izsniegtas un saņemtas BLN.

Kopumā 2019. gadā reģistrēti 964 (2018. gadā — 1407) bērni un jaunieši līdz 18 gadiem, no tiem 109 pirmsskolas, 280 sākumskolas, 385 pamatskolas vecuma bērni un 190 nepilngadīgie vidusskolas vecuma jaunieši. Šīs kategorijas reģistrēto lietotāju bibliotēkas fizisko apmeklējumu skaits sasniedza 16 750 (2018. gadā — 17 704), izsniegto eksemplāru skaits — 11 006 (2018. gadā — 14 666), t. sk. 97 izsniegumi, kuri gūti SBA kārtā no bibliotēkām, kurās nav pieejama BIS ALISE. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, datorlietotāju skaits pieaudzis gandrīz divtik — 719 (2018. gadā — 435).

Apmeklējumu un izsniegumu samazinājums saistīts ar lasošo skolēnu noslogotību un aizņemtību ārpuskolas nodarbībās un pulciņos, ar tehnoloģiju pieejamību.

Pārskata periodā BLN tika sarīkoti 79 kvalitatīvi pasākumi bērniem un jauniešiem, kuru norises vietas bija gan Preiļu GB, gan pirmsskolas izglītības iestāde „Pasaciņa”, gan reģiona skolas. Gada laikā apmeklētājiem tika piedāvāta 31 izstāde — 11 tematiskās, 10 radošo darbu, piecas kolekciju un piecas ceļojošās izstādes.

BLN bija pieejami 13 žurnāli, (2018. gadā — 14), taču interese par abonētajiem preses izdevumiem ar katru gadu krītas, par to liecina arī šo izdevumu izsniegumu skaits — 312 (2018. gadā — 375). Tas izskaidrojams ar to, ka šai vecuma grupai informācija e-vidē ir pieejamāka, populārāka un ērtāka, kā arī nav piedāvājuma no izdevniecībām.

BLN kā stabila vērtība ir krājumā esošās 87 (2019. gadā iegādātas 11) galda spēles dažādām vecuma kategorijām. Tās ir izzinošas, attīstošas, atraktīvas, piemērojamas dažādām grūtības pakāpēm. Veismīgs metodiskais palīgs bibliotekārajos pasākumos ar bērniem ir pašu

gatavotās spēles, kas veidotas, izmantojot folkloras materiālus, literāros darbus (“Krāsaino pasaku ziedi”, “Pasaku kaleidoskops”, ”Sakāmvārdu rēbuss”). Galvenais lietotāju ieguvums — spēja attīstīt un saglabāt mūsdienās tik svarīgu vērtību kā savstarpējā komunikācija bez interneta un citu tehnoloģiju klātbūtnes. Lai varētu sekmīgāk apkopot spēļu izsniegumu, pārskata gada sākumā pilnībā tika pabeigta 2018. gadā iesāktā galda spēļu pievienošana BIS ALISE. Jebkuram interesentam tika dota iespēja spēles ne tikai spēlēt uz vietas BLN, bet arī izņemt tās uz mājām, lai varētu lietderīgāk aizpildīt brīvo laiku ārpus bibliotēkas. 2020. gadā plānots spēles neizsniegt uz mājām. Pamatojums tam ir lietotāju atbildības trūkums, paviršāka, nesaudzīgāka attieksme pret īpašumu, kas nav privāts, un lietošanas laika limita neievērošana.

Lai modernizētu jauniešu atpūtas stūrīti, tika iegādātas jaunas mīkstās mēbeles, žurnālgalds, paklājs.

7.2. Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija

BLN ir reģiona metodiskais centrs darbā ar bērniem un jauniešiem. Metodiski konsultatīvais darbs tiek organizēts visa gada garumā, izmantojot dažādas darba formas — apmācības, seminārus, individuālās konsultācijas, bibliotēkas apmeklējumus, pieredzes apmaiņas braucienus.

BLN darbinieces reģionālajos semināros sniedz informāciju par aktualitātēm darbā ar bērniem un jauniešiem, konsultē novadu bibliotekāres dažādās darba jomās, dalās pieredzē ne vien reģiona, bet arī valsts mērogā, sniedz metodisko palīdzību lasītprasmes veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, “Mūsu mazā bibliotēka”, Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļā, Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības norisē, “Stāstu bibliotēku” aktivitātēs, projekta “Grāmatu starts” popularizēšanā u. c. aktivitātēs.

BLN darbinieces izmanto profesionālās pilnveides piedāvājumus, kas orientētas uz darbu ar bērniem un jauniešiem. Pēc kursu “Latvijas bibliotēku sistēmas un bibliotēku darbību reglamentējošie dokumenti” un “Kreatīvā informācijas meklēšana” apmeklējuma tika veiktas konsultatīvas pārrunas ar reģiona bibliotēku darbiniekiem.

Pēc piedalīšanās LNB pavasara konferencē bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem “Vārds un attēls” (Ina Rusiņa, Preiļu GB BLN galvenā bibliotekāre) Preiļu GB seminārā reģiona pašvaldību bibliotēku darbiniekiem tika sniegta informācija par 2018. gadā izdoto latviešu un tulkoto literatūru bērniem un jauniešiem, par jaunākajām tendencēm bērnu grāmatu ilustrācijās un par lasītveicināšanas projekta “Mūsu mazā bibliotēka” pieredzi Latvijā un pasaulē.

Vienā no reģiona bibliotekāru semināriem tika novadīta nodarbība (Vilhelmīne Jakimova, Preiļu GB BLN vadītāja) par stāstniecības kustību Latvijā un UNESCO LNK „Stāstu bibliotēku” tīkla darbību, kā arī meistarklase stāstniecībā.

Preiļu reģiona bibliotēku darbinieku oktobra seminārā tika izklāstītas šādas tēmas: “Aktualitātes darbā ar bērniem un jauniešiem” (Vilhelmīne Jakimova, Preiļu GB BLN vadītāja), “2018.–2019. gada literatūrā un grāmatu mākslā godalgoto grāmatu apskats” (Solvita Erta, Preiļu GB BLN vecākā bibliotekāre), ““No grāmatas līdz spēlei” — literāro spēļu izmantošana bibliotēkā” (Ina Rusiņa, Preiļu GB BLN galvenā bibliotekāre).

Tika veikta ģimenes digitālo aktivitāšu centra popularizēšana, veicot plašu reklāmas kampaņu un izskaidrojot centra darbības principus.

Visa pārskata gada garumā tika sniegtas konsultācijas par izstādēm BLN.

7.3. Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte

Kārtējā krājuma komplektēšana notiek atbilstoši BLN profilam. Tā ir sistemātiska un plānveidīga bibliotēkas krājuma papildināšana ar jauniznākušiem iespieddarbiem.

Tabula "Budžeta līdzekļi krājuma komplektēšanai"

Gads	Eksemplāru skaits	Summa (EUR)
2017	391	2517
2018	412	2737
2019	450	3071,91

Bērnu literatūras galvenie atlasē kritēriji:

- grāmatas fiziskā forma — krāsaini un mūsdienīgi noformēti izdevumi;
- atbilst bērnu attīstības līmenim, zināšanām un interesēm;
- saturiski veicina bērnu izaugsmi, izziņas procesu;
- pieprasījums un saistība ar krājumu.

Tabula "Monogrāfiju iegāde par budžeta līdzekļiem"

Gads	Eksemplāru skaits	Summa (EUR)
2018	412	2737,00
2019	450	3071,91

Iegādāto jaunizdevumu skaits ir nedaudz palielinājies, kaut gan grāmatas joprojām tiek pirktas vienā eksemplārā. Izņēmums ir dažas BJVŽ grāmatas, kas tiek iepirktas divos eksemplāros, lai visi eksperti paspētu laikus izlasīt un novērtēt piedāvāto grāmatu kolekciju.

Dāvinājumā saņemtas 23 grāmatas (par summu 28,40 EUR).

2019. gadā tika atbalstītas angļiski lasošo BLN lietotāju vēlmes, iegādājoties vairāk grāmatu angļu valodā — 26 (10 par budžeta līdzekļiem (78,24 EUR) un 16 dāvinājumi).

Tuvojoties skatuves runas konkursam, problemātiski ir atrast piemērotu izdevumu, lai apmierinātu pieprasītāju vēlmes, jo salīdzinoši neliels ir jaunizdotu, saturiski atbilstošu grāmatu skaits. Trūcīga izvēle ir grāmatām sadaļā "Skatuvei", par kurām vairāk interesējas izglītības iestāžu pedagogi, jo netiek iespiesti un izdoti jauni attiecīga satura darbi, ko varētu izmantot ārpusstundu darbam.

Pieprasītākā grāmata 2019. gadā bija Ineses Paklones grāmata "Es picas brālēnu cepu". Lasītāko grāmatu saraksta augšgalā ir lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" kolekcijas izdevumi. Tas liecina par to, ka līdz jaunākās paaudzes lasītājiem nonāk vērtīgākā literatūra.

Lielākais sadarbības partneris grāmatu iegādē joprojām paliek SIA "Apgāds Zvaigzne ABC", kas ir lielākais bērnu grāmatu izdevējs un arī vienīgais grāmatu veikals Preiļos. Citu izdevniecību grāmatas tiek iegādātas, sazinoties ar SIA "Virja LK", SIA "Latvijas Grāmata" un SIA "Janus" Daugavpilī.

CD krājums 2019. gadā netika papildināts. Ņemot vērā mūsdienu tehnoloģiju iespējas, šis informācijas nesēja formāts nav populārs.

Ievērojami tika papildināts galda spēļu krājums. BLN apmeklētāji iepazīs 11 jaunas, interesantas spēles (summa 215,97 EUR). Pusaudži labprāt darbojas ar spēlēm, kas attīsta stratēģisko domāšanu, piemēram, "Catan", "Monopoly", "Tāda ir dzīve", jaunākā skolas

vecuma bērnu vidū populāras ir “Halli Galli”, “Dobble”, “Tik tak bum”, kas prasa koncentrēšanos un ātru reakciju. Galda spēles ir pieprasītas, par ko liecina izsnieguma statistika – 1113 spēles pārskata gadā.

2019. gadā lasītavā bija pieejami 13 žurnāli. Pirmsskolas vecuma bērniem: “MY Little Pony”, “Avenīte”, “Vāģi”, skolēniem: “Avene”, “Ilustrētā Junioriem”, “Astes”, “Spicīte”, jauniešiem: “Ej”, “J–14”, “Kā Tas Strādā”, “Čaklās Rokas”, dāvinājums “Putni Dabā”. “Basteln Mit Kindern” — žurnāls vācu valodā, kurā ir materiāls, lai bērns varētu darboties kopā ar vecākiem. Žurnālu gada izsniegums 312 norāda, ka seriālizdevumus bērnu un jauniešu vidū aizstāj viedierīcēs pieejamie informācijas meklētāji. Žurnālu popularizēšana notika, rīkojot dažādas viktorīnas BLN pasākumos.

2019. gadā, pamatojoties uz krājuma veidošanas vadlīnijām, tika norakstīti salīdzinoši daudzi iespieddarbi, kopumā 1727 grāmatas (novecojušās pēc satura — 3, lasītāju nozaudētās — 6, maz izmantotās — 12, liekie dubleti — 220, nodotas citām bibliotēkām — 232, nolietotās — 1254).

7.4. Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

Uzziņu darbs tiek veikts pēc bibliotēkas lietotāju pieprasījuma. Apkalpojot lasītājus, tiek sniegtas informatīvas, tematiskas, precizējošas uzziņas. Intensīvāks uzziņu darbs ir pirms nozīmīgiem pārbaudes darbiem, projektiem un pasākumiem. Lasītāji vairāk vēršas ar jautājumiem par kādu konkrētu autoru vai iespieddarbu. Palīdzība tiek sniegta arī datorlietotājiem — atrast nepieciešamo informāciju, pārvietot, izdrukāt dokumentu. Veicot uzziņu un informācijas darbu, tiek izmantoti visi bibliotēkā pieejamie resursi — uzziņu krājums, dažādi interneta portāli, un datu bāzes. Neskatoties uz to, ka vairāk informācijas izgūšanai izmanto tehnoloģijas, tomēr šim nolūkam tiek izmantota arī nozaru literatūra, visvairāk enciklopēdiskie izdevumi.

Veicot vienu no svarīgākajiem bibliotekāra uzdevumiem — palīdzēt bērniem atrast noderīgāko informāciju —, tiek sniegts liels atbalsts kvalitatīvas neformālās izglītības iegūšanā, jo informācija, ko bērni un jaunieši iegūst bibliotēkā, pārvēršas par zināšanām.

2019. gadā tika sniegtas 1093 uzziņas un 84 konsultācijas, aptverot ļoti plašu tematisko spektru.

Ik gadu tiek pieprasīti literārie darbi skatuves runas konkursiem un dažādiem tematiskiem skolas un kultūras pasākumiem. Diemžēl, mazinās izvēles iespējas atrast jaunus piemērotus daiļdarbus, jo sarūk jaunrades darbu skaits, piemēram par patriotisko vai ziemas saulgriežu tematiku.

BLN piedāvā ļoti plašu pakalpojumu klāstu visu vecumu bērniem, jauniešiem un viņu vecākiem. Gandrīz visi bibliotēkas sniegtie pakalpojumi ir bez maksas. Maksas pakalpojumi un bibliotēkas izmantošanas noteikumi ir saskaņoti un apstiprināti Preiļu novada domē.

Bibliotēkas lietotājiem ir iespēja izvēlēties un saņemt iespieddarbus brīvpieejas krājumā, kurā pieejamas grāmatas latviešu, latgaliešu, krievu, angļu, vācu valodā. Bibliotēkā var izmantot bezvadu interneta pieslēgumu, plašu spēļu piedāvājumu: gan galda, gan lielformāta spēles. BLN ir iespēja apgūt ne tikai mūsdienīgas, bet arī izzinošas *kinect* spēles ģimenes digitālo aktivitāšu centrā. Bibliotēka ir lieliska vieta, kur kopā darboties var visa ģimene, par ko liecina apmeklētāju atsauksmes:

- “Bērnu literatūras nodaļā ir smaidi, brīvība un iespējas darboties un piedalīties, baudīt un priecāties, augt un attīstīties. Aizveru bibliotēkas durvis un zinu, ka es vai kāds no manas

ģimenes drīz tās atkal vērs vaļā.” (*Ruta Vjakse, daudzlasītāju ģimenes mamma, Riebiņu vidusskolas skolotāja, trīs bērnu mamma.*)

- “Iepriecina tas, ka bibliotēka ievieš un izmanto dažādas modernās tehnoloģijas. Viens no nozīmīgākajiem bija Interreg V-A Latvijas-Lietuvas pārrobežu projekts “Digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide ģimenēm dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukšaitijā un Dienvidlatgalē” (2017.–2019.), kura rezultātā tika radīta vide saturīgai brīvā laika pavadīšanai ar jaunajām tehnoloģijām. “Mēs būtu laimīgi, ja mums būtu kaut vai daļa no tā, kas ir jūsu bibliotēkā...”, teica Ukrainas Ņižinas pilsētas delegācijas pārstāvji 2019. gada novembrī Preiļos, ļoti atzinīgi novērtējot Preiļu Galvenās bibliotēkas iekārtojumu un piedāvātos pakalpojumus.” (*Elita Jermolajeva, Dr.oec. Preiļu novada domes Attīstības daļas vadītāja, Latvijas Lauksaimniecības universitātes vadošā pētniece.*)
- “Patiess prieks par to, ka bibliotēka nestāv uz vietas un attīstās, iepērkot jaunas grāmatas, dažādas spēles, iesaistoties projektos un pilnveidojot darba vidi. Man bibliotēka ir palīdzējusi mācību procesā, rakstot projekta darbus, iepazīstot jaunāko daiļliteratūru caur Bērnu un jauniešu žūriju un vienkārši jauki pavadot laiku.” (*Anastasija Dementjeva, JEPVĢ 3. kursa audzēkne, aktīva lasītāja.*)

BLN tiek rīkotas radošās darbnīcas, dažāda veida mākslas izstādes, daudzveidīgi pasākumi, kas attīsta informācijas izgūšanas prasmes un veic izglītojošas, kultūras socializācijas funkcijas.

2019. gadā BLN apmeklētājiem tika piedāvātas 31 izstāde: 11 tematiskās, 10 radošo darbu, piecas kolekcijas un piecas ceļojošās izstādes. Radošie darbi bija aplūkojami gan personālizstādēs, gan bibliotēkas sadarbības partneru — pirmsskolas izglītības iestādes “Pasaciņa”, JEPVĢ, mūzikas un mākslas skolas audzēkņu, biedrības “Mūsmājas” senioru — veidotajās izstādēs, parādot bibliotēkas apmeklētājiem dažādu paaudžu radošo cilvēku veikumu.

Estētisku baudījumu un emocionālu savīļojumu ikvienam sniedza ceļojošās izstādes: “Neērtie bērni” (Arita Strode-Kļaviņa), “Mans tautastērps pasaulē” (Ilze Strēle), “Tētis Zviedrijā. Tētis Latvijā” (Johans Bēvmans, Anda Krauze, Māris Lazdāns). Šīs izstādes varētu kalpot kā labs metodiskais materiāls skolotājiem audzināšanas stundās, ko piedāvā bibliotēka.

Pateicoties trīs stikla vitrīnu iegādei, uzlabojies kolekciju izstāžu vizuālais kopskats, eksponāti labāk pārskatāmi. Īpašu izstādes vērotāju atzinību izpelnījās pirmā filca gleznu izstāde, kas pārsteidza ar savu izpildījuma tehniku un ienesa siltumu un sirsnīgu smaidu apmeklētāju sejās.

Pēc ģimenes digitālo aktivitāšu centra izveidošanas apmeklētājiem ir iespēja iepazīties un darboties ar tādām jaunajām tehnoloģijām kā virtuālās realitātes brilles, izspēlēt kinētiskās viktorīnas, piedalīties virtuālā velobraucienā, apmeklēt robotikas nodarbības un apgūt trīsdimensiju zīmēšanas pirmās iemaņas. Ģimenes digitālo aktivitāšu centra atklāšana radīja izaicinājumu bibliotēkas darbiniecēm, kuršos nācās apgūt pamatzināšanas robotikā, *kinect* spēļu izveidošanā, kā arī vairāk iepazīt pārējās mūsdienu tehnoloģiju iespējas. *Kinect* viktorīnā interesentiem ir iespēja gan izkustēties, gan pārbaudīt savas zināšanas par Latvijas un Lietuvas kultūrvēsturiskajiem objektiem, pilsētām, māksliniekiem, filmām, augiem, dzīvniekiem, prezidentiem. Turpmāk šo viktorīnu tematiskās daudzveidība tiks papildināta. Bibliotēkas lietotājiem kopš 2019. gada februāra regulāri tiek piedāvāts sešu robotikas nodarbību kurss, lai gūtu pirmos priekšstatus par *LEGO* robotiem un programmēšanu, ko bērni labprāt ar interesi izmanto.

2019. gadā ģimenes digitālo aktivitāšu centra apmeklējumu skaits ir 4065, kas liecina par ieinteresētību un bibliotēkas inovāciju nepieciešamību. Starp ģimenes digitālo aktivitāšu centra apmeklētājiem bija ciemiņi no citām Latvijas pilsētām un ārzemēs dzīvojoši radi, kā arī grupas no Lietuvas, Ukrainas, Itālijas. Nepilna gada laikā centru ir apmeklējušas un darbojušas vairāk kā 20 organizētas grupas no Preiļiem, klašu kolektīvi no Preiļu reģiona skolām. Ar lielu interesi un entuziasmu darbojās biedrības “Mūsmājas” seniori.

Bibliotēkā tiek rīkoti konkursi un izglītojoši pasākumi dažāda vecuma bērnu auditorijām, kas palīdz lietotājiem apgūt informācijas meklēšanas un bibliotēkas lietošanas prasmes. Lielisks palīgs bibliotēkārājā darbā ir lasīšanas veicināšanas programmas “Grāmatu starts” un “Mūsu mazā bibliotēka”, kas aicina jau no mazotnes ģimenēm novērtēt un atzīt neatsveramu lasīšanas nozīmīgumu cilvēka personības attīstībā.

Kopumā pārskata gadā BLN tika novadīti 79 dažādi pasākumi. Īsumā par dažiem interesantākajiem:

“Internets — draugs vai drauds?”

Pasākumi par drošību internetā visām 3. klasēm Preiļu 1. pamatskolā. Pasākumu mērķis — izprast, vai bērni apzinās riskus, ar kuriem var saskarties internetā. Ar video, *drossinternets.lv* spēli un citiem uzskatāmiem materiāliem skolēniem tika izskaidrots, kā jēgpilni un droši darboties internetvidē, lai neradītu sev un citiem problēmas. Šādi pasākumi bērniem liek aizdomāties par atbildību, lietojot viedtālruni, datoru.

Digitālās nedēļas pasākumi “Efektīva informācijas meklēšana”

Kopskaitā tika novadītas septiņas mācību stundas Preiļu 1. pamatskolas 7.– 9. klasēm. Skolēni tika iepazīstināti ar kreatīvām informācijas meklēšanas iespējām internetvietnēs, kas noderīgas mācībām un sava redzesloka paplašināšanai. Skolēniem jāzina, kā neapjukt informācijas pārpilnībā un prast atrast, atlasīt un novērtēt, kurš avots ir drošs un paties un izmantojams atbilstoši savām vajadzībām. Nodarbībās ļoti veiksmīgi tika izmantoti materiāli un zināšanas, kas iegūtas LNB profesionālās pilnveidesursos “Kreatīvā informācijas meklēšana”. Gandarījumu sniedz tas, ka lielākā skolēnu daļa atzina, ka šāda veida informācija ir vērtīga un noderīga.

Valodas spēļu stunda dzimtās valodas dienā

Uz pasākumu tika aicināti JEPVĢ audzēkņi, lai prezentācijas veidā pievērstu skolēnu uzmanību latgaliešu valodas vērtībai un saglabāšanai. Komandām bija iespēja pārbaudīt savas latgaliešu un latviešu valodas prasmes. Pasākumā tika izmantotas arī valodas galda spēles “Alias”, “Burtošanas čempionāts”, “Latgalīšu volūdys pādys”. Šādā veidā tika arī reklamētas galda spēles.

Trīsdimensiju zīmēšanas radošās darbnīcas

2019. gadā 3D pildspalvas nāca kā jauninājums, tāpēc ES 15-gadei veltītais pasākums bija laba reklāma šim produktam. Otra radošā darbnīca tika rīkota kā Muzeju nakts aktivitāte, kurā ikviens apmeklētājs varēja sev izveidot kādu latvju spēka zīmi. Šobrīd daudzi skolēni ir labi apguvuši šo nodarbi un zīmēšanas procesam pievērsas ļoti radoši un spēj izveidot sarežģītas lietas. Stimulu nākt un darboties rada arī fakts, ka izgatavotās lietas paliek bērnu īpašumā.

Praktiskā lekcija “Esi vesels un veiksmīgs!”

Uz tikšanos ar naturopāti, fitnesa treneri Lilitu Kivlenieci tika aicināti JEPVĢ 11. klases audzēkņi, lai runātu par veselīgu uzturu, fiziskām aktivitātēm un to pareizu izvēli, kā arī praktiski darbojoties, saprastu kā organismu ietekmē progresīvā muskuļu relaksācija. Jauniešiem šādas lekcijas ļoti nepieciešamas, lai aizdomātos par sev svarīgām dzīves vērtībām

un spētu uzturēt savu prātu un ķermeni stipru un veselu, kas ir svarīgs dzīves kvalitātes nosacījums.

“Lai skan!”

Nedēļas tēmas “Lai skan!” ietvaros trīsgadnieku grupā tika aicināts arī bibliotēkas darbinieks, lai iepazīstinātu bērnus ar skanošajām, runājošajām grāmatām. Šādas tikšanās reizēs bērni ir priecīgi, darboties griboši, atsaucīgi, sevišķi lepni ir tie, kas bibliotēku jau apmeklē un pazīst bibliotekāri. Arī pārējiem bērniem rodas interese un vēlme lūgt vecākiem apmeklēt bibliotēku.

“Lasītprieka darbnīca”

Jau ceturto gadu pirmsskolas iestādē “Pasaciņa” sagatavošanas grupu audzēkņi iesaistās lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu žūrijas” 5+ vecuma grupas grāmatu lasīšanā un vērtēšanā. 2019. gadā aktīvāk tika iesaistītas arī grupu skolotājas, izlasot divas grāmatas ārpus bibliotēkas organizētajām lasīšanas nodarbībām, kā arī pēc Evelīnas Dačjūtes grāmatas “Laime ir lapsa” izlasīšanas, veidojot apelsīnu koku ar bērnu uzrakstītām pārdomām, ko viņiem nozīmē laime. Pirmsskolas vecuma bērniem vairāk patīk bagātīgi ilustrētas grāmatas, kas liek viņiem ienirt fantāzijas pasaulē, domāt un aizrautīgi stāstīt citiem savus stāstus. Grāmatas, kas bērnus pārsteidz, liek darboties iztēlei, labāk paliek atmiņā un tiek arī labāk novērtētas.

“Mana mīļā sirsniņdiena”

Pasākumā piedalījās Preiļu 1. pamatskolas 2.c klase. Pasākuma mērķis — veicināt lasītprasmi un popularizēt labestību savstarpējā saskarsmē. Skolēni kopā izlasīja Deivida Mellīnga grāmatu “Kur ņemt vienu apkampieni?” un izmēģināja visus apkampieni veidus, kā arī uzzināja, kas ir kompliments, kādos gadījumos to lieto. Pasākuma noslēgumā bērni izveidoja apsveikumu Valentīna dienā saviem mīļajiem.

Literāra stunda “Grāmatu noslēpumi”

Pasākumu mērķis — iepazīstināt skolēnus ar bibliotēku, lietošanas noteikumiem, veicināt lasītprasmi. Tika novadīti trīs pasākumi Preiļu 1. pamatskolas pirmo klašu skolēniem. Bērni uzzināja daudz dažādu interesantu faktu, apskatīja lielāko un mazāko, vecāko un jaunāko grāmatu bibliotēkā. Mēģināja lasīt vecajā drukā. Kopā lasīja latviešu tautas pasaku “Stūrgalvīgais vilcēns”, piedalījās bibliotēkas “veļas dienā”.

Teātra izrāde mācību stundas kontekstā

Ejot kopsolī ar visu jauno gan bibliotēku, gan izglītības sistēmā, cenšamies ieviest aizvien jaunas darba formas, kas atbilst kompetenču izglītībai un stiprina starppriekšmetu saikni, tāpēc mācību stundu satura dažādošanā izmantojam arī teātra grupas „Kājām gaisā”, ko vada BLN vadītāja, uzstāšanos skolās un BLN. Kā veiksmīgāko var minēt izrādi „Ko saka orgāni?” inscenējumu bioloģijas stundās. Tās saturs bija saistīts ar cilvēka orgānu reakciju uz stresu mācību stundā.

Ziemeļvalstu literatūras nedēļas Rītausmas stundas literārie lasījumi

Pasākumu mērķis — iepazīstināt skolēnus ar ziemeļvalstu literatūru, parādīt, ka lasīšana var būt aizraujoša nodarbība. Pieskaņojoties šīs nedēļas tēmai “Svētki Ziemeļvalstīs”, skolēni caur dažādām aktivitātēm izbaudīja svētku noskaņu un dāvināšanas prieku. Rītausmas lasījums “Pepija svin dzimšanas dienu” notika Preiļu 1. pamatskolas 4.c klasē no Astrīdas Lindgrēnes grāmatas “Grāmata par Pepiju Garzeķi”, savukārt, astoto klašu audzēkņi pasākumā “Svētku pārsteigums” klausījās fragmentus no norvēģu rakstnieka Justeina Gordera grāmatas “Sofija”. Atsaucoties uz literārā darba pamatdomu notika interesantas filozofiskas pārrunas.

Preiļu GB pilsētas svētkus bagātināja novada Grāmatu svētku programmu, kuros BLN aktīvi prezentē bibliotēku un tās plašo piedāvājumu klāstu, rīkojot pasākumus, radošās darbnīcas, tikšanās ar grāmatu autoriem dažādu vecumu bērniem un jauniešiem.

7.5. Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes

BLN ik gadu atbalsta valsts mērogā piedāvātos lasīšanas veicināšanas projektus, kā arī organizē lokālās lasīšanas sacensības un lasīšanu popularizējošus pasākumus.

2019. gada pavasarī Preiļu GB BLN noslēdzās izdevniecības “Liels un mazs” lasītveicināšanas programma “**Mūsu mazā bibliotēka**” 4–8 gadus veciem bērniem. Projekta mērķis — attīstīt bērnos lasītprasmi, iepazīstināt ar dažādu valstu bērnu literatūru, mācīties no grāmatām par dzīvi, apkārtni, dabu un savstarpējām attiecībām. Programmā kopumā piedalījās 224 bērni: Preiļu 1. pamatskolā — 59 un pirmsskolas izglītības iestādē “Pasaciņa” — 165. Skolēniem no 1. līdz 3. klasei tika novadīti 20 pasākumi, pirmsskolas vecuma bērniem — 24 pasākumi 6 grupās. Pozitīvi vērtējamas bija piedāvātās darba burtnīcas ar sagatavotiem uzdevumiem un konkursiem bērniem. Vilšanos sagādāja fakts, ka programmai nebija noslēguma un bērni nesaņēma solītās balvas, kas būtu laba motivācija arī turpmāk iesaistīties šāda veida konkursos. Lielākais šī lasītveicināšanas konkursa ieguvums — skolēni iepazīs ar dažādu valstu bērnu rakstnieku un ilustratoru darbiem, papildinot literāros lasījumus ar dažādām aktivitātēm — papīra lidmašīnu sacensībām, dzīvnīeku pēdu atpazīšanu sniegā, dzejoļu sacerēšanu.

“**Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija**” (BJVŽ) ir nozīmīgākā lasīšanas veicināšanas programma Latvijā, kas stabili ietur savas pozīcijas lasīšanas stafetē un nezaudē savu popularitāti arī Preiļos. Vecāku žūrijas eksperti un skolotāji atzīst un novērtē lasīšanas programmas galveno uzdevumu — dot iespēju izlasīt jaunāko un vērtīgāko, attīstīt savu gaumi, domāšanu un emocijas, iepazīstot interesantākos mūsdienu latviešu un populārākos ārzemju autoru darbus.

BJVŽ žūrijas nozīmīgumu apliecina atziņa, ka “lasot BJVŽ, pašiem neapzinoties, veidojas kopīgu interešu saikne starp skolēniem, starp bērnu un vecākiem, kā arī skolotājiem un vecākiem.” (*Irēna Barone, Preiļu 1.pamatskolas latviešu valodas un literatūras skolotāja.*) BJVŽ pavisam piedalījās 191 eksperts (grupā “5+” — 24 skolēni un 80 pirmsskolas vecuma bērni, “9+” — 18, “11+” — 31, “15+” — 9, vecāku grupā — 29). Čaklākie un veiklākie bērnu žūrijas eksperti piedalījās lielajos lasīšanas svētkos LNB Rīgā, pēc tam apmeklēja Latvijas dzelzceļa vēstures muzeju. Jaunākajā ekspertu grupā notika pasākums “Par bruņiniekiem un konfektēm”. Pēc kopīgi izlasītas Sergeja Timofejeva grāmatas “Pasaka par bruņinieku, kuram sāpēja zobi” atraktīvā veidā tika sniegta informācija par bruņinieku laikiem un bērni apmeklēja SIA “Lāzers” privātpoliklīnikas zobu higiēnisti. Pirmsskolas iestādēs bibliotekāres novadīja septiņas nodarbības par BJVŽ 5+ grāmatām.

Lasīšanas veicināšanas programma “Grāmatu starts”. Jau sesto sezonu “Pūcītes skolā” vienu reizi mēnesī rudens periodā darbojas 4-gadīgie bērni ar saviem vecākiem. Nodarbībās bērni apgūst dažādas prasmes un iemaņas, bet galvenā vērtība ir kopā klausīšanās un darbošanās ar vecākiem, vecvecākiem. Visas aktivitātes ir pakārtotas grāmatai. Bibliotekāres nodarbībās izmanto dažādas darba formas, kas kalpo kā vērtīgi padomi vecākiem, kā var kopā ar bērnu darboties ar grāmatu. Smails un labs vārds sniedz gandarījumu un neatsveramu apziņu, ka pirmais starts grāmatu lasīšanas maratonā ir iedots veiksmīgi: “Kā vērtīgs piedzīvojums dēlam bija „Pūcītes skolas” apmeklējums, kur viņš izkopa pasaku klausīšanās mākslu, darbojās,

līmēja un zīmēja, kā arī gāja rotaļās un socializējās ar citiem bērniem. Manai ģimenei ļoti patīk mūsu bibliotēka, un domāju, ka tas ir visa bibliotēkas kolektīva nopelns, jo darbinieki ir ļoti laipni un pretimnākoši, arī bērni te jūtas droši un atvērti, labprāt komunicē un stāsta savus ikdienas notikumus.” (*Aija Zīmele, zīmola „Bērnības zeme” vadītāja.*)

Lokālais vasaras konkurss „Krauklis iesaka izlasīt”, kurā bērni lasa gan skolas ieteicamo, gan bibliotēkas piedāvāto jaunāko, vērtīgāko literatūru. Konkurss atšķiras no pārējiem ar to, ka par izlasīto notiek saruna ar bibliotekāri, liek līdzi domāt par lasīto un izslēdz pavisu attieksmi pret grāmatu. Kā labs stimuls lasīšanai ir galvenā balva — došanās ekskursijā pa ievērojamākajām Latvijas vietām. “Skatoties uz aizrautību, ar kādu dēls iesaistījās konkursā „Krauklis iesaka izlasīt”, arī pašai gribētos piedalīties līdzīgās sacensībās. Varbūt bibliotēka varētu piedāvāt līdzīgu pasākumu arī pieaugušajiem?” (*Marta Ukstiņa, „Pūcīšu skolas” absolventu Eduarda un Roberta mamma.*)

Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība uzņem apgriezienus arī mūsu reģionā, iesaistot visas skolas. Izejot cauri vairākām atlasēs kārtām, labākais lasītājs tiek uz noslēdzošo konkursa daļu. Bērniem veidojas laba prakse un pieredze lasīt skaļi auditorijas priekšā, attīstot lasīšanas tehniku, dikciju un saskarsmi. BLN aktīvi iesaistās žūrijas darbā reģiona novados, vada informatīvos seminārus skolās.

Tikšanās ar literātiem. Pateicoties VKKF finansiālajam atbalstam un darbinieku uzņēmībai, projekta „Pastāsti man visu to, kas ir tavā sirsniņā!” ietvaros mūsu bibliotēkas lasītājiem bija iespēja tikt ar četriem grāmatu autoriem: Aivaru Kļavi, Liliju Berzinsku, Inesi Pakloni, Māru Jakubovsku. Visas tikšanās noritēja sirsnīgā, draudzīgā atmosfērā, kas bērniem rada interesi par autoru grāmatām un dod ierosmi atkal ķerties pie lasīšanas.

7.6. Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums

Savstarpējā sadarbība ļoti svarīgs faktors BLN darba organizācijā, plānošanā, īstenošanā. Ilggadēja veiksmīga sadarbība ir ar visām Preiļu novada izglītības iestādēm — Preiļu 1. pamatskolu, Preiļu 2. vidusskolu, JEPVĢ, Preiļu Mūzikas un mākslas skolu, Preiļu Brīvo skolu, RTRIT, pirmsskolas izglītības iestādi “Pasaciņa”, Preiļu novada bērnu un jauniešu centru. Ieguvēji ir abi sadarbības partneri. Skolu audzēkņiem bibliotēka ir kā neformālās izglītības sniedzējs, savukārt, bibliotēkai skola ir stabils auditorijas nodrošinātājs. Skolai un bibliotēkai abpusēji ir iespēja sevi apliecināt un popularizēt, rosinot iesaistīties bibliotēkas piedāvātajās aktivitātēs.

“Bibliotēka iet kopsolī ar inovācijām izglītības jomā. Te notiek pasākumi, kas papildina un bagātina uz kompetencēm balstītu skolas mācību un audzināšanas darbu — izstādes, viktorīnas, konkursi, spēles, praktiskas nodarbības un pasākumi lasīšanas veicināšanai, tikšanās ar profesiju pārstāvjiem, klases stundas, alternatīvās mācību stundas latviešu valodā un literatūrā, bioloģijā.” (*Digna Prodniece, Preiļu 1. pamatskolas direktores vietiece audzināšanas jomā.*)

“Bibliotēka šodien nav tikai grāmatas un lasītava, šodien tā ir daudzfunkcionāla un sarežģīta struktūra, kura piedāvā gan klasisko pakalpojumu klāstu, gan mūsdienīgus pakalpojumus.” (*Nadežda Hļebņikova, Preiļu 2. vidusskolas direktore.*)

Raiņa muzejs „Jasmuiža” un biedrība „Mūsmājas” ik gadu bagātina bibliotēkas izstāžu klāstu.

Sadarbībā ar Preiļu Vēstures un lietišķās mākslas muzeju bibliotēka veiksmīgi iesaistās Muzeju nakts aktivitātēs. Jeļenas Mihailovas Leļļu galerijas durvis vienmēr atvērtas mūsu bibliotēkas viesiem — grāmatu autoriem. Vistuvākie kaimiņi jauniešu centrs „Četri” labprāt iesaistās bibliotēkas norisēs, piesaistot publiku un nodrošinot telpas īpašiem pasākumiem.

Preiļu GB BLN nodrošina sava krājuma, datu bāzu un informācijas sistēmu, kā arī citu bibliotēku krājumu pieejamību ikvienam lietotājam, izmantojot arī starpbibliotēku abonementu pakalpojumus. Pateicoties reģiona bibliotēku darbinieku atsaucībai, SBA sekmīgi palīdz ritēt BJVŽ darbam.

Veiksmīgi turpinās sadarbība ar „Stāstu bibliotēkām”. BLN vadītāja kā stāstniecības mentors prezentē Latgales kultūrvēsturiskās vērtības citos Latvijas novados un, balstoties uz gūto pieredzi Latgales stāstnieku festivālu rīkošanā (IV Latgales stāstnieku festivāls 2019. gadā notika Preiļos, tā rīkotāja – Preiļu GB), konsultē kolēģus nākamo festivālu norišu sagatavošanā.

Pateicoties veiksmīgai sadarbībai ar pašvaldību, bibliotēku apmeklē Latvijas novadu un ārzemju delegācijas. Tā bibliotēkai ir laba iespēja sevi pozicionēt kā progresīvu, ilgtspējīgu Preiļu novada struktūrvienību.

7.7. Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā

Preiļu GB BLN strādā četras darbinieces, kas ik gadu cenšas celt savu profesionālo līmeni. No plašā LNB Kompetenču un citu mācību centru piedāvājumu klāsta, izvēlamies sev aktuālāko, lai vēl sekmīgāk un rezultatīvāk ritētu nodaļas darbs un gūtās zināšanas un to praktiskais pielietojums būtu lietderīga pieredzes nodošana citiem reģiona bibliotekāriem.

Pārskata periodā ir apgūtas šādas izglītojošas kursu un konferenču tēmas:

- Latvijas bibliotēku sistēma un bibliotēku darbību reglamentējošie dokumenti;
- Mācību sasniegumu novērtēšanas sistēma “Open Badges” bibliotēkām;
- Kreatīvā informācijas meklēšana;
- Bibliotēka digitālajā laikmetā: tradīcijas un inovācijas;
- Vārds un attēls;
- BIS ALISE — palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā;
- Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference “Bibliotēka — vieta, kur gribas atgriezties”;
- UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēku” semināri, Vasaras skola, konferences, kur BLN bibliotekāres dalās pieredzē un raksta publikācijas).

Augstāk minētās mācību programmas ļāva labāk izprast bibliotēkas iekšējos un ārējos normatīvos dokumentus, palīdzēja organizēt digitālās nedēļas pasākumu norises, motivēja ieviest inovatīvas idejas bibliotekārajās aktivitātēs, kā arī atviegloja ikdienas darbu.

Pārskata periodā **divas darbinieces** (Preiļu GB BLN galvenā bibliotekāre Ina Rusiņa un vecākā bibliotekāre Solvita Erta) **ieguva bibliotekāra kvalifikāciju**. Mācības un kvalifikācijas eksāmena kārtošana bija labs pārbaudījums sevis mobilizēšanā galvenajam mērķim — iegūt bibliotekāra apliecību, apliecinot sevi kā zinošu, mūsdienīgu, progresīvi domājošu profesionāli. Izglītojoties tika atsvaidzinātas bibliotekāra profesionālās prasmes un iemaņas, nostiprināta bibliotēku nozares terminoloģija, papildinātas prasmes lietot un pārzināt informācijas sistēmu.

7.8. Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

Galvenās problēmas darbā ar pusaudžiem un jauniešiem saglabājas — intereses trūkums par grāmatām un citiem poligrāfiskā veidā iespiestiem izdevumiem, tendence aprobežoties ar vienu informācijas ieguves avotu — internetu. Ja jaunākajā skolas vecuma grupā vecāki un skolotāji spēj vēl ietekmēt bērnu lasīšanu, tad vidējā vecuma bērniem joprojām vērtību skalas augšpusē ierindošanas tehnoloģijas.

Mēs esam pakārtoti straujajam mūsdienu dzīves ritmam, tādēļ klāt tradicionālajam regulāri jānāk klāt jauninājumiem gan fiziskajā telpā, gan aktivitāšu piedāvājumā. Lai vēl vairāk piesaistītu apmeklētāju uzmanību bibliotēkai, kas līdz ar ģimeņu digitālo aktivitāšu centra atklāšanu veidojas par reālās un virtuālās telpas saskarsmes vietu, tika uzfilmēts reklāmas video, kurā kompaktā formātā atspoguļots plašs ģimeņu digitālo aktivitāšu centra piedāvājums. Tas tika ievietots sociālajos tīklos un mājaslapā, kas liek cerēt uz vēl lielāku centra apmeklējumu skaitu: <https://bit.ly/3bUaJGp>.

LEGO Mindstorms komplekti ir paredzēti skolēniem no 10 gadu vecuma, bet daudzi vecāki vēlas bērnus pieteikt uz nodarbībām jau no septiņiem gadiem un pat jaunākus, tāpēc ir plānots iegādāties arī *LEGO WeDo* komplektus, kas paredzēti mazākiem bērniem.

Uzsāktā pusaudžu stūrīša modernizācija jāturpina, veidojot efektīgu sienu, logu vizuālo noformējumu, piesaistot profesionālu dizaineru.

Lai bērnu ieinteresētu, arvien jāmeklē jaunas idejas, inovatīvas ieceres parādīt bibliotēku no cita skatupunkta. Tie ir interaktīvi pasākumi, radošās darbnīcas, tikšanās ar interesantām, atraktīvām personībām, kas spēj iekarot autoritātes pozīcijas. Bibliotēkas un bibliotekāru panākumu atslēga ir radošs darbs, kurš tiek papildināts ar bagātīgu, modernu, mūsdienām atbilstošu materiālo bāzi. Jāatzīst, ka arī bibliotekāra radošais potenciāls katram ir savs. Mūsdienu auditorija jebkurā vecumā ir prasīga un izvēlīga. Lai atstātu pozitīvu iespaidu, nepietiek tikai ar vēlēšanos, pat ar lielu darbu. Ir nozīme arī dabas dotumiem un harizmai.

Pārlicība par to, ka materiālais stimuls varētu būt labs iemesls bērnu aktīvākai līdzdalībai dažādās bibliotēkas rīkotajās aktivitātēs, joprojām nemainās. Jau no mazām dienām bērni tiek pieradināti par savu ieguldīto darbu saņemt kādu balvu, nepietiek tikai ar morālo gandarījumu un apziņu, ka gūtās zināšanas, pieredze pašam ir vērtību bagāža turpmākajai dzīvei. Morālā audzināšana sekot idejai vairs nav tik aktuāla, jo pārsvaru gūst galarezultāta materiālie ieguvumi.

Lai lasīšanas vēlme bērnos nezustu, bet tikai vairotos, protams, apzināties, ka to var panākt tikai ar lielu, smagu darbu gan no vecāku, gan no skolotāju, gan no bibliotekāru puses. Noteikti jāatceras, ka iemācot vai piespiežot bērnu tehniski lasīt vēl nenozīmē, ka ir radies arī lasītprīeks. Lūk, mūsu uzdevums — radīt lasītprīeku, mīlestību pret grāmatu un apziņu, ka izlasītais atstāj nezūdošu vērtību cilvēka personības veidošanā visas dzīves garumā.

8.NOVADPĒTNIECĪBAS DARBS

8.1. Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

Novadpētniecības darba tradīcijas un iepriekšējo gadu iestrādnis turpina pilnveidoties un attīstīties. Iespēju ir daudz un tās ir dažādas. Novadpētniecības lasītava ik dienu ar prieku ver durvis kultūrvēstures interesentiem.

Lai apmeklētāji justos gaidīti, droši jautātu un saņemtu atbildes, lai labprāt nāktu uz bibliotēku atkal un maksimāli izmantotu piedāvātos novadpētniecības krājuma resursus un iespējas, ir jābūt vairākiem priekšnosacījumiem. Bibliotēkas pienākums ir nodrošināt saturiski daudzveidīgu krājumu visdažādākajās sfērās, nozarēs un jomās, radīt komfortablu piekļuves vidi novadpētniecības resursiem, piedāvāt ērtu novadpētniecības krājuma pieejamību e-vidē. Tikpat būtiski ir mudināt novada iedzīvotājus līdzdarboties novada kultūrvēsturiskā mantojuma izpētes un popularizēšanas aktivitātēs.

8.2. Novadpētniecības krājums

Komplektēšana, ietvertu materiālu veidi

Noslēdzot 2019. gadu, Preiļu GB novadpētniecības krājumā bija pieejami **908 dažādu veidu un formātu informācijas resursu eksemplāri**. 2019. gadā krājums tika papildināts ar **23 jaunieguvumiem**. Galvenokārt tie bija novadnieku dzejas un prozas darbi, fotoalbumi un tūrisma ceļveži. Īss ieskats par dažiem iespieddarbiem.

Latgalei nozīmīgu un saturiski daudzveidīgu informāciju vienmēr piedāvā ikgadējā kultūrvēsturiskā un literārā gadagrāmata “Tāvu zemes kalendārs” un literatūras almanahs “Olūts”. Pēc Jāņa Streiča un Jāņa Anmaņa iniciatīvas, 2015. gadā Rīgas dome sadarbībā ar Preiļu pašvaldību, iedibināja mūsu novadnieka Jāzepa Pīgožņa balvu Latvijas ainavu glezniecībā. Balvas pasniegšana notiek Preiļos un ik gadu šajā sakarā klajā nāk arī konkursa dalībnieku (tostarp vairāku mūsu novadnieku) gleznu un mākslinieku katalogs.

“Maļavuotuoju saīts Rībeņu nūvodā 2018” ir plenēra “Latgales mākslas nedēļa Riebiņos” izstādes katalogs. Tajā apkopoti Latvijas un Lietuvas mākslinieku darbi, kuros iemūžinātas Riebiņu novada kultūrvēsturiskās, dabas un sakrālās vērtības.

Īpašs un gaidīts pērn bija Preiļu GB izdots vietējo autoru literāro darbu krājums “PREIĻI UN ES. 15 gadi Eiropas Savienībā”. Saturiskais vadmotīvs, kas vieno 13 literātus, ir piederības saikne Preiļu novadam.

Mūžībā pāragri aizgājušā Anda Surgunta dzejoļu apkopojums “Skaistākā no aizmiršanās hipotēzēm”, visdrīzāk, būs jaunā dzejnieka pēdējā grāmata, kurā lasītājam, atklājas mūsu novadnieka savdabīgais pasaules redzējums.

Mērķtiecīgi sekojot līdzī aktualitātēm latgaliešu literatūrā, it īpaši mūsu novadnieku literārajai daiļradei un dažādu pētījumu publikācijām, katru gadu novadpētniecības krājuma grāmatu plauktā ierindojas jauni attēlizdevumi, monogrāfijas, grāmatas par mākslu un kultūrvēsturi, tostarp arī senāki izdevumi, kuri līdz šim nav bijuši pieejami bibliotēkā. Tā veidojas saturiski daudzveidīgs novadpētniecības krājums, kurā ir iespieddarbi latviešu, latgaliešu, krievu un angļu valodās.

Ja viss izdevums nav veltīts Preiļu reģionam, atbilstošā informācija tiek izkopēta un ievietota novadpētniecības mapēs, bet pati grāmata atrodas kopējā Preiļu GB krājumā.

Joprojām nozīmīgs ir mūsu atbalstītāju ieguldījums novadpētniecības krājuma komplektēšanā. Šoreiz pateicības vārdus ir pelnījusi mūsu novadniece Lonija Kalniņa, kura aktīvi un ražīgi darbojas Ogres dzejnieku apvienībā “Sirdsdoma”. 2019. gadā autore bibliotēkai dāvināja piecus savus literāros krājumus.

Gadumijā bibliotēkas apmeklētājus priecēja sentimentāli romantiska seno pastkaršu izstāde. Šo kolekciju mums dāvināja lasītājs Imants Bricis. Nodzeltējušās apsveikumu kartītes atgādināja par to laiku, kad Ziemassvētku sveicienus tuviniekiem un draugiem tā latviski un mīli vēl rakstīja vai nereti arī zīmēja ar roku, saņemtas tās tika krātas un glabātas ģimenes albumos.

Izstāde "Ziemassvētki senajās pastkartēs"

Bibliotēkas 2. stāva abonementā
skatāma izstāde
"ZIEMASSVĒTKI SENAJĀS PASTKARTĒS"

Krājuma pilnveides procesā un novadpētniecības materiālu atlasē tiek izmantoti tādi tradicionālie informācijas resursu līderi kā *lursoft.lv*, *periodika.lv*, LNB nacionālās bibliogrāfijas analītikas datubāze, Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīva audiovizuālo, foto un skaņas dokumentu digitālā krātuve *redzidzirdlatviju.lv* publiskotie arhīva dokumenti, Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogs *nmkk.lv*.

Apstākļi, ka beidza pastāvēt Preiļu reģiona laikraksts “Novadnieks”, kurš, nenoliedzami, bija primārais vietējo ziņu avots, ir ietekmējis arī novadpētniecības uzziņu darbu, tematisko mapju papildināšanas iespējas un ierakstu skaitu elektroniskajā novadpētniecības datu bāzē.

Krājuma organizēšana un glabāšana

Preiļu GB novadpētniecības lasītavā lokāli nozīmīga informācija glabājas **458 tematiskai** piederībai atbilstošās preses klipu **un 1348 novadnieku personāliju mapēs**. Aizvadītajā gadā uzsākta mapju iekšējā satura rādītāju veidošana, kas pārskatāmi atklāj mapēs uzkrāto publikāciju apjomu un ļauj tajās vieglāk orientēties.

Viens no lielākajiem, pašas Preiļu GB veidotajiem un uzturētajiem lokālajiem informācijas resursiem **ir elektroniskā novadpētniecības datu bāze ar 37769 MARC apraksta vienībām**.

Paralēli tekošo analītikas ierakstu veidošanai turpinās arī veco laikraksta “Ļeņina Karogs” publikāciju rekatalogizācija.

Otrs nozīmīgs uzziņu resurss bibliotēkā ir elektroniskā novadnieku enciklopēdija. Tajā šobrīd ir apkopotas biogrāfiskas **ziņas par 1058 personībām**, kurām ir saistība ar Preiļu

reģionu. Viņi ir bijuši un turpina būt mūsējie, neatkarīgi no tā, kur šobrīd dzīvo, jo galvenais ir viņu sasniegumi un ieguldījums novada izaugsmē.

Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana

Digitalizācija ir lielisks instruments, kā sekmēt un nodrošināt kultūrvēsturei nozīmīgu materiālu ilglaicīgu pieejamību un saglabāšanu, iespieddarbu oriģinālu drošību un kvalitāti.

Pirms vairākiem gadiem aizsāktais digitālo resursu veidošanas process ir atradis stabilu vietu arī bibliotekārās novadpētniecības vidē. Neraugoties uz to, ka lēnais autortiesību saskaņošanas un vienošanās līgumu parakstīšanas process nav labvēlīgs un būtiski kavē jaunu digitālo kolekciju publiskošanu, Preiļu GB cenšas nodrošināt attālinātu piekļuvi daļai no bibliotēkā esošajiem novadpētniecības materiāliem. Veidojot virtuālās kolekcijas, bibliotēkai nākas izvēlēties vai nu tos iespieddarbus uz kuriem autortiesības vairs neattiecas, vai arī publikācijas tikai no reģionālajiem preses izdevumiem, kuri bez iebildumiem paraksta vienošanās līgumus. Izvēloties vienkāršāko pretestības ceļu, pērn tika sagatavotas divas un daļēji publicēta viena tematiskā kolekcija, kurā atspoguļota informācija par Latgales novada nedēļas laikrakstu “Zemturis”.

Šobrīd bibliotēkas tīmekļa vietnē pieejamās virtuālās kolekcijas ir atšķirīgas un daudzveidīgas gan pēc hronoloģiskā aptvēruma, gan pēc pievienoto materiālu veida (publikācijas papildinātas ar fotogrāfijām, audio un video ierakstiem), gan pēc apjoma (“Preiļu linu fabrika” – apjomā lielākā, “Zemturis” – mazākā kolekcija).

Novadpētniecībai skenēto materiālu avoti: žurnāls “Dārza Pasaule”, laikraksts “Leņina Karogs” un A. Kivlenieka grāmata “Mana mūža grāmata”.

Novadpētniecības materiāli papildināti ar ieskenētu materiālu:

- A. Kivlenieka grāmata “Mana mūža grāmata”, 267. lpp.;
- Līdumnieku pamatskola — 36 fotogrāfijas;
- Leļļu galerija — 2 vienumi;
- Linu fabrika — 10 vienumi;
- Ošu mājas — 3 vienumi;
- Preiļu luterāņu baznīca — 18 vienumi;
- Preiļu vecticībnieku baznīca — 119 vienumi;
- Z/S Kalni — 4 vienumi;
- Priekuļu pamatskola — 140 vienumi.

Krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums

Saturiski daudzveidīgs novadpētniecības krājums, kurā ir iespieddarbi latviešu, latgaliešu, krievu un angļu valodās. Dažādu formu materiālos — fotogrāfijās, grāmatās, nošu izdevumos, kartogrāfiskajos dokumentos, attēlizdevumos, audio un video ierakstos — atspoguļojas Preiļu reģiona pagātnes, tagadnes un nākotnes vienotība, atklājas kultūrvēstures, valodas, folkloras un mākslas vērtības.

Mūsdienās, kad kultūrvēstures izzināšanas procesā primāri izmantoti tiek internetresursi, bibliotēkā kā alternatīvs informācijas piedāvājums un novadpētniecības materiālu saglabāšanas forma veiksmīgi turpina funkcionēt arī nozaru tematiskās un novadnieku personāliju mapes. Gadu gaitā krātās, saglabātās un pārmantotās kultūrvēstures liecības tiek sistemātiski papildinātas. Regulāra, jebkurā veidā publicētas informācijas atlase no

reģionālajiem un centrālajiem preses izdevumiem, grāmatām un intranetresursiem, nodrošina aktuālu un strukturētu publikāciju krājuma piedāvājumu.

Preses klipu mapes ir aktuāla novadpētniecības krājuma sastāvdaļa, kura pamazām tiek pārnesta uz digitālo vidi.

Izmantojums

Neskaitāmo informācijas resursu pārbagātības apstākļos bibliotekārs jūtas kā īsts menedžeris, kuram jāspēj un jāprot atrast jēgpilnu balansu starp informācijas piedāvājumu un lietotāju pieprasījumiem, jāizkopj labas meklēšanas un analīzes iemaņas.

Būtiska nozīme ir kvalitatīvam novadpētniecības krājumam, komfortablai informācijas videi, kas ļauj lietotājiem piedāvāt objektīvu, ticamu un aktuālu informāciju. Uz jautājumu: “Vai mūsdienās novadpētniecības resursu pieprasījums aug?” viennozīmīgi atbildēt ir grūti. Vismaz Preiļu GB tas ir stabili nemainīgs, jo pēdējos gados tēmu daudzveidība un mērķauditorija būtiski nav mainījusies. Skolu audzēkņi, vēstures un dzimtu pētnieki, bibliotekāri un vienkārši bibliotēkas lietotāji novadpētniecības krājumu izmanto mācībām un studijām, ģeoloģijas pētījumiem, dažādu uzziņu noskaidrošanai, gatavojot publikācijas vai veidojot pasākumu scenārijus. Krājuma pieejamības nodrošināšana visiem lietotājiem vienmēr ir bijusi mūsu darba neatņemama sastāvdaļa.

Bibliotēkas apmeklētāji novadpētniecības krājuma vērtības iepazīst arī caur regulāri rīkotām tematiskajām un novadnieku jubilejas izstādēm. Tā ir veiksmīga platforma kopienas uzmanības pievēršanai aktuālām kultūrvēsturiskām norisēm, novadam svarīgām un aktuālām tēmām, caur tām tiek popularizēti novadnieku radošie sasniegumi.

Nozīmīgos mūža gados suminot, ik mēnesi novadpētniecības lasītavā ir skatāma novadniekiem veltīta izstāde.

Pērn tika sumināti 47 gaviļnieki — reģionā pazīstami un cienīti ļaudis.

8.3. Novadpētniecības darba popularizēšana

Novadpētniecības krājuma un pakalpojumu popularizēšanas jomā tiek izmantotas dažādas bibliotekārās darba metodes: izstādes, konkursi, komandu spēles, tematiski pasākumi u.c. aktivitātes.

Tiek atjaunotas un papildinātas jau agrāk izstrādātās viktorīnas un konkursi.

Daudzi asprātīgie un humora pilnie Jāņa Streiča filmu varoņu domu graudi laika gaitā ir tā folklorizējušies, ka Muzeju nakts pasākuma apmeklētājiem nācās pat nedaudz papūlēties, lai pareizi uzminētu, no kurām filmām tie aizgūti.

Novadpētniecības lasītava ir kā bibliotēkas mazā mikropasaule ar vēstures auru, kur ikviens apmeklētājs var iepazīties ar mūsu novada pagātnes mantojumu. Kad pie mums viesojas skolu audzēkņi, ir interesanti vērot, cik dažādas ir bērnu domas un zināšanas par to, kas ir novadpētniecība. Šajā kontekstā aktuāls kļūst jautājums: “Kā veicināt bērnu interesi par savu dzimto vietu un kā attīstīt izpratni par novadpētniecības lomu un nozīmi kultūras mantojuma popularizēšanā?” Šķiet, šobrīd tas vēl paliek atklāts jautājums, skaidrs vien tas, ka tas nebūs paveicams vienas dienas akcijā, bet būs ilgstošs un mērķtiecīgs process, kas rezultātus nesīs ilgtermiņā.

Pētnieciskā jaunatklājuma emocijas Preiļu 1. pamatskolas audzēkņu sejās.

Murmanskā dzīvojošais gleznotājs un literāts Nikolajs Kovaļovs vasaras jau kopš 1980. gada pavada Latgales laukos, netālu no Preiļiem. Mazpilsētas un lauku cilvēku nesteidzīgo dzīves ritmu viņš iemūžinājis grafikās un gleznās, dzejā un prozā. Savu mīlestību pret šo vietu autors atklājis jaunajā dzejoļu krājumā „Mana Latgale” (“Моя Латгалия”), kura atvēršanas pasākums notika bibliotēkā. Klausoties dzeju autora izpildījumā, atklājas viņa mākslinieciskais gleznotāja skatījums uz dzīvi — ik dzejolis izskanēja kā neliela noskaņu un sajūtu glezna, kas veltīta Preiļiem, Aglonai, Aizkalnei un Latgales dabai. “Uz Latgali brauks cilvēki no visas pasaules, lai mācītos, kā atgriezties pie sevis. Latgale būs tāds dvēseles SPA, jo daudz kur pasaulē cilvēki šo sajūtu ir aizmirsuši.” /Andžejs Reiters./

Rožkalnu pagasta “Caunēs” Inga un Gatis Reinfeldi ir nodibinājuši cilvēka attīstības centru “Rāmzeme”, kur rīko seminārus par latvisko tradīciju kopšanu un uzturēšanu. Lai saulgriežos godinātu dabas spēku un dzīvības enerģiju, centra domubiedru grupa noorganizēja Jāņu svinēšanas paraugdemonstrējumu ar vainagu pīšanu, līgošanu, ugunscura iedegšanu un citiem rituāliem. Šo dziļo un nesaraujamo cilvēka saikni ar dabu fotosesijā iemūžināja fotogrāfs Sergejs Pekkarevs, un savu pirmo personālizstādi “Vasaras saulgriežu rituāls” tās autors atklāja Preiļu GB.

8.4. Sadarbība novadpētniecības jomā

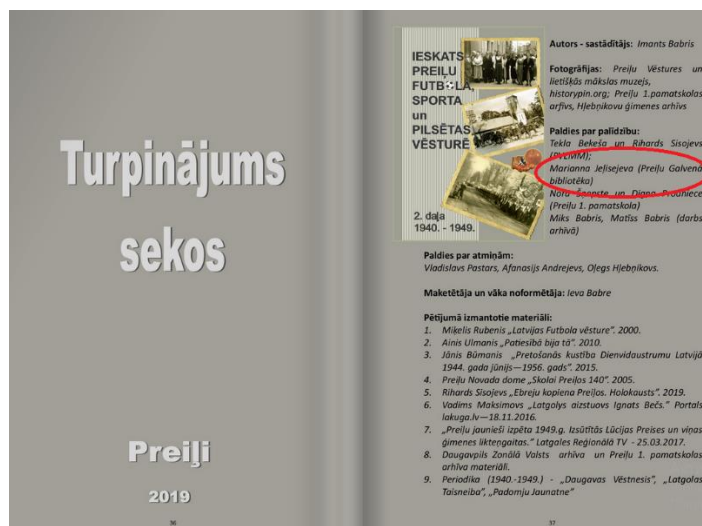
Veiksmīga sadarbība vienmēr nes augļus, jo kopā taču izdarīt var vairāk, turklāt, ieceru, ideju un spēku apvienojuma rezultāts parasti ir arī abpusēji izdevīgs. Daudzus gadus esam spējuši uzturēt veiksmīgu sadarbību ar novada vēstures un skolu muzejiem, novadpētniekiem, sabiedriskajām organizācijām un iestādēm, bet šajā pārskatā sīkāk raksturošu divas no bibliotēkas un partneru sadarbības aktivitātēm.

Moskvina savulaik bijusi viena no blīvāk apdzīvotajām vecdicībnieku sādžām Preiļu apkārtnē un senākajām vecdicībnieku kopienām Latgalē. Sadarbībā ar šīs reliģiskās draudzes pārstāvjiem bibliotēkā notika pasākums “Moskvinas vecdicībnieki. Ieskats vēsturē”. Par to, ka vecdicībnieki 20. gadsimtā aktīvi iesaistījās tautsaimniecībā un izglītības veicināšanā, liecina vairāku latviešu rakstnieku prozas darbi. Priekšstatu par to, kā latviešu tradicionālajai kultūrai līdzās pastāvēja vecdicībnieku nacionālās, sadzīves, reliģiskās, folkloras un etnogrāfijas īpatnības, pasākuma dalībnieki guva, klausoties fragmentus no Ādolfā Ersa, Jāņa Jaunsudrabiņa un Jāņa Plauža darbiem.

Klātesošajiem bija iespēja iepazīties ar Latgales vecdicības vēsturi, apskatīt XX gadsimta pirmās puses vēsturiskos dokumentus un autentiskus Moskvinas vecdicībnieku sadzīves priekšmetus.

Par pērn veiksmīgāko un interesantāko sadarbības projektu var uzskatīt bibliotēkas līdzdarbošanos Preiļu novada bērnu un jauniešu sporta skolas futbola trenera Imanta Babra ieceres realizēšanā. Ir tapusi grāmatas “Ieskats Preiļu futbola, sporta un pilsētas vēsturē” digitālā versija: <https://bit.ly/3bxpezO>. Tas ir apjomīgs, vēsturi izzinošs materiāls par sporta un it īpaši futbola attīstību Preiļos. Paralēli tam, tas ir liels, caur senajām laikrakstu publikācijām atklāts pagājušā gadsimta Preiļu kultūras, sabiedriskās un sporta dzīves atspoguļojums periodiskajos izdevumos. Bibliotēkas pienesums šī pētnieciskajā projektā tapšanā bija informācijas atlase LNB portālā *periodika.lv*.

Preiļu novada iedzīvotāji, kuri nereti nav pat mūsu bibliotēkas lietotāji, labprāt dalās ar savu privāto arhīvu krājumiem. Piemēram, bijušās Līdumnieku pamatskolas direktora meita digitalizēšanai pērn piedāvāja vairākus skolas vēstures fotogrāfiju albumus.

Preiļu Mūzikas un mākslas skola, apkopojot informāciju par izglītības iestādes vēsturi, izmantoja Preiļu GB novadpētniecības krājuma resursus. Savukārt RTRIT tehnikumā Lāčplēša dienai veltīto izstādi papildināja vēsturiskās fotogrāfijas no Preiļu GB krājuma.

“Tāvu zemes kalendara” redaktore Valentīna Unda, gatavojot publikāciju par Napoleonu Ordu, sazinājās ar bibliotēku, lai iepazītos ar materiāliem, kas savulaik bija publicēti Preiļu reģiona laikrakstā „Novadnieks”.

Uz visdažādāko formātu sadarbību tiek rosināti arī kolēģi pagastu bibliotēkās, piedāvājot aktuālu informāciju saistībā ar novadnieku dzīves jubilejām, svarīgiem vēsturiskiem notikumiem reģionā un vienlaikus arī aicinot līdzdarboties vietējā kultūras mantojuma saglabāšanā.

8.5. Jauninājumi novadpētniecības darbā

Paralēli tradicionālajām novadpētniecības darba formām tiek meklētas un veiksmīgi ieviestas arī jaunas. Interaktīvajā tāfelē (*SMART Board*) tagad var spēlēt novadpētnieciska virziena komandu spēles un pārbaudīt zināšanas latgaliešu kultūrvides jautājumos (pareizi ievietot trūkstošos vārdus Preiļu himnas tekstā, minēt latgalisko uzvārdu literāro tulkojumu, atminēt novadnieku profesijas u.c.).

8.6. Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi

Joprojām aktuāls un neprognozējams ir autortiesību saskaņošanas process. Tas kavē jaunu digitālo kolekciju publiskošanas gaitu un iespēju tiešsaistē piekļūt virtuālajām galerijām, lasīt publikāciju pilntekstus un apskatīt Preiļu reģiona kultūras vērtības. Visdrīzāk, šajā kontekstā tomēr atliek vien piekrist aforista Franča Usāna atziņai: “Arī tad, kad neiet kā gribētos, nav jāpārtrauc iet”.

Latvijā novadu jēdziens un plānojums laika gaitā nereti tiek mainīts. Pirms 10 gadiem bijušais Preiļu rajons sadalījās piecos novados. Neatkarīgi no tā, vai izturamies pret to neitrāli, pozitīvi, vai noraidoši, šī brīža jaunais reformas modelis paredz Preiļu reģionā esošā Aglonas novada sadalīšanu. Līdz ar to, trīs šī novada pagasti, kuri iepriekšējās reformas rezultātā mākslīgi tika pievienoti Preiļu reģionam, atkal atgriežas savā vēsturiskajā Krāslavas novadā.

Ko iesākt ar diezgan apjomīgo novadpētniecības materiālu klāstu, kas desmit gados ir uzkrāts par Grāveru, Kastuļinas un Šķeltovas pagastiem? Atkal nāksies ieguldīt laikietaipīgu darbu, rediģējot novadnieku enciklopēdiju un it īpaši elektronisko novadpētniecības datubāzi, jo, droši vien, nebūtu jēgpilni tajās glabāt informāciju par kaimiņu reģionu.

Taču ir arī lietas, kas nezudīs nekādos pārmaiņu vējos, un tās ir rūpes par kvalitatīva un saturiski daudzveidīga novadpētniecības krājuma attīstību.

8.7. Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības

Vai un ar ko atšķiras pagājušā gada veikums no šogad iecerētā? Veiksmīgam bibliotekārās novadpētniecības darbam gadu no gada tiek būvēts aizvien spēcīgāks pamats; krājuma apjoms palielinās un kļūst saturiski daudzveidīgāks, sadarbības platforma ar radniecīgām vēsturiskās atmiņas institūcijām ir stabila, izveidotās datubāzes tiek uzturētas, strukturētas un papildinātas. Saviem lietotājiem droši sakām: “Nāciet, meklējiet, atrodiēt un izmantojiet mūsu novadpētniecības krājuma vērtības!”

Lai šīm krājuma vērtībām uzlabotu glabāšanas apstākļus un pasargātu no izbalēšanas, pērn lasītavas logi tika pārklāti ar pretsaules aizsargplēvi. Kvalitatīvas izdrukas un ērtu skenēšanas procesu nodrošina jaunais A3 formāta lāzerprinteris.

Iezīmējot tendenču aprises šim gadam, ir skaidrs, ka krājuma popularizēšanai jāmeklē aizvien jauni un inovatīvi risinājumi, jo izaugsmes un attīstības potenciāls ir. Novadpētniecības tematisko jautājumu prāta spēles, kas tagad piedāvā novada kultūrvēsturi iepazīt ar interaktīvu tehnoloģiju palīdzību, ir jauns informācijas piedāvājuma formāts. To var uzlūkot ne vien kā interesantu laika pavadīšanas iespēju, bet arī kā izzinošu nodarbi gan bērniem, gan pieaugušajiem.

Runājot par digitālo kolekciju publiskošanu tiešsaistes formā, ne pirmo gadu nākas nenogurstoši uzsvērt un apliecināt, ka autortiesību saskaņošanas procesā no dažu izdevniecību puses vērojama klaja ignorance. Acīmredzot, turpmāk novadpētniecības analītiskajiem ierakstiem veidosim tikai lokālās anotācijas, kuras nebūs pieejamas tiešsaistē, tās būs lasāmas tikai bibliotēkā.

9. PROJEKTI

Tabula "Projektu apkopojums"

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finan- sējuma apjoms (EUR)	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
IV Latgales stāstnieku festivāls "Omotu stuosti"	VKKF	1000	Ceturtais Latgales stāstnieku festivāls "Omotu stuosti", kas godina stāstniecību kā tautas nemateriālā mantojuma daļu un izceļ arī pašus stāstu glabātājus.	Atbalstīts
Bērnu grāmatu autoru tikšanās ar lasītāju "Pastāsti man to, kas ir Tavā sirsniņā"	VKKF	480	Latviešu oriģinālliteratūras grāmatu autoru tikšanās ar bērnu un jauniešu auditoriju.	Atbalstīts
Sarunu cikls: Rakstītājs-lasītājs-bibliotēka	VKKF	480	Latviešu oriģinālliteratūras grāmatu autoru tikšanās ar pieaugušo auditoriju.	Atbalstīts
Lasīšanas veicināšanas programma "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" ¹	VKKF	82	LNB, LBB īstenota programma, kas dod iespēju bibliotēkām savus krājumus papildināt ar programmā paredzētajām grāmatām, attīstīt lasīšanas prasmes, satura analīzi, izteikt savas pārdomas	Atbalstīts
Ģimenes digitālo aktivitāšu centra tīkla izveide, dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē / <i>Creation of Network of Family Digital Activity HUBS for Wellbeing and Education Support in Eastern Aukštaitija and Southern Latgale</i>	ERAF	Projekta kopējā summa 81 098 EUR 2019. gadā apgūti 43 128 EUR	Pārrobežu projekts sadarbībā ar Utenas, Zarasu un Latgales Centrālo bibliotēku. Projekta ideja ir radīt jaunu publisku pakalpojumu — ģimenes digitālo aktivitāšu centru.	Pabeigts (2017-2019)

¹ Projekta īstenotājs LNB un LBB. Preiļu GB piedalās atlases konkursā, lai iegūtu papildus grāmatas veiksmīgai programmas īstenošanai.

9.1. Projektu apraksts

VKKF atbalstītā projekta “Sarunu cikls: Rakstītājs – lasītājs – bibliotēka” pieaugušo auditorijai tika noorganizētas astoņas tikšanās ar četriem latviešu literātiem: Zani Zustu, Ievu Trimalnieci, Oskaru Orlovu un Ivetu Rēdlihu. Savukārt bērni projektā “Pastāsti man visu to, kas ir tavā sirsniņā!” tikās ar četriem grāmatu autoriem: Aivaru Kļavi, Liliju Berzinsku, Inesi Pakloni, Māru Jakobovsku. Visas tikšanās noritēja sirsnīgā, draudzīgā atmosfērā, kas rada interesi par grāmatām un motivē lasīt.

2019. gada 30. aprīlī noslēdzās Interreg V-A Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam projekts Nr. LLI-089 „Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide, dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē“ (*Network-DigiHubs*). Projekts tika īstenots Preiļu, Daugavpils, Utenas un Zarasu publiskajās bibliotēkās. Ar dažādām inovatīvām izglītojošām tehnoloģijām aprīkotajā centrā dažādu paaudžu interesentiem ir iespēja izglītoties un saturīgi pavadīt laiku. Preiļu GB katram interesentam ir pieejamas izglītojoša satura tehnoloģiskās inovācijas: interaktīvs velobrauciens, kinētisku viktorīnu kolekcija, 3D brillēs skatāmais virtuālās realitātes video, LEGO® MINDSTORMS® robotikas nodarbības iesācējiem, modelēšanas nodarbības ar 3D pildspalvām, bezmaksas mobilā lietotne “Preiļu Galvenā bibliotēka”. Ģimenes digitālo aktivitāšu centra mācību klase ir aprīkota ar jauniem portatīvajiem datoriem, interaktīvo ekrānu, A3 multifunkcionālo iekārtu, projektoru un nolaižamo ekrānu. Tur notiek tematiskās apmācības, tikšanās un semināri visām interesentu grupām.

9.2. Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem

VKKF projekti ir liels atbalsts bibliotēkai, tie bagātina un padara daudzkrāsainākus bibliotēkas pasākumus. Protams, projektu sagatavošana un pasākumu programmas izstrāde paņem laiku, taču ieguldītais darbs atmaksājas ar lasītāju atgriezenisko saiti. Vienmēr gan pirms tikšanās ar autoriem, gan pēc tām, izteikti tiek pieprasītas attiecīgā autora grāmatas, pieaug bibliotēkas apmeklējums un grāmatu izsniegums.

Bibliotēkai būtu noderīgi tādi projektu konkursi, kuros varētu ietvert arī nozaru literatūras grāmatas un autorus, piemēram, no psiholoģijas, dabas zinībām, ekoloģijas, medicīnas, biznesa vadības, lauksaimniecības, ceļojumiem un vēstures.

10.PUBLICITĀTE

10.1. Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Pārskata periodā bibliotēkā tika rīkoti dažādi publicitātes pasākumi: izstādes, akcijas, aptaujas, konkursi, radošās darbnīcas, stāstnieku pēcpusdienas, bibliotekārās stundas, ekskursijas.

Par pasākumiem un aktivitātēm Preiļu GB iedzīvotāji tiek informēti ar afišu un informatīvo izdales materiālu palīdzību, kas tiek izvietotas bibliotēkas, pašvaldības iestāžu un Preiļu pilsētas afišu standos. Par izstādēm un pasākumiem bibliotēkas apmeklētāji tiek informēti, ievietojot vizuālo informāciju „Lattelecom” dāvinātajā televizorā. Izmantojot bibliotēkas rīcībā esošās tehnoloģiskās iespējas, regulāri tiek izgatavoti informatīvie bukleti, kuros tiek ietverta informācija par bibliotēkas darbību un piedāvātajiem pakalpojumiem.

Preiļu GB vadītāja Ilona Skorodihina un galvenā bibliotekāre Velta Popa piedalījās LBB organizētajā bibliotekāru vasaras pārgājienā pa Daugavas lokiem.

Preiļu GB BLN vadītāja Vilhelmīne Jakimova organizēja IV Latgales stāstnieku festivālu un piedalījās “Latvijas radio 1” raidījumā “Kultūras rondo”, kā arī ierunāja pasaku „Vecīšu problēmas”. Vilhelmīne Jakimova IV Latvijas stāstnieku konferencē “Kaimiņu, nāburgu, sābru būšana” uzstājās ar referātu “Vecticībnieku kopiena Latgalē — mīti un realitāte”.

Preiļu GB vadītāja Ilona Skorodihina kopā ar vēl septiņiem Latvijas bibliotekāriem martā viesojās Spānijas pilsētā Alkala de Enaresa, kur Erasmus+ programmas ietvaros notika apmācību kursi izglītotājiem *Innovative skills in ICT through collaborative and project-based teaching and learning* (“Inovatīvu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju prasmju apguve, izmantojot uz sadarbību un projektiem orientētu mācīšanu un mācīšanos”) ar mērķi pilnveidot profesionālo kompetenču klāstu un iegūt inovatīvu pieredzi informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomā, iepazīties ar Spānijas kultūru un tradīcijām, dalīties pieredzē ar mācību mobilitātes dalībniekiem no citām valstīm, stiprināt starpkultūru dialogu. Mācības Spānijā notika LBB projekta “Latvijas bibliotekāru — pieaugušo izglītotāju profesionālo IKT kompetenču paaugstināšana” ietvaros.

Preiļu GB pieredzes apmaiņas vizītē apmeklēja Kauņas bibliotekāri.

Regulārs publicitātes un bibliotēkas tēla veidošanas darbs tiek veikts sadarbībā ar Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciālisti. Veiksmīga sadarbība turpinās ar novada un reģiona laikrakstiem „Vietējā Latgales Avīze”, “Preiļu Novada Vēstis” un „Latgales Laiks”, kuros tiek ievietoti gan atskati uz bibliotēkā notikušiem pasākumiem, gan preses relīzes par bibliotēkā pieejamajiem pakalpojumiem, aktualitātēm un par projektu “Ģimenes digitālo aktivitāšu centra tīkla izveide, dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē” (*Digi-Hubs*).

Par bibliotēkas publicitātes materiālu tiek izmantota pārskata periodā iznākušais literāro darbu krājums “PREIĻI UN ES. 15 gadi Eiropas Savienībā”.

Latgales Reģionālā televīzija uzņēma sižetu par Ģimeņu digitālo aktivitāšu centra atklāšanu: <https://bit.ly/2PhN354>.

4. pielikumā ([Bibliotēkas tēla veidošanas, informācijas resursu popularizēšanas pasākumu foto](#)) neliels ieskats bibliotēkas aktivitātēs.

10.2. Bibliotēkas informācija tīmeklī

Par Preiļu GB piedāvātajiem pakalpojumiem, pasākumiem, izstādēm un citām aktivitātēm iedzīvotāji tiek informēti bibliotēkas tīmekļa vietnē www.preilubiblioteka.lv. Informācija par gaidāmajiem jaunumiem bibliotēkā, jau notikušajām aktivitātēm tiek ievietota arī Preiļu novada domes mājaslapā: www.preili.lv un elektroniskajā informatīvajā stendā Raiņa bulvārī.

Informācijas atspoguļota arī citos interneta portālos un sociālajos tīklos. Jaunumi īsu ziņu veidā tiek ievietoti Preiļu GB lapās sociālajos tīklos <http://www.draugiem.lv/preilubiblioteka/>, <https://twitter.com/PreiluGB> un [Facebook](https://www.facebook.com/preilubiblioteka/) <https://www.facebook.com/preilubiblioteka/>.

10.3. Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

Lokālā mērogā īpašu uzmanību izpelnījās:

- Izstādes “Moskvas vecticībnieki. Ieskats vēsturē” atklāšana;
- ģimeņu digitālo aktivitāšu centra atklāšana;
- izstāde un tikšanās “Mūsu zemes sargi” “Muzeju nakts” ietvaros;
- IV Latgales stāstnieku festivāls “Omotu stuosti”;
- tikšanās ar Dailes teātra aktrisi, grāmatu autori Akvelīnu Līvmani;
- Latgales reģiona bibliotekāru konference “Bibliotēka — vieta, kur gribas atgriezties”;
- literāro darbu krājuma “PREIĻI UN ES. 15 gadi Eiropas Savienībā” atvēršana;
- UNESCO LNK tīkla “Stāstu bibliotēkas” pasākums “Ar smaidu par kolhozu laikiem”.

Bibliotēku popularizē ikgadējā informatīvā telts pilsētas svētku laikā un par tradīciju kļuvušie Grāmatu svētki.

Lai piesaistītu jaunus sekotājus Preiļu GB *Facebook* lapai, veiksmīgi noritēja vairāki konkursi lapas sekotājiem, kur izlozes kārtībā varēja balvā tikt pie grāmatas.

10.4. Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Aizņemtības dēļ bibliotekārajā darbā, dažkārt bibliotekāriem pietrūkst laika apkopot materiālus un uzrakstīt publikācijas. Atsevišķas sabiedrisko attiecību speciālista vakances Preiļu GB nav.

11. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS

11.1. Darbs ar pašvaldību un kopdarbība ar pašvaldības institūcijām

Pārskata gadā veiksmīgi turpinājās Preiļu GB sadarbība ar Preiļu novada domi. Preiļu GB ar mērķi veikt reģiona funkcijas novadu bibliotēkās sadarbojas arī ar blakus novadu pašvaldībām.

Kultūras iestādes

Vieni no galvenajiem Preiļu GB sadarbības partneriem ir tai radniecīgas kultūras iestādes: kaimiņu novadu bibliotēkas, Preiļu novada Kultūras centrs un tā mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi, Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs. Svarīgākie sadarbošanās virzieni pārskata periodā bija kopīgi rīkotas izglītojoši informatīvas aktivitātes, pasākumi, izstādes.

Izglītības iestādes

Preiļu GB darbojas ar visām Preiļu novada izglītības iestādēm: Preiļu 1. pamatskolu, Preiļu 2. vidusskolu, JEPVĢ, RTRIT, Salas pamatskolu, Priekuļu pamatskolu, Pelēču pamatskolu, alternatīvās izglītības iestādi “Preiļu Brīvā skola”, Preiļu Mūzikas un mākslas skolu, Preiļu novada Bērnu un jauniešu centru, pirmsskolas izglītības iestādi „Pasaciņa”. Ļoti veiksmīgi veidojas sadarbība ar Preiļu 1. pamatskolas skolēniem un skolotājiem.

Skolu audzēkņi ir aktīvi dažādu diskusiju un izglītojošo pasākumu dalībnieki, bet skolu pašdarbības kolektīvi ar savu sniegumu lieliski papildina bibliotēkas rīkotos pasākumus.

Citas institūcijas

Preiļu GB veiksmīgi darbojas ar nevalstiskajām organizācijām, uzņēmumiem, Preiļu novada jauniešu centru “Četri”, Pensionāru biedrību, Labklājības pārvaldi un pensionātu “Preiļi”, Valsts probācijas dienesta Preiļu teritoriālo struktūrvienību, reģionālajiem medijiem, nevalstiskajām organizācijām, vārdzirdīgo biedrību. Īpaši jāizceļ ciešā un auglīgā sadarbība ar Preiļu novada Tūrisma informācijas centru. Galvenie sadarbības mērķi: kopēji projekti, apmācības, izglītojoši informatīvi pasākumi, semināri, pasākumi, izstādes un citas aktivitātes.

11.2. Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

Pārskata periodā izglītojoši informatīvi pasākumi un izstādes tika rīkotas, sadarbojoties ar SEB banku, Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeju, Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolu „Saules skola”.

Preiļu GB darbinieki apmeklēja LNB rīkotās konferences, apmācības, diskusijas. Preiļu GB ir LBB institucionālais biedrs un vadītāja ir biedrības valdes locekle.

Stabila sadarbība izveidojusies ar “Kultūras informācijas sistēmu centru”, SIA “Tieto Latvija”, Eiropas Komisiju, Ārlietu ministriju, kura koordinē un atbalsta ESIP darbību Latvijas novadu bibliotēkās.

PGB darbojas UNESCO LNK tīklā „Stāstu bibliotēkas”. BLN vadītāja Vilhelmīne Jakimova ir ieguvusi stāstniecības mentora apliecību un prezentē Latgales kultūrvēsturiskās vērtības citos kultūrvēsturiskajos novados.

Turpinājās sadarbība ar Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolu “Saules skola”. Pārskata gada sākumā bija apskatāma Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas „Saules skola” audzēkņu darbu izstāde “Gleznots? bet vai tomēr līmēts?”

Sadarbībā ar Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeju un Veselības centru “Vivendi” Preiļu GB bija apskatāma ceļojošā izstāde “Garīgā veselība” un notika lekcija “Psihoemocionālā veselība, kas jāņem vērā senioriem”.

Sadarbībā ar Zemessardzes 35. kājnieku bataljonu un Preiļu Tūrisma un informācijas centru tapa izstāde Preiļu Zemessardzes 35. kājnieku bataljonam veltīta izstāde “Mūsu zemes sargi”.

Pateicoties filmas “Dvēseļu putenis” biroja darbinieces — masu skatu koordinatores Māras Siliņas piedāvājumam, bibliotēkā bija skatāma vēsturiskajai kara drāmai “Dvēseļu putenis” veltītā Preiļu fotogrāfes Sanitas Ievas Sparānes fotogrāfiju izstāde “Lai top dvēseļu putenis “Preiļos””.

Sadarbībā ar Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolu gada nogalē apmeklētāju vērtējumam tika piedāvāta RMDV audzēkņu darbu izstāde “Noskaņas”.

Pārskata periodā Preiļu GB nodrošināja prakses vietu Jūrmalas profesionālās vidusskolas audzēknim.

11.3. Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Turpinājās sadarbība ar Utenas, Zarasu un Latgales Centrālo bibliotēku, kā rezultātā noslēdzās Interreg V-A Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam projekts Nr. LLI-089 „Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide, dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē“ (*Network-DigiHubs*).

11.4. Bibliotēku aizstāvības, bibliotēku interešu pārstāvniecības darbs

Bibliotēkas darbinieki cenšas popularizēt bibliotēkas darbu, sadarbojas ar pašvaldībām un pašvaldības iestādēm, iegulda laiku un darbu, lai par bibliotēkas aktivitātēm uzzinātu ne tikai pilsētā un novadā, bet arī reģiona, valsts un starptautiskā līmenī. To apliecina arī pateicības un pozitīvās atsauksmes par bibliotēkas darbu, plašais bibliotēkas rīkoto aktivitāšu skaits, veiksmīgā sadarbība ar citām iestādēm, bibliotēkas publicitāte.

Pozitīvs aspekts arī sadarbība ar pašvaldībām par reģiona funkciju veikšanu novados, ik gadu tiek piešķirts finansējums bez nepieciešamības pierādīt reģiona galvenās bibliotēkas nozīmīgumu. Tas apliecina, ka darbs, kas tiek ieguldīts metodiski konsultatīvā darba veikšanai vietējās nozīmes bibliotēkām no pašvaldību puses tiek novērtēts.

12. METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS DARBS

12.1. Situācijas apraksts, kopaina pārskata periodā

Preiļu GB ir metodiskā un konsultatīvā darba centrs **24** Preiļu reģiona pašvaldību publiskajām bibliotēkām un **16** izglītības iestāžu bibliotēkām.

Ar 2019. gada 1. septembri slēgtas **2** pamatskolas Aglonas novadā: Rīgas un visas Latvijas Metropolīta Aleksandra (Kudrjašova) Grāveru pamatskola un Šķeltovas pamatskola.

Līgums par sadarbību, reģiona funkciju veikšanu un finansējumu bija noslēgts ar Aglonas, Riebiņu, Vārkavas novada domi.

2019. gada uzdevumi metodiskajā darbā:

- profesionālās pilnveides pasākumu — semināru, informatīvu sanāksmju, praktisku nodarbību — organizācija pašvaldību publisko un izglītības iestāžu bibliotēku darbiniekiem;
- bibliotekārā darba pārraudzība Preiļu reģionā, konsultatīvas palīdzības sniegšana, apmeklējot pašvaldību publiskās un skolu bibliotēkas;
- gatavošanās vietējās nozīmes bibliotēku akreditācijai 2020. gadā, uzlabojot darbinieku prasmes: individuālas konsultācijas bibliotekāriem ar nelielu darba pieredzi, praktiskas mācības: semināri, zināšanu pārbaudes testi par digitālajiem resursiem;
- sadarbība ar LNB Kompetenču attīstības centra darbiniekiem, organizējot bibliotekārus mācībām akreditēto (240 un 960 stundu) programmās (ESF 8.4.1. projekta 2. kārtas finansētās programmas) 2019. gadā;
- veicināt pagastu bibliotekāru gatavošanos profesionālās kvalifikācijas eksāmenam un metodisks atbalsts mācību procesā;
- sadarbība ar LNB Bibliotēku attīstības centru, LNB Bērnu literatūras centru, izglītības un attīstības centru “Ego”;
- jaunu pakalpojumu ieviešana: e-grāmatu bibliotēkas *3td.lv* popularizēšana, piedāvājums lietotājiem;
- piedalīšanās LBB aktivitātēs: Latvijas bibliotekāru 20. konferencē “Bibliotēkas — dialogs ceļā uz pārmaiņām”; Latvijas Bibliotēku festivālā (LNB); Latgales reģiona bibliotekāru konferencē “Bibliotēka — vieta, kur gribas atgriezties” (Preiļi);
- praktisku nodarbību organizēšana pagastu bibliotekāriem bibliotēkas mācību un profesionālās sadarbības centrā;
- pagastu bibliotēku statistikas datu apkopošana, analīze, secinājumi par 2018. gadu;
- publisko un skolu bibliotēku statistikas datu kontrole Latvijas digitālās kultūras kartes informācijas sistēmā;
- gada pārskata sagatavošana par Preiļu reģiona pagastu bibliotēku darbu 2018. gadā;
- kopsavilkumu sagatavošana augstākstāvošām institūcijām — Kultūrpolitikas departamenta Bibliotēku un arhīvu nodaļai, LNB Bibliotēku attīstības centram, LNB Bērnu literatūras centram, Kultūras informācijas sistēmu centram, LNB Kompetenču attīstības centram, LBB;
- LNB Bibliotēku attīstības centra metodiķu semināru apmeklējums;
- konsultācijas Preiļu GB speciālistiem, ieteikumi darba uzlabošanai, skolu bibliotēku darbinieku konsultēšana;

- labākās darba pieredzes popularizēšana bibliotekāru vidū — gada pārskatu analīze, katra novada pagastu bibliotēku veiksmes stāstu prezentācija, uzsākot jauno darba gadu;
- darba pieredzes brauciena organizēšana: Valkas novada Centrālā bibliotēka, Strenču novada Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka, Strenču novada Jērcēnu pagasta bibliotēka;
- kopsavilkumu sagatavošana ieviešanai Preiļu GB interneta vietnē: Digitālā nedēļa; Bibliotēku nedēļa; Dzejas dienas; Ziemeļvalstu literatūras nedēļa;
- profesionālās informācijas pārsūtīšana, metodisko vēstuļu sagatavošana Preiļu reģiona pagastu bibliotēkām;
- profesionālo elektronisko resursu, preses, LNB bibliotēku un informācijas zinātņu lasītavas <https://bit.ly/2OLX5uU> jaunieguvumu popularizēšana;
- metodisko materiālu krājuma papildināšana un piedāvāšana interesentiem.

12.2. Reģiona galvenās bibliotēkas veiktie metodiskie pasākumi un konsultācijas, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi

Tabula “Profesionālās pilnveides pasākumi Preiļu GB”

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs (-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalībnieku skaits	Stundu skaits
1	25.01.		Preiļu GB	Seminārs <ul style="list-style-type: none"> • Aktualitātes bibliotēku darbā: novadpētniecībā, lasīšanas veicināšanā, darba plānošanā, Marianna Jeļisejeva, Preiļu GB galvenā bibliotekāre; Vilhelmīne Jakimova, Preiļu GB BLN vadītāja; Velta Beča, Preiļu GB metodiķe. • Lekcija “Es esmu savas dzīves autors”, lektore Inese Prisjolkova, Pavasara studijas vadītāja, grāmatu autore un izdevēja. 	25	4
2	7.03.		Preiļu GB	Seminārs “Dzimtas sakņu izzināšana bibliotēkā” , lektore biedrības “Spēkavieta” dibinātāja Linda Lielvārde .	34	8
3	26.04.		Preiļu GB	Seminārs <ul style="list-style-type: none"> • Lekcija “Elektroniskās deklarēšanās sistēma (EDS)”, Sergejs Ņikitjuks, 	27	5

				<p>VID Nodokļu pārvaldes informācijas sistēmu atbalsta daļas galvenais nodokļu inspektors.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atskats uz 2018. gadu Preiļu reģiona pagastu bibliotēkās. Pieredzē dalās aktīvākās reģiona pagastu bibliotēkas, iepazīstinot ar aktivitātēm 2018. gadā savās bibliotēkās. Diskusijā piedalās visu novadu bibliotēku darbinieki, Velta Beča, Preiļu GB metodiķe. <p>Grāmatu tirdzniecība: SIA “Virja LK”.</p>		
4	28.08.		Preiļu GB	<p>Darba pieredzes brauciens:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valkas novada Centrālā bibliotēka; • Strenču novada Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka; • Strenču novada Jērcēnu pagasta bibliotēka; • Valgas Centrālā bibliotēka (Igaunija). 	25	8
5	20.09.		LBB Latgales nodaļa Preiļu GB	<p>Latgales reģiona bibliotekāru konference “Bibliotēka — vieta, kur gribas atgriezties”.</p>	80	10
6	25.10		Preiļu GB	<p>Seminārs darbā ar bērniem un jauniešiem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2018.—2019. gada literatūrā un grāmatu mākslā godalgoto grāmatu apskats, Solvita Erta, Preiļu GB BLN vecākā bibliotekāre. • “No grāmatas līdz spēlei” — literāro spēļu izmantošana bibliotēkā, Ina 	29	4

				<p>Rusiņa, Preiļu GB BLN galvenā bibliotekāre.</p> <p>Aktualitātes darbā ar bērniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ziemeļvalstu literatūras nedēļa; • Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības norise 2019./2020. m.g. un bibliotēku loma tajā; • lasītprasmes veicināšanas programmu aktualitātes; • Preiļu GB Ģimenes digitālo aktivitāšu centrs — jaunas iespējas brīvā laika pavadīšanai ģimenes lokā, Vilhelmīne Jakimova, Preiļu GB BLN vadītāja. • Stāstnieka loma nemateriālo kultūras vērtību saglabāšanā un popularizēšanā. Praktiskā nodarbība. Vilhelmīne Jakimova, Preiļu GB BLN vadītāja, stāstniecības mentore. <p>Grāmatu tirdzniecība: SIA “Virja LK”.</p>		
--	--	--	--	--	--	--

Pārskata periodā Preiļu GB strādāja **15** bibliotekārie darbinieki. 2019. gadā apmeklēti LNB Kompetenču attīstības centra, LBB un citu iestāžu organizētos profesionālās pilnveides kursi, semināri, konferences, dalība pieredzes apmaiņas braucienos. Pārskata periodā bibliotekāriem bija iespēja papildināt zināšanas, apmeklējot Preiļu GB organizētos seminārus ar vieslektoriem, piemēram, **Inesi Prisjolkovu, Lindu Lielvārdi**.

Latgales reģiona bibliotekāru konference 2019. gada 20. septembrī notika Preiļu GB. Konferencē tēma “**Bibliotēka — vieta, kur gribas atgriezties**”. Tajā piedalījās bibliotēku darbinieki no Preiļu, Riebiņu, Aglonas, Dagdas, Balvu, Līvānu, Rēzeknes, Ludzas, Ciblas Zilupes, Krāslavas, Daugavpils, Vārkavas, Ilūkstes novadiem. Konferenci organizēja Preiļu GB, Preiļu novada dome, EDIC Austrumlatgalē kontaktpunkts Preiļos un atbalstīja LBB un VKKF. Lektoru vidū bija Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas studiju un zinātņu prorektore Angelika Juško-Štekele ar lekciju “**Ģimenes un gadskārtu tradīcijas Latgalē**”, Tālvārdis Langenfelds ar lekciju “**Vizuālā informācija — harmoniska bibliotēkas interjera sastāvdaļa**”, Biedrības ZINIS valdes priekšsēdētāja Vita Brakovska ar lekciju “**Praktiskais radošums manai darba labizjūtai — pamats arī manai profesionālajai izaugsmei**”. Ar Latgales Centrālās bibliotēkas sabiedrisko attiecību veidošanas pieredzi sociālajos tīklos dalījās Jana Konopecka lekcijā “**Bibliotēkas popularizēšana sociālajos tīklos: krājums, pakalpojumi, tēla veidošana**”, fizioterapeite Karīna Rubina informēja par kustību lomu bibliotēkāra labsajūtas veidošanā un demonstrēja praktiskus vingrinājumus. Preiļu GB vadītāja

Iloņa Skorodihina prezentēja literāro darbu krājumu **“PREIĻI UN ES. 15 gadi Eiropas Savienībā”**, LBB valdes priekšsēdētāja Māra Jēkabsons iepazīstināja ar gaidāmajām izmaiņām Latvijas bibliotekāru ētikas kodeksā. Konferencē noslēgumā notika radošuma meistarklases.

2019. gada 28. augustā organizēts darba pieredzes brauciens uz Vidzemi: **Valkas novada Centrālo bibliotēku, Strenču novada Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēku, Strenču novada Jērcēnu pagasta bibliotēku un Valgas Centrālo bibliotēku Igaunijā**, lai varētu ieskatīties bibliotēku darbā citā reģionā un citā valstī. Paldies Valkas kolēģiem par sirsnīgo uzņemšanu, neformālām sarunām, metodiķei par atbalstu brauciena plānošanā un pagastu bibliotekārēm Strenču novadā par viesmīlību! Varēja iepazīties ar interesantu bibliotēkas sadarbības modeli ar pašvaldību (Jērcēnu pagasta bibliotēka), pārsteidzošu bibliotēkas vizuālo tēlu, bibliotekāres ideju pārpilnību (Plāņu pagasta Jaunklidžu bibliotēka). Varēja vērot, kā pagastu bibliotēkas — informācijas, vietējās sabiedrības saskarsmes un kultūras centri — katrā apdzīvotā vietā kalpo saviem iedzīvotājiem, kā bibliotekāres pielāgojas esošajai situācijai un rod jaunas iespējas attīstībai un pastāvēšanai. Tā kā cilvēku skaits lauku teritorijās samazinās, bibliotēkām jādomā par sava darba daudzveidību. Valkas novada Centrālajā bibliotēkā piesaistīja izstāžu vizuālais noformējums, arī tehniskie risinājumi. Interesants bija Valkas kolēģes stāstījums par darbu ar bērniem, kur varēja smelties daudzas idejas. Ekskursijā Valgas CB tika iepazītas gan bibliotēkas telpas ar bagātīgo literatūras krājumu, gan bērnu nodaļas radošā pieeja mazajiem lasītājiem. Daudz jauna tika uzzināts par Valkas pilsētas vēstures līkločiem gides stāstījumā un pierobežas pilsētas statusu. Apkopojot visu redzēto un dzirdēto, gūta iedvesma darbiem savās bibliotēkās.

Gatavojoties vietējās nozīmes bibliotēku akreditācijai 2020. gada maijā, Preiļu GB notika seminārs Preiļu reģiona publisko un skolu bibliotēku darbiniekiem: **“BIS ALISE — palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā”** (lektore Marina Saņuka, SIA „Tieto Latvia”), kā arī zināšanu pārbaudes testu analīze publisko bibliotēku darbiniekiem. Testi sagatavoti, izmantojot *Google* veidlapu, izsūtīti regulāri un turpinājums sekos arī 2020. gadā.

Pārskata periodā notikuši **28** izbraukumi uz Preiļu reģiona pagastu bibliotēkām, sniegta konsultatīva un praktiska palīdzība krājumu fiziskās, saturiskās kvalitātes izvērtēšana kopā ar Preiļu GB speciālistu krājumu organizācijā, kā arī:

- datu bāzu popularizēšanā pagastu bibliotēkās, vietējās izglītības iestādēs;
- e-grāmatu bibliotēkas izmantošanā;
- novadpētniecības darbā, iekārtojot krājumu, sistematizējot materiālus, organizējot pasākumus;
- pārrunātas sadarbības formas ar bibliotēku mikrorajonos esošajām skolām Aglonas, Preiļu, Riebiņu, Vārkavas novadā, skolu bibliotekāriem;
- darbā ar bērniem un jauniešiem, lasīšanas veicināšanas pasākumiem novadu bibliotēkās: **“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2019”**; Skaļās lasīšanas sacensības;
- uzziņu un informācijas darbā pagastu bibliotēkās;
- BIS ALISE moduļu aktīvākā izmantošanā bibliotēku darbā;
- publicitātes pasākumiem — bibliotēkas dzimšanas diena, informācijas ievietošana novadu izdevumos un bibliotēku vietnēs sociālajos tīklos;
- labākās kolēģu darba pieredzes ieviešanai, atsevišķu pasākumu sagatavošanā;
- ārējo apkalpošanas punktu darbā: **Aglonas novada CB, Vārkavas novada Vārkavas pagasta bibliotēka, Vārkavas novada Rožkalnu, Riebiņu novada Kastīres bibliotēka;**

- SBA darba uzlabošanā pagastu bibliotēkās;
- apmaiņas krājumu izmantošanā: Preiļu GB, LNB, Rīgas Centrālā bibliotēka, Riebiņu, Aglonas novada Centrālo bibliotēku krājums.

Preiļu GB darbinieki Aglonas, Preiļu, Riebiņu, Vārkavas novada publisko bibliotēku vadītājiem snieguši individuālas konsultācijas, vadījuši praktiskas nodarbības.

Konsultāciju tēmas:

- bibliotēkas dokumentācija: krājuma summārā un individuālā uzskaitē, inventarizācijas, krājuma komplektēšana, popularizēšana;
- BIS ALISE moduļi: katalogizācija, cirkulācija, komplektēšana, SBA;
- lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2019” un Skaļās lasīšanas sacensības;
- Preiļu reģiona bibliotēku elektroniskais kopkatalogs, novadpētniecības datu bāze;
- Digitālās bibliotēkas resursi;
- dokumentu izstrāde: nolikums, izmantošanas noteikumi, stratēģiskā plānošana;
- gada pārskati – statistikas atskaite, teksta pārskata sagatavošana;
- datu ievade Latvijas digitālās Kultūras kartes informācijas sistēmā, publiskās un skolu bibliotēkās;
- bibliotēkas darba plānošana: gada un ceturkšņa plāns;
- novadpētniecība: krājums, personāliju mapes, izstādes, novadnieki–jubilāri;
- uzziņu un informācijas pakalpojumi: uzskaitē, izpilde;
- darbs ar bērniem pirmskolas vecumā un skolēniem, jauniešu aktivitātes bibliotēkās;
- Bibliotēku nedēļa, Digitālā nedēļa;
- Dzejas dienu un Ziemeļvalstu literatūras nedēļas pasākumi;
- depozitāriji Latvijas bibliotēkām, to izmantošana;
- bibliotēkas tēla veidošana medijos;
- pasākumi dažādām lasītāju grupām;
- bibliotēku telpu vizuālā sakārtošana: krājuma izvietojums, norādes, noformējums.

Gada nogalē **Riebiņu** novada **Silajāņu** bibliotēkā veikta krājuma elektroniska inventarizācija.

2019. gada sākumā apkopota Preiļu, Aglonas, Riebiņu, Vārkavas novada bibliotēku statistika, veikta skaitlisko rādītāju salīdzināšana, teksta pārskatu analīze. Skolu bibliotēku darbiniekiem sniegta praktiska palīdzība statistisko darba lapu precīzā aizpildīšanā par 2018. gadu. Statistikas datu kontrole un kļūdu labojumi Latvijas digitālās kultūras kartes informācijas sistēmā 24 publiskajām un 16 skolu bibliotēkām.

Pārskata gada sākumā LNB Bibliotēku attīstības centram sagatavots pārskats par četrus novadus (Preiļu, Riebiņu, Vārkavas, Aglonas) pagastu bibliotēku darbību 2018. gadā.

Sagatavoti kopsavilkumi par pasākumiem Preiļu reģiona novadu pagastu bibliotēkās: Digitālā nedēļa, Bibliotēku nedēļa, Dzejas dienas, Ziemeļvalstu literatūras nedēļa. Interneta vietnē www.preilubiblioteka.lv regulāri ir ievietota aktuāla, profesionāla informācija bibliotekāriem.

Katru gadu reģiona pagastu bibliotēku darbinieki tiek aptaujāti par profesionālās pilnveidošanās vajadzībām, vieslektoru iesaisti semināros, nepieciešamajām praktiskajām nodarbībām, kā arī uzklaustas vēlmes darba pieredzes braucienam uz citām Latvijas bibliotēkām.

Informācija e-pastā no Latvijas Republikas Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta Bibliotēku un arhīvu nodaļas, LNB, LNB Bērnu literatūras nodaļas, LBB, LNB Bibliotēku attīstības centra, LNB Kompetenču attīstības centra, Kultūras informācijas sistēmu centra operatīvi tiek pāradresēta visām Preiļu reģiona novadu centrālajām un pagastu bibliotēkām, Preiļu novada Izglītības pārvaldes metodiķei un Riebiņu novada izglītības jautājumu koordinatorei.

12.3. Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

2019. gadā tika apmeklēta JEPVĢ, Preiļu 1. pamatskolas, Preiļu 2. vidusskolas bibliotēka. Darbiniekiem sniegta praktiska palīdzība bibliotēku krājumu rekatalogizācijā. Tiek pārraudzīts izglītības iestāžu bibliotēku darbs BIS ALISE. Individuālas konsultācijas klātienē un telefoniski vadīja Preiļu GB speciāliste, labotas neprecizitātes un norādīts uz pieļautajām kļūdām. Kopumā ar BIS ALISE strādā 7 skolu bibliotēkās, no tām bibliotekārais darbs pilnībā automatizēts **Vārkavas vidusskolas** bibliotēkā un Valsts SIA “**Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums**” mācību vietā Preiļos. Problēmas darbā ar izglītības iestāžu bibliotēkām sagādā mazās bibliotekāru darba likmes, lēnais darba ritms.

Izglītības iestāžu bibliotekāri tika aicināti uz Preiļu GB organizētajiem semināriem publiskajām bibliotēkām. 2019. gadā semināros piedalījās Preiļu 1. pamatskolas, Preiļu 2. vidusskolas, Aglonas vidusskolas, Vārkavas un Riebiņu vidusskolas bibliotēkas vadītāja, kā arī Valsts SIA “Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums” mācību vietas Preiļos bibliotekāre.

Profesionāls skolas bibliotekārs ar augstāko bibliotekāro izglītību ir tikai Preiļu 1. pamatskolā. Pilns darba slodzes laiks ir darbiniekiem JEPVĢ, Vārkavas un Aglonas vidusskolā. Pārējās izglītības iestādēs bibliotekāra pienākumus veic kāds no skolotājiem ar ļoti dažādu slodzes likmi vai brīvprātīgu darbu.

Riebiņu novada **Dravnieku** pamatskolas bibliotēku pārzin **Stabulnieku** pagasta bibliotēkas vadītāja, bet **Aglonas** novada **Priežmalas** pamatskolas bibliotēkā noteiktas darba stundas strādā **Kastuļinas** pagasta bibliotēkas vadītāja.

2019. gada februārī veikta visu Preiļu reģiona skolu bibliotēku statistikas datu kontrole, kļūdu labojumi Latvijas digitālās kultūras kartes informācijas sistēmā, sniegtas individuālas konsultācijas datu ievadīšanā un statistikas pārskata veidlapas aizpildīšanā.

Pēc pieprasījuma Preiļu GB darbinieki konsultējuši skolotājus par dažādiem bibliotēku darba jautājumiem. Sniegtie ieteikumi palīdzējuši krājumu rekatalogizēšanā, to pievienošanā Preiļu reģiona bibliotēku elektroniskajam kopkatalogam; lasīšanas veicināšanas pasākumu norisē (Skaļās lasīšanas konkurss novados).

12.4. Sadarbība ar citām iestādēm

Bibliotekārajā darbā notika konsultācijas ar kolēģiem no LNB Bibliotēku attīstības, Kompetenču attīstības centra, Bērnu literatūras centra.

Organizējot apmācības un seminārus, uzrunāt lektoros ir palīdzējusi sadarbība ar citu reģionu bibliotēkām. Plānojot braucienus darba pieredzes apgūšanai, notiek saziņa ar kolēģiem Latvijas novadu bibliotēkās, tiek uzklausti ieteikumi, praktiski padomi, piemēram, ar Valkas novada Centrālo bibliotēku pārskata periodā.

Preiļu novada Izglītības pārvaldes metodiķei un Riebiņu novada koordinatorei izglītības jautājumos tiek izsūtīta informācija par profesionālās pilnveides pasākumiem Preiļu GB un LNB.

Apmeklējot lauku bibliotēkas, kas atrodas vienā ēkā ar pagasta pārvaldi, notiek tikšanās ar Preiļu reģiona pagastu vadītājiem.

12.5. Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības

- Dialogs ar pašvaldībām

Iedzīvotāju skaita sarukums un skolu slēgšana liek vērtēt publisko bibliotēku darba rādītājus un pakalpojumus, izdarīt izmaiņas bibliotēku struktūrā. Darbiniekiem tiek uzdoti un amatu aprakstā atrunāti vairāk darba pienākumu, tiek samazinātas darba slodzes, kā tas noticis **Vārkavas** novadā: Vārkavas novada **Rožkalnu, Vanagu, Vārkavas** pagasta bibliotēkā.

Vēsturiski **Riebiņu** novada **Rušonas pagastā** ir trīs bibliotēkas, **Silajāņu** pagastā divas. Lai saglabātu bibliotekāros pakalpojumus mazapdzīvotās vietās, pašvaldībām nāksies pārskatīt bibliotēku tīklu. Risinājumu varētu būt pozitīva komunikācija ar vietējo varu, neskatoties uz gaidāmo reformu.

- Darbinieku profesionālā pilnveide, gatavošanās profesionālās kvalifikācijas eksāmenam

Kvalifikācijas eksāmenu 2019. gada martā nokārtojusi **Preiļu** novada **Līču** bibliotēkas vadītāja, iegūta profesionālā kvalifikācija "**Bibliotekārs**". Mācības 2019. gada janvārī **240** stundu profesionālās pilnveides programmā "**Informācijas un bibliotēku zinību pamati,**" pabeidza Preiļu novada **Pelēču** pagasta **Ārdavas** bibliotēkas vadītāja.

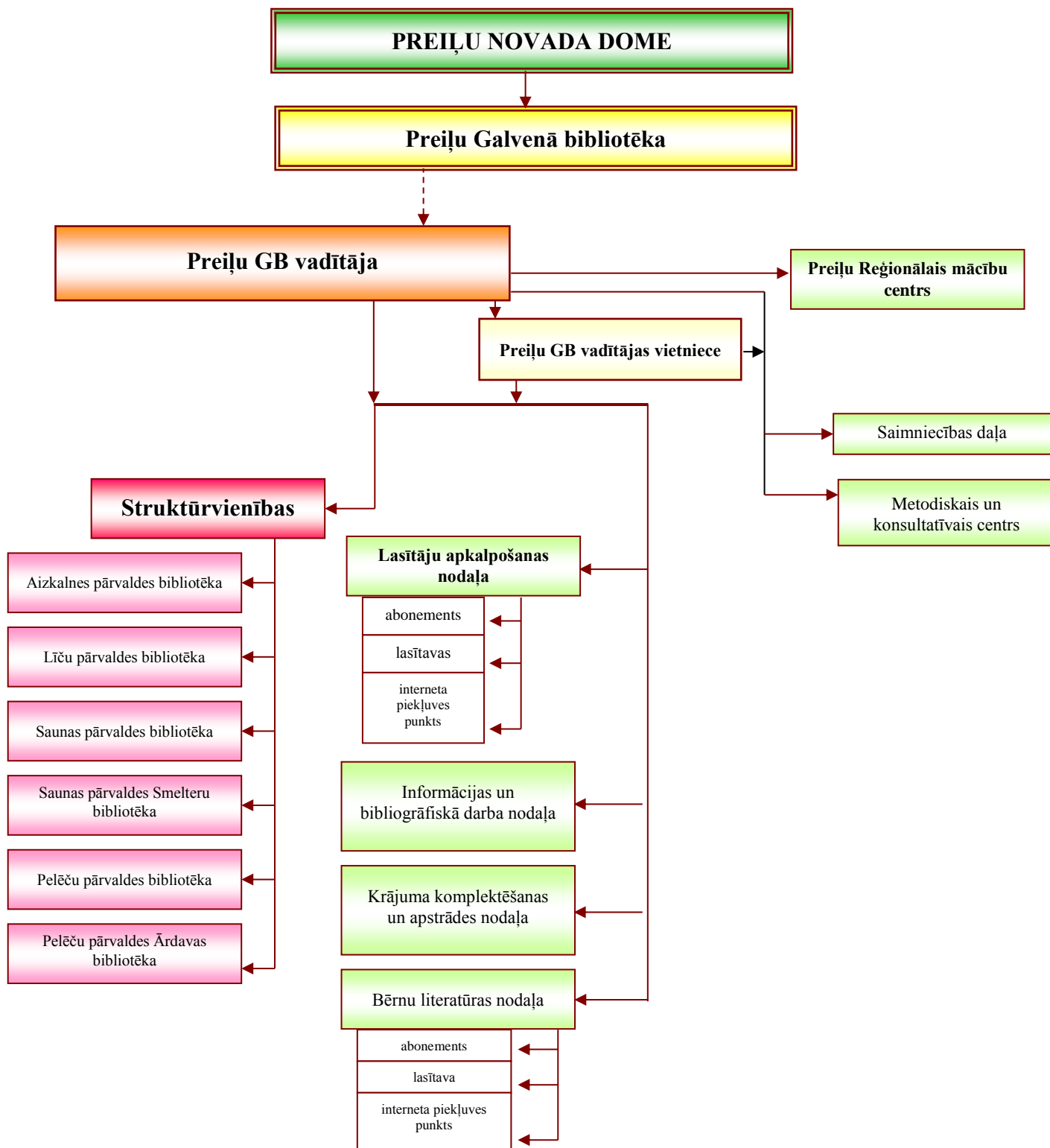
Gada garumā **trīs** pagastu bibliotēku darbinieki (**Riebiņu** novada **CB, Riebiņu** novada **Stabulnieku** bibliotēka, **Preiļu** novada **Pelēču** pagasta bibliotēka) mācījās **960** stundu profesionālās pilnveides programmā "**Bibliotēku zinības**" un mācības pabeigs 2020. gada februārī, iegūstot III profesionālo kvalifikācijas līmeni. Viens darbinieks aizvadītajā gadā ir uzsācis mācības minētajā programmā.

Neizbēgams ir bibliotēku darbinieku novecošanās process. Vidējais pagastu bibliotekāru vecums Preiļu reģionā 2019. gadā bija **54** gadi. **8** darbinieki ir vecāki par 60 gadiem, no tiem **3** ir pensijas vecumā. **10** bibliotekāri tuvojas sešdesmit gadu robežai. Gatavoties profesionālās kvalifikācijas eksāmenam uzrunāti gados jaunākie kolēģi.

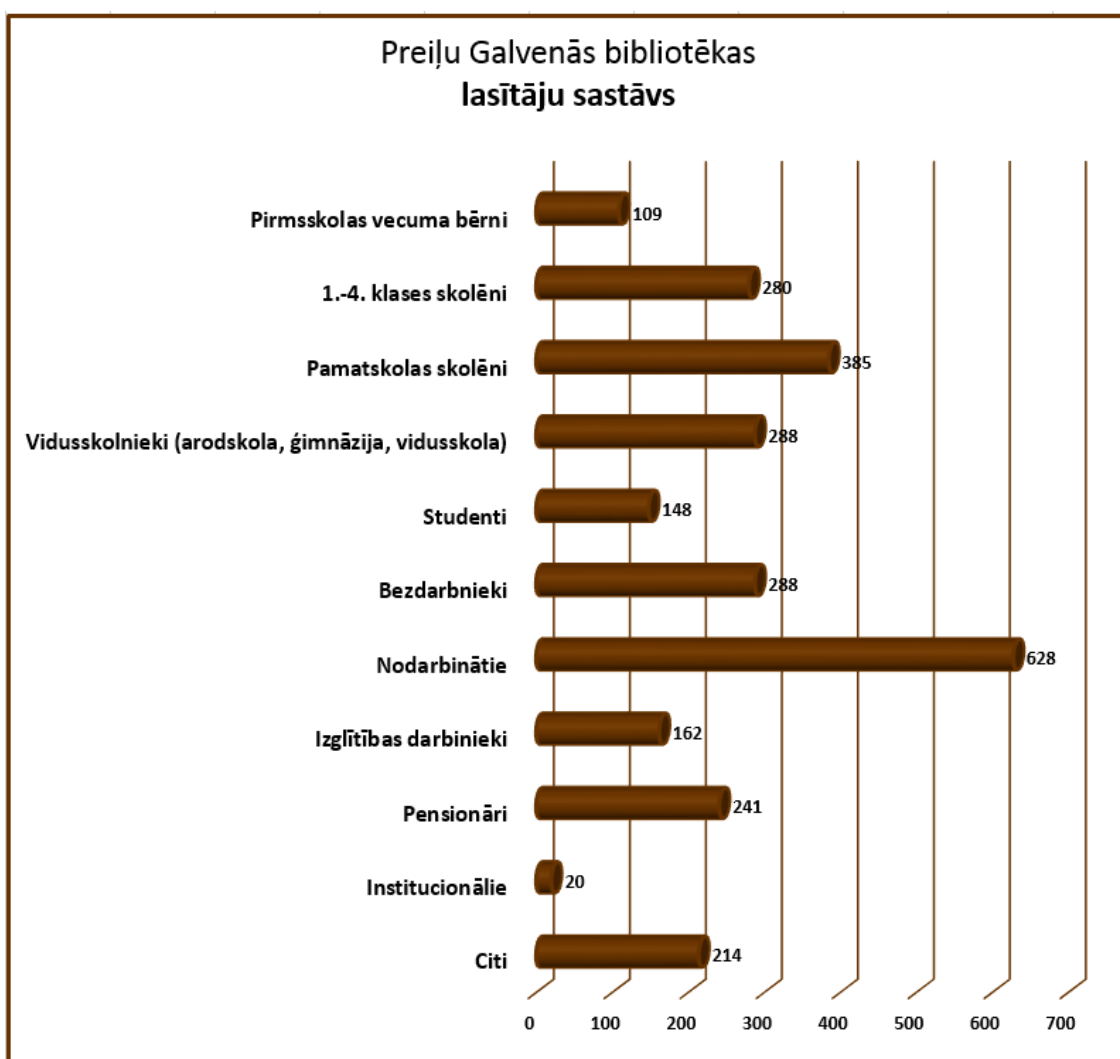
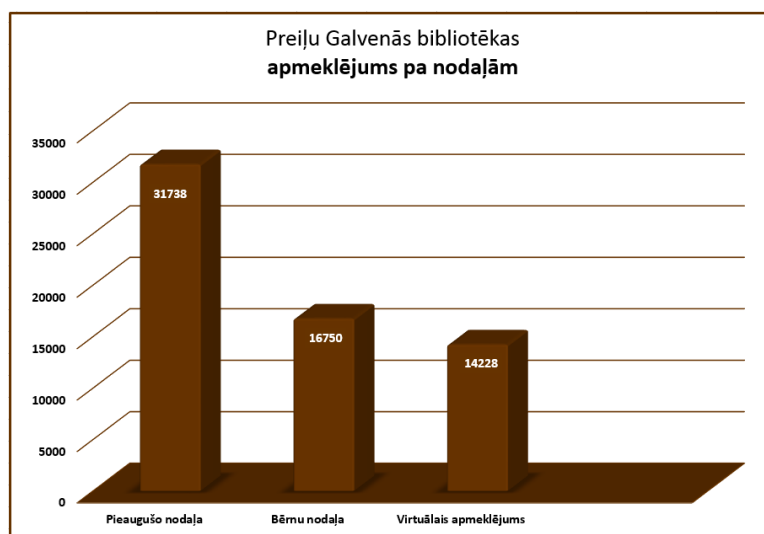
Daudziem pagastu bibliotēku vadītājiem un darbiniekiem novadu centrālajās bibliotēkās trūkst vēlmes pašiem aktīvi darboties, plānot savu darbu, sadarboties ar citiem kolēģiem, izkustēties no ierastās vides, negaidot norādījumus no galvenās bibliotēkas.

PIELIKUMI

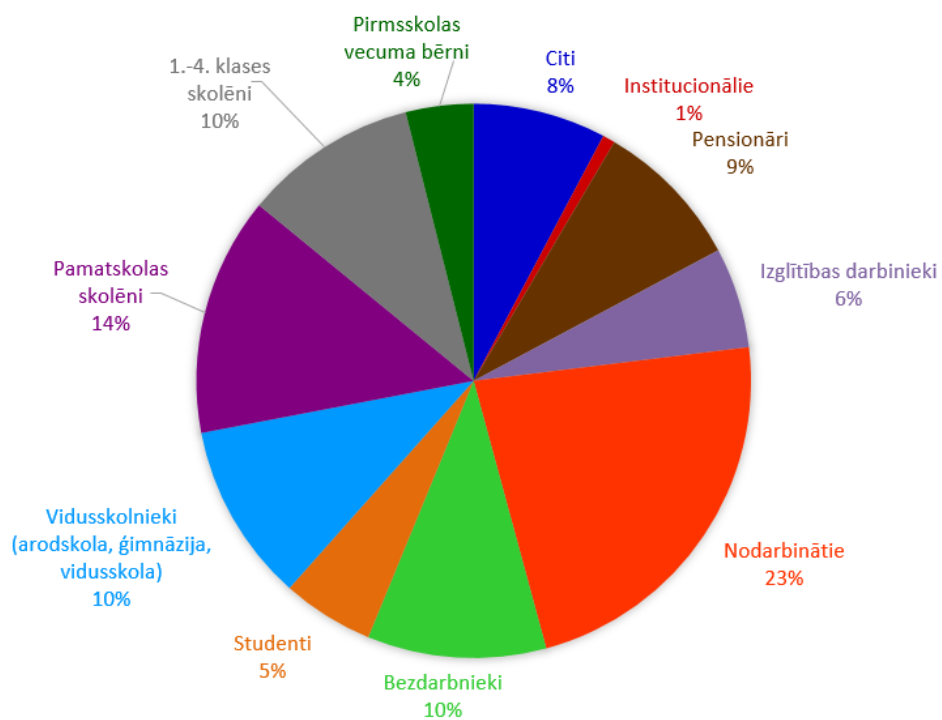
Bibliotēkas organizatoriskā struktūras shēma

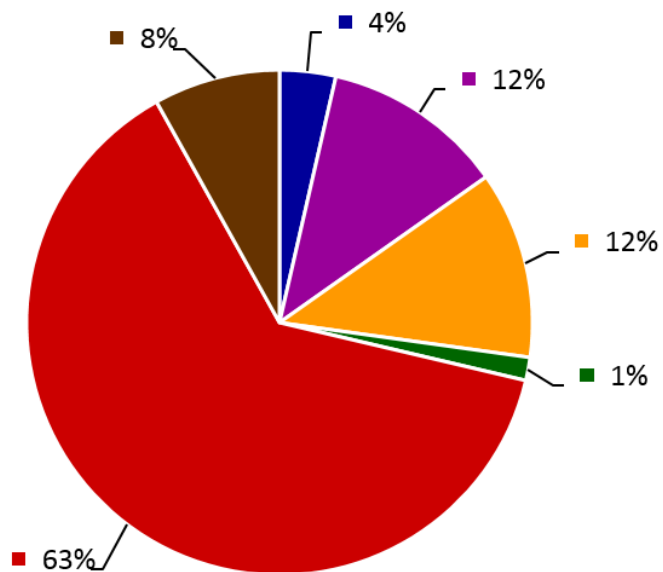
Bibliotēkas apmeklētāju statistikas grafiskais attēlojums

PREIĻU GALVENĀS BIBLIOTĒKAS LASĪTĀJU SASTĀVS (%)

Preiļu Galvenās bibliotēkas
lietotāju iedalījums pēc dzīves vietas (%)

■ Vārkavas novads ■ Riebiņu novads ■ Preiļu novads ■ Aglonas novads ■ Preiļi ■ Citi

Preiļu Galvenās bibliotēkas darbinieku apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi

N. p. k.	Uzvārds, vārds	Struktūrvienība	Amats	Organizators	Kursu nosaukums	Apmāc. datums	Ilgums
1	Beča Velta Broņislava	Preiļu galvenā bibliotēka	metodiķe	Latgales Centrālā bibliotēka	Bibliotēka digitālajā laikmetā: tradīcijas un inovācijas	02.04.2019	8 stunda(-s)
2	Beča Velta Broņislava	Preiļu galvenā bibliotēka	metodiķe	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotekāru darba pieredzes apmaiņas brauciens	27.12.2019	4 stunda(-s)
3	Beča Velta Broņislava	Preiļu galvenā bibliotēka	metodiķe	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotēku darbinieku semināri 2019. gadā	27.12.2019	16 stunda(-s)
4	Beča Velta Broņislava	Preiļu galvenā bibliotēka	metodiķe	Preiļu Galvenā bibliotēka	Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference "Bibliotēka - vieta, kur gribas atgriezties"	20.09.2019	10 stunda(-s)
5	Beča Velta Broņislava	Preiļu galvenā bibliotēka	metodiķe	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Latvijas Bibliotēku festivāls 2019	17.04.2019	5 stunda(-s)
6	Beča Velta Broņislava	Preiļu galvenā bibliotēka	metodiķe	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Reģiona galveno bibliotēku metodiķu seminārs	17.10.2019	5 stunda(-s)
7	Beča Velta Broņislava	Preiļu galvenā bibliotēka	metodiķe	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Latvijas bibliotekāru 20. konference	16.04.2019	6 stunda(-s)
8	Beča Velta Broņislava	Preiļu galvenā bibliotēka	metodiķe	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Dalība LBB Jauno speciālistu sekcijas 3. biedru seminārā	14.06.2019	4 stunda(-s)
9	Beča Velta Broņislava	Preiļu galvenā bibliotēka	metodiķe	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Reģiona galveno bibliotekāru metodiķu seminārs	22.05.2019 - 23.05.2019	10 stunda(-s)

10							68 stunda(-s)
11	Cvetkova Rita	Preiļu galvenā bibliotēka	Vecākā bibliotekāre	SIA TIETO	BIS ALISE - palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā	20.12.2019	8 stunda(-s)
12	Cvetkova Rita	Preiļu galvenā bibliotēka	Vecākā bibliotekāre	Preiļu Galvenā bibliotēka	Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference "Bibliotēka - vieta, kur gribas atgriezties"	20.09.2019	10 stunda(-s)
13	Cvetkova Rita	Preiļu galvenā bibliotēka	Vecākā bibliotekāre	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotēku darbinieku semināri 2019. gadā	27.12.2019	12 stunda(-s)
14	Cvetkova Rita	Preiļu galvenā bibliotēka	Vecākā bibliotekāre	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Latvijas bibliotekāru 20. konference	16.04.2019	6 stunda(-s)
15							36 stunda(-s)
16	Danilova Anita	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	LNB	Dāvinājums un ziedojums bibliotēkā	12.02.2019	4 stunda(-s)
17	Danilova Anita	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotekāru darba pieredzes apmaiņas brauciens	27.12.2019	4 stunda(-s)
18	Danilova Anita	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Seminārs krājuma komplektēšanas speciālistiem	06.11.2019	5 stunda(-s)
19	Danilova Anita	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	SIA TIETO	BIS ALISE - palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā	20.12.2019	8 stunda(-s)
20							21 stunda(-s)
21	Erta Solvita	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotēku darbinieku semināri 2019. gadā	27.12.2019	4 stunda(-s)
22	Erta Solvita	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Preiļu Galvenā bibliotēka	Bibliotēka - vieta, kur gribas atgriezties	20.09.2019	10 stunda(-s)

23	Erta Solvita	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	SIA TIETO	BIS ALISE - palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā	20.12.2019	8 stunda(-s)
24							22 stunda(-s)
25	Ivdre Benita	Preiļu galvenā bibliotēka	Sistēmbiblio tekārs	Preiļu Galvenā bibliotēka	Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference "Bibliotēka - vieta, kur gribas atgriezties"	20.09.2019	10 stunda(-s)
26	Ivdre Benita	Preiļu galvenā bibliotēka	Sistēmbiblio tekārs	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Latvijas Bibliotēku festivāls 2019	17.04.2019	5 stunda(-s)
27	Ivdre Benita	Preiļu galvenā bibliotēka	Sistēmbiblio tekārs	SIA TIETO	BIS ALISE- palīgs bibliotēku darba pārvaldībā	20.12.2019	8 stunda(-s)
28	Ivdre Benita	Preiļu galvenā bibliotēka	Sistēmbiblio tekārs	Cloud study e- apmācību platforma	Fizisko personu datu aizsardzība	25.10.2019	
29	Ivdre Benita	Preiļu galvenā bibliotēka	Sistēmbiblio tekārs	Badgecraft	Mācību sasniegumu novērtēšanas sistēma "Open Badges" bibliotēkām	13.02.2019 - 15.02.2019	21 stunda(-s)
30	Ivdre Benita	Preiļu galvenā bibliotēka	Sistēmbiblio tekārs	Biedrība "Dienvidlatgales NVO atbalsta centrs"	"Kultūras attīstības tendences Latgales reģionā: tradīcijas, jaunievedumi un sadarbība"	09.05.2019	8 stunda(-s)
31	Ivdre Benita	Preiļu galvenā bibliotēka	Sistēmbiblio tekārs	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Latvijas bibliotekāru 20. konference	16.04.2019	6 stunda(-s)
32	Ivdre Benita	Preiļu galvenā bibliotēka	Sistēmbiblio tekārs	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotekāru darba pieredzes apmaiņas brauciens	27.12.2019	4 stunda(-s)
33	Ivdre Benita	Preiļu galvenā bibliotēka	Sistēmbiblio tekārs	SIA TIETO	BIS ALISE padziļinātais kurss	29.10.2019	8 stunda(-s)

34	Ivde Benita	Preiļu galvenā bibliotēka	Sistēmbibliotekārs	Latgales Centrālā bibliotēka	Bibliotēka digitālajā laikmetā: tradīcijas un inovācijas	02.04.2019	8 stunda(-s)
35	Ivde Benita	Preiļu galvenā bibliotēka	Sistēmbibliotekārs	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotēku darbinieku semināri 2019. gadā	27.12.2019	4 stunda(-s)
36							82 stunda(-s)
37	Jakimova Vilhelmīne	Preiļu galvenā bibliotēka	Struktūrvienības vadītājs kultūras jomā	Latvijas Stāstnieku asociācija	Kaimiņu, nāburgu, sābru būšana	06.06.2019	7 stunda(-s)
38	Jakimova Vilhelmīne	Preiļu galvenā bibliotēka	Struktūrvienības vadītājs kultūras jomā	Preiļu Galvenā bibliotēka	Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference "Bibliotēka - vieta, kur gribas atgriezties"	20.09.2019	10 stunda(-s)
39	Jakimova Vilhelmīne	Preiļu galvenā bibliotēka	Struktūrvienības vadītājs kultūras jomā	SIA TIETO	BIS ALISE - palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā	20.12.2019	8 stunda(-s)
40	Jakimova Vilhelmīne	Preiļu galvenā bibliotēka	Struktūrvienības vadītājs kultūras jomā	Latvijas Stāstnieku asociācija	Dalība 8. Zemgales stāstnieku festivāla "Gāz podus Rundālē!"	06.09.2019 - 07.09.2019	8 stunda(-s)
41	Jakimova Vilhelmīne	Preiļu galvenā bibliotēka	Struktūrvienības vadītājs kultūras jomā	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Latvijas Bibliotēku festivāls 2019	17.04.2019	5 stunda(-s)
42	Jakimova Vilhelmīne	Preiļu galvenā bibliotēka	Struktūrvienības vadītājs kultūras jomā	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotēku darbinieku semināri 2019. gadā	27.12.2019	4 stunda(-s)
43	Jakimova Vilhelmīne	Preiļu galvenā bibliotēka	Struktūrvienības vadītājs kultūras jomā	UNESCO Latvijas Nacionālā komisija	Mazs solis cilvēkam, liels lēciens cilvēcei	26.06.2019 - 28.06.2019	16 stunda(-s)
44	Jakimova Vilhelmīne	Preiļu galvenā bibliotēka	Struktūrvienības vadītājs kultūras jomā	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Latvijas bibliotekāru 20. konference	16.04.2019	6 stunda(-s)
45							64 stunda(-s)

46	Jeļisejeva Marianna	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotēku darbinieku semināri 2019. gadā	27.12.2019	12 stunda(-s)
47	Jeļisejeva Marianna	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Preiļu Galvenā bibliotēka	Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference "Bibliotēka - vieta, kur gribas atgriezties"	20.09.2019	10 stunda(-s)
48							22 stunda(-s)
49	Lozda Ilga	Preiļu galvenā bibliotēka	Mācību centra vadītāja	Rīgas Valsts vācu ģimnāzija	Interaktīvu mācību materiālu veidošana digitālajā vidē	27.08.2019	6 stunda(-s)
50	Lozda Ilga	Preiļu galvenā bibliotēka	Mācību centra vadītāja	Badecraft	Mācību sasniegumu novērtēšanas sistēma "Open Badges" bibliotēkām	13.02.2019 - 15.02.2019	21 stunda(-s)
51	Lozda Ilga	Preiļu galvenā bibliotēka	Mācību centra vadītāja	LIKTA	DCDS projekta noslēguma seminārs	13.12.2019	4 stunda(-s)
52	Lozda Ilga	Preiļu galvenā bibliotēka	Mācību centra vadītāja	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotēku darbinieku semināri 2019. gadā	27.12.2019	4 stunda(-s)
53	Lozda Ilga	Preiļu galvenā bibliotēka	Mācību centra vadītāja	Preiļu Galvenā bibliotēka	Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference "Bibliotēka - vieta, kur gribas atgriezties"	20.09.2019	10 stunda(-s)
54	Lozda Ilga	Preiļu galvenā bibliotēka	Mācību centra vadītāja	SIA TIETO	BIS ALISE - palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā	20.12.2019	8 stunda(-s)
55							53 stunda(-s)
56	Popa Velta	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Sabiedrības integrācijas fonds	Skatu punkti: cieņa	13.11.2019 - 15.11.2019	32 stunda(-s)

57	Popa Velta	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Latvijas bibliotekāru 20. konference	16.04.2019	6 stunda(-s)
58	Popa Velta	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Bibliotekāru piegājiens pārgājiens pa Daugavas lokiem	08.08.2019 - 09.08.2019	8 stunda(-s)
59	Popa Velta	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija	Seminārs "Ko grib un var jaunie vēlētāji?"	12.02.2019	
60	Popa Velta	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Eiropas Kustība Latvijā	ES informācijas sniedzēju forums	12.04.2019	10 stunda(-s)
61	Popa Velta	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Ludzas pilsētas galvenā bibliotēka	Project Final Conference	29.10.2019	6 stunda(-s)
62	Popa Velta	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotekāru darba pieredzes apmaiņas brauciens	27.12.2019	4 stunda(-s)
63	Popa Velta	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotēku darbinieku semināri 2019. gadā	27.12.2019	8 stunda(-s)
64	Popa Velta	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	SIA TIETO	BIS ALISE - palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā	20.12.2019	8 stunda(-s)
65	Popa Velta	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Preiļu Galvenā bibliotēka	Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference "Bibliotēka - vieta, kur gribas atgriezties"	20.09.2019	10 stunda(-s)
66	Popa Velta	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Eiropas Kustība Latvijā	Eiropas informācijas diena	25.11.2019	7 stunda(-s)
67							99 stunda(-s)
68	Rusiņa Ina	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotekāru darba pieredzes apmaiņas brauciens	27.12.2019	4 stunda(-s)

69	Rusiņa Ina	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotēku darbinieku semināri 2019. gadā	27.12.2019	8 stunda(-s)
70	Rusiņa Ina	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Badecraft	Mācību sasniegumu novērtēšanas sistēma "Open Badges" bibliotēkām	13.02.2019 - 15.02.2019	21 stunda(-s)
71	Rusiņa Ina	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Kreatīvā informācijas meklēšana	15.03.2019	4 stunda(-s)
72	Rusiņa Ina	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Vārds un attēls	09.04.2019	8 stunda(-s)
73	Rusiņa Ina	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Latvijas bibliotēku sistēma un bibliotēku darbību reglamentējošie dokumenti	15.02.2019	6 stunda(-s)
74	Rusiņa Ina	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Latgales Centrālā bibliotēka	Bibliotēka digitālajā laikmetā: tradīcijas un inovācijas	02.04.2019	8 stunda(-s)
75	Rusiņa Ina	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Preiļu Galvenā bibliotēka	Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference "Bibliotēka - vieta, kur gribas atgriezties"	20.09.2019	10 stunda(-s)
76	Rusiņa Ina	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	SIA TIETO	BIS ALISE - palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā	20.12.2019	8 stunda(-s)
77							77 stunda(-s)
78	Sauliša Lilita	Preiļu galvenā bibliotēka	Vecākā bibliotekāre	SIA TIETO	BIS ALISE - palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā	20.12.2019	8 stunda(-s)
79	Sauliša Lilita	Preiļu galvenā bibliotēka	Vecākā bibliotekāre	Latgales Centrālā bibliotēka	Bibliotēka digitālajā laikmetā: tradīcijas un inovācijas	02.04.2019	8 stunda(-s)
80							16 stunda(-s)

81	Skorodihina Iļona	Preiļu galvenā bibliotēka	vadītājs	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotēku darbinieku semināri 2019. gadā	27.12.2019	4 stunda(-s)
82	Skorodihina Iļona	Preiļu galvenā bibliotēka	vadītājs	Latvijas bibliotekāru biedrība	Lektors LBB Jauno speciālistu sekcijas 3.biedru seminārā	14.06.2019	4 stunda(-s)
83	Skorodihina Iļona	Preiļu galvenā bibliotēka	vadītājs	Lietuvas reģionālo bibliotēku asociācija	Pārrobežu sadarbības projekta "Ģimenes digitālo aktivitāšu centru tīkla izveide, dzīves kvalitātes un izglītības atbalstam Austrumaukštaitijā un Dienvidlatgalē" noslēguma konference Kauņā (Lietuva)	15.03.2019	7 stunda(-s)
84	Skorodihina Iļona	Preiļu galvenā bibliotēka	vadītājs	Latgales Centrālā bibliotēka	Konference "Bibliotēka digitālajā laikmetā: tradīcijas un inovācijas"	02.04.2019	8 stunda(-s)
85	Skorodihina Iļona	Preiļu galvenā bibliotēka	vadītājs	Latvijas Bibliotekāru biedrība un Latvijas Nacionālā bibliotēka	Latvijas Bibliotēku festivāls 2019: Bibliotekāru modes un stila diena un LBB sekciju sapulces	17.04.2019	5 stunda(-s)
86	Skorodihina Iļona	Preiļu galvenā bibliotēka	vadītājs	Preiļu Galvenā bibliotēka	Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference "Bibliotēka - vieta, kur gribas atgriezties"	20.09.2019	10 stunda(-s)

87	Skorodihina Iona	Preiļu galvenā bibliotēka	vadītājs	LNB	Latvijas akadēmisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru sanāksme	04.12.2019	6 stunda(-s)
88	Skorodihina Iona	Preiļu galvenā bibliotēka	vadītājs	Latvijas Bibliotekāru biedrība un Latvijas Nacionālā bibliotēka	Latvijas Bibliotēku festivāls 2019 (Latvijas bibliotekāru 20. konference "Bibliotēkas - dialogs ceļā uz pārmaiņām"	16.04.2019	6 stunda(-s)
89	Skorodihina Iona	Preiļu galvenā bibliotēka	vadītājs	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotekāru darba pieredzes apmaiņas brauciens	27.12.2019	4 stunda(-s)
90	Skorodihina Iona	Preiļu galvenā bibliotēka	vadītājs	Skatu punkti	SKATU PUNKTI: CIENĀ par iecietības, tolerances un dažādības vadības prasmju pilnveidi	13.11.2019 - 15.11.2019	32 stunda(-s)
91	Skorodihina Iona	Preiļu galvenā bibliotēka	vadītājs	Latvijas Pāsvaldību mācību centrs	Darbinieku novērtēšana mūsdienīgā organizācijā	04.10.2019	8 stunda(-s)
92	Skorodihina Iona	Preiļu galvenā bibliotēka	vadītājs	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Latvijas akadēmisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru pavasara sanāksme	29.05.2019 - 30.05.2019	8 stunda(-s)
93	Skorodihina Iona	Preiļu galvenā bibliotēka	vadītājs	Cervantes training	Innovative skills in ITC through collaborative and project-based Teaching and Learning	02.03.2019 - 08.03.2019	25 stunda(-s)
94							127 stunda(-s)

95	Šņepste Inese	Preiļu galvenā bibliotēka	Pašvaldības iestādes vadīt. vietn.	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotēku darbinieku semināri 2019. gadā	27.12.2019	4 stunda(-s)
96	Šņepste Inese	Preiļu galvenā bibliotēka	Pašvaldības iestādes vadīt. vietn.	Badgecraft	Mācību sasniegumu novērtēšanas sistēma "Open Badges" bibliotēkām	13.02.2019 - 15.02.2019	21 stunda(-s)
97	Šņepste Inese	Preiļu galvenā bibliotēka	Pašvaldības iestādes vadīt. vietn.	Rīgas Valsts vācu ģimnāzija	Interaktīvu mācību materiālu veidošana digitālajā vidē	27.08.2019	6 stunda(-s)
98	Šņepste Inese	Preiļu galvenā bibliotēka	Pašvaldības iestādes vadīt. vietn.	Preiļu Galvenā bibliotēka	Preiļu reģiona bibliotekāru darba pieredzes apmaiņas brauciens	27.12.2019	4 stunda(-s)
99	Šņepste Inese	Preiļu galvenā bibliotēka	Pašvaldības iestādes vadīt. vietn.	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Dalība LBB Jauno speciālistu sekcijas 3. biedru seminārā	14.06.2019	4 stunda(-s)
100	Šņepste Inese	Preiļu galvenā bibliotēka	Pašvaldības iestādes vadīt. vietn.	Preiļu Galvenā bibliotēka	Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference "Bibliotēka - vieta, kur gribas atgriezties"	20.09.2019	10 stunda(-s)
101	Šņepste Inese	Preiļu galvenā bibliotēka	Pašvaldības iestādes vadīt. vietn.	SIA TIETO	BIS ALISE - palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā	20.12.2019	8 stunda(-s)
102							57 stunda(-s)
103	Šņepste Oksana	Preiļu galvenā bibliotēka	Galvenā bibliotekāre	Preiļu Galvenā bibliotēka	Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference "Bibliotēka - vieta, kur gribas atgriezties"	20.09.2019	10 stunda(-s)
104							10 stunda(-s)

105	Trūpa Sigita	Preiļu galvenā bibliotēka	Pieaugušo literatūras nodaļas vadītāja	Preiļu Galvenā bibliotēka	Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference "Bibliotēka - vieta, kur gribas atgriezties"	20.09.2019	10 stunda(-s)
106	Trūpa Sigita	Preiļu galvenā bibliotēka	Pieaugušo literatūras nodaļas vadītāja	SIA TIETO	BIS ALISE - palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā	20.12.2019	8 stunda(-s)
107	Trūpa Sigita	Preiļu galvenā bibliotēka	Pieaugušo literatūras nodaļas vadītāja	SIA TIETO	BIS ALISE padziļinātais kurss	29.10.2019	8 stunda(-s)
108							26 stunda(-s)

Bibliotēkas tēla veidošanas, informācijas resursu popularizēšanas pasākumu foto

Seminārs Preiļu reģiona bibliotēku darbiniekiem 2019. gada 25. janvārī.

Izstādes “Moskvas vecticībnieki. Ieskats vēsturē” atklāšana 2019. gada 8. februārī.

Bibliotekāri apgūst mācību sasniegumu
novērtēšanas sistēmu “Open Badges” 2019. gada 13.–15. februārī.

Seminārs Preiļu reģiona bibliotēku darbiniekiem 2019. gada 7. martā.

Ģimenes digitālo aktivitāšu centra atklāšana 2019. gada 26. martā.

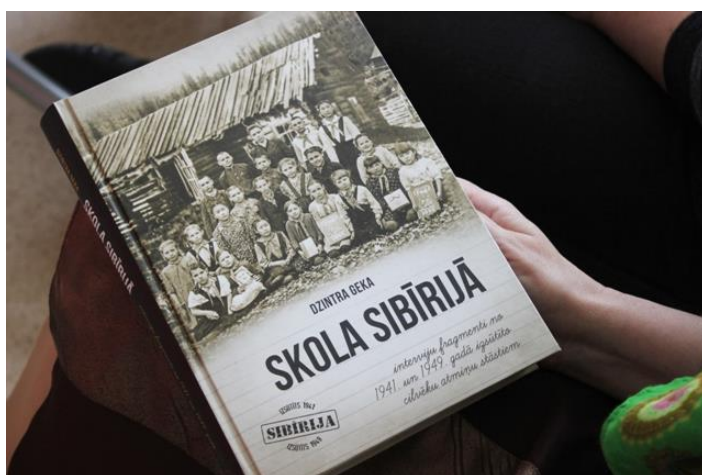
AS "SEB banka" informatīvs seminārs 2019. gada 29. martā.

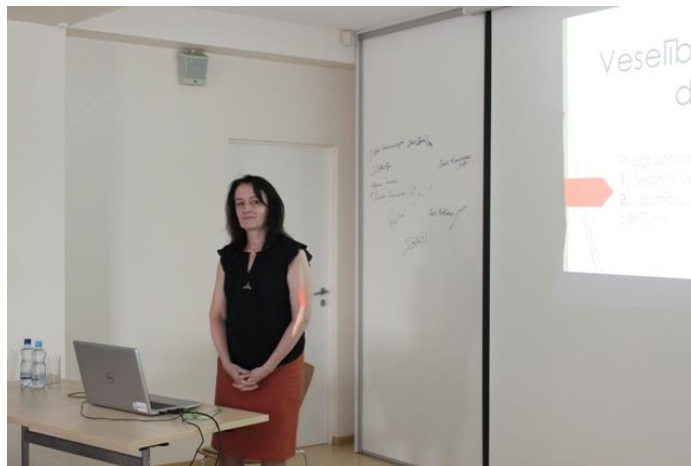
Cikla “Iepazīstam ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus” pirmais pasākums
 “Kā padarīt kvalitatīvāku un garāku savu dzīvi?” 2019. gada 29. martā.

Tikšanās ar Vitoldu Mašnovski, enciklopēdijas “Muižas Latvijā” autoru, 2019. gada 7. aprīlī.

UNESCO LNK tīkla “Stāstu bibliotēkas” pasākums
 “To nevar un nedrīkst aizmirst” 2019. gada 11. aprīlī.

Lektore Velta Popas lekcija par veselību un dzīves ilgumu 2019. gada 24. aprīlī.

Seminārs Preiļu reģiona bibliotēku darbiniekiem 2019. gada 26. aprīlī.

Marinas Veģeres lekcija “Psihoemocionālā veselība, kas jāņem vērā senioriem” 2019. gada 8. maijā.

Eiropas pēcpusdiena “Latvija ES. 15 gadi” 2019. gada 9. maijā.

“Muzeju nakts 2019” “Tālavas taurētājs” un izstādes “Mūsu zemes sargi” atklāšana 2019. gada 18. maijā.

Tikšanās ar dzejoļu krājuma “Моя Латгалия” autoru Nikolaju Kovaļovu 2019. gada 31. maijā.

LBB Jauno speciālistu sekcijas (LBB JSS) 3. biedru seminārs 2019. gada 14. jūnijā.

IV Latgales stāstnieku festivāls “Omotu stousti” 2019. gada 19.–20. jūlijā.

Grāmatu svētki 2019: tikšanās ar Akvelīnu Līvmani 2019. gada 15. augustā.

Grāmatu svētki 2019: tikšanās ar Zani Zustu 2019. gada 16. augustā.

Preiļu Galvenā bibliotēka pilsētas svētkos 2019. gada 17. augustā.

Preiļu reģiona bibliotekāru pieredzes apmaiņas brauciens uz Valkas reģiona bibliotēkām 2019. gada 28. augustā.

Kauņas apriņķa publiskās bibliotēkas bibliotekāru vizīte 2019. gada 3. septembrī.

Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference
“Bibliotēka — vieta, kur gribas atgriezties” 2019. gada 20. septembrī.

Literāro darbu krājuma
“PREIĻI UN ES. 15 gadi Eiropas Savienībā” atvēršana 2019. gada 21. septembrī.

“Kad savijas dzeja, māksla un mūzika” — Oskara Orlova (Raibīs) dzejas lasījumi un Kārļa Stupāna grafīti sienu gleznojumi 2019. gada 27. septembrī.

Rakstniece Iveta Rēdliha viesojas Preiļu Galvenajā bibliotēkā un Pelēču pagasta bibliotēkā 2019. gada 4. oktobrī.

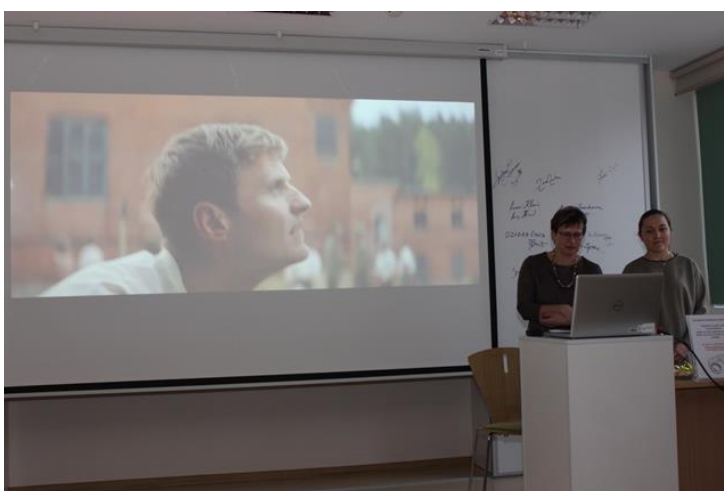
Rakstniece Ieva Trimalniece viesojas Preiļu Galvenajā bibliotēkā un Preiļu pansionātā 2019. gada 9. oktobrī.

Preiļu 1. pamatskolas Bibliotekāru pulciņa dalībnieki iepazīstas ar Preiļu Galvenās bibliotēkas darbu 2019. gada 18. oktobrī.

Seminārs Preiļu reģiona bibliotēku darbiniekiem 2019. gada 25. oktobrī.

Tikšanās ar fotogrāfiju izstādes “LAI TOP DVĒSEĻU PUTENIS PREIĻOS” autori Sanitu Ievu Sparāni 2019. gada 12. novembrī.

Ziemeļvalstu literatūras nedēļas ietvaros krēslas stunda — lasījums no K. Blikšenas romāna “Babetes mielasts” 2019. gada 14. novembrī.

UNESCO LNK tīkla “Stāstu bibliotēkas” pasākums “Ar smaidu par kolhozu laikiem” 2019. gada 22. novembrī (Gunāra Vilcāna foto.)

Satiec Ziemasvētku vecīti! 2019. gada 23. decembrī.

Cikla “Veselības stiprināšanas pasākumi enerģiska dzīvesveida uzturēšanai”

2. pasākums — Mūžizglītība. Tikšanās ar Dailes teātra aktrisi, grāmatu “Zaļās iedvesmas grāmata” un “Veselība pilienu pa pilienam” autori AKVELĪNU LĪVMANI ar kopprojekta “Europe Direct” informācijas centrs Austrumlatgalē 2018.–2020.” atbalstu.
2019. gada 15. augustā no plkst. 18:00–20:00
Preiļu Galvenā bibliotēka

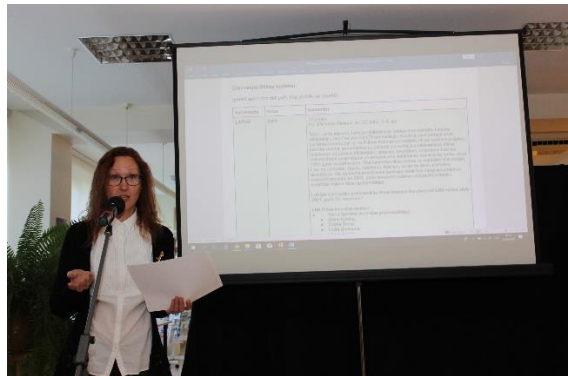

Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference

“BIBLIOTĒKA – VIETA, KUR GRIBAS ATGRIEZTIES”

ar kopprojekta “Europe Direct” informācijas centrs Austrumlatgalē 2018.–2020.” atbalstu.

ESIP/EDIC informācijas punkta izstādes 2019.gadā

Tematiskās izstādes Preiļu GB Bērnu literatūras nodaļā 2019. gadā

1. Ieskaties horoskopu pasaulē
2. Margaritai Stārasei – 105
3. Redzeslokā — zinātne
4. Uziedini Latviju!
5. Pasaka, pasaciņa
6. Mātes diena
7. Zaļš un vēl zaļāks
8. Meža eksperts
9. Ceļš uz bērna sirdi
10. Kādam baisam vakariņam...
11. Ceļā uz Ziemassvētkiem

Ceļojošās izstādes Preiļu GB Bērnu literatūras nodaļā 2019. gadā

1. “Latvijas ainavu dārgumi vakar, šodien, rīt”. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas veidota sadarbībā ar LNB un plānošanas reģioniem
2. Aritas Strodes-Kļaviņas ceļojošā fotogrāfiju izstāde “Neērtie bērni”
3. Biedrības “Ģimenes palīdzības centrs “Ligzda”” veidotā izstāde “Pastkastēs stāsts”. Dagnijas Dudarjonokas fotogrāfijas, Vārkavas vidusskolas audzēkņu teksti
4. Ilzes Strēles fotoizstāde “Mans tautastērps Latvijā un pasaulē”
5. Zviedru fotomākslinieka Johana Bēvmana un latviešu fotogrāfu Andas Krauzes un Māra Lazdāna izstāde “Tētis Zviedrijā – Tētis Latvijā”

Radošo darbu izstādes Preiļu GB Bērnu literatūras nodaļā 2019. gadā

1. Larisas Sparānes personālizstāde “Ja tici brīnumiem”
2. Raiņa muzeja “Jasmuiža” rīkotā vizuālo un vizuāli plastisko darbu konkursa izstāde “Mana Latvija Raiņa dzejā”
3. Lūcijas Zeiles rotu izstāde “Brīnumainās kaklasaišu pārvērtības”
4. Lindas Leišavnieces gleznas
5. Monikas Livdānes rokdarbu izstāde “Viss tā pa jokam, gaidot pavasari”
6. Preiļu Mūzikas un mākslas skolas Mākslas nodaļas audzēkņu mācību darbi
7. PII “Pasaciņa” audzēkņu radošo darbu izstāde “Pavasaris brīnumdaris”
8. Preiļu Mūzikas un mākslas skolas Mākslas nodaļas audzēkņu diplomdarbi
9. Raiņa muzeja Jasmuiža rīkotā vizuālo un vizuāli plastisko darbu konkursa izstāde “Mans Raiņa dzejolis”
10. Margaritas Kozakas veidoti pērlišu kociņi un ziedi “Pērļu harmonija”

Kolekciju izstādes Preiļu GB Bērnu literatūras nodaļā 2019. gadā

1. Larisas Sparānes cūciņu kolekcija
2. Zvaniņu kolekcija
3. Irēnas Kjarķužas krūzīšu kolekcija “Magones krūzītē”
4. Bibliotēkas kolekcija “Gudro pūču valstībā”
5. Ingas Circenes privātkolekcija “Tautumeitas”

Preiļu Galvenās bibliotēkas 2019. gada pārskatu sastādīja:

Preiļu Galvenās bibliotēkas vadītāja	I. Skorodihina
Vadītājas vietniece	I. Šņepste
Metodiķe	V. Beča
Galvenā bibliotekāre	A. Danilova
Galvenā bibliotekāre	B. Ivdre
Galvenā bibliotekāre	M. Jeļisejeva
Galvenā bibliotekāre	S.Trūpa
Galvenā bibliotekāre	O.Šņepste
Vecākā bibliotekāre	L. Sauliša
Galvenā bibliotekāre	V. Popa
Bērnu literatūras nodaļas vadītāja	V. Jakimova
Galvenā bibliotekāre	I. Rusiņa
Vecākā bibliotekāre	S. Erta
Vecākā bibliotekāre	R. Cvetkova